

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitat legala.

Cudesch da procedura civila svizzer (Cudesch da procedura civila, CPC)

dals 19 da december 2008 (versiun dal 1. da schaner 2018)

*L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sa basond sin l'artitgel 122 alinea 1 da la Constituziun federala¹,
suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegli federal dals 28 da zercladur 2006²,
concluda:*

1. part Disposiziuns generalas 1. titel Object e champ d'applicazion

Art. 1 Object

Questa lescha regla la procedura davant las instanzas chantunalas per:

- a. chaussas civilas dispitaivlas;
- b. ordinaziuns giudizialas da la giurisdicziun voluntara;
- c. fatschentas giudizialas dal dretg da scussiun e da concurs;
- d. la giurisdicziun da cumpromiss.

Art. 2 Relaziuns internaziunalas

Las disposiziuns dal dretg da contracts internaziunals e las disposiziuns da la Lescha federala dals 18 da december 1987³ davart il dretg internaziunal privat (LDIP) restan resalvadas.

Art. 3 Organisaziun da las dretgiras e da las autoritads da mediaziun

L'organisaziun da las dretgiras e da las autoritads da mediaziun è chaussa dals chantuns, nun che questa lescha disponia insatge auter.

AS 2010 1739

¹ SR 101

² BBI 2006 7221

³ SR 291

2. titel Cumpetenza da las dretgiras e recusaziun

1. chapitel Cumpetenza materiala e funcziunala

Art. 4 Princips

¹ Il dretg chantunal regla la cumpetenza materiala e funcziunala da las dretgiras, nun che questa lescha disponia insatge auter.

² Sche la cumpetenza materiala dependa da la valur en disputa, vegn quella calculada tenor questa lescha.

Art. 5 Suletta instanza chantunalala

¹ Il dretg chantunal designescha la dretgira ch'è cumpetenta sco suletta instanza chantunalala per:

- a. disputas en connex cun la proprietad intellectuala, inclusiv las disputas che concernan la nullitat, la titularitat, il licenziamenti, il transferimenti e la vio-laziun da tals drets;
- b. disputas dal dretg da cartels;
- c. disputas davart l'utilisaziun d'ina firma;
- d. disputas tenor la Lescha federala dals 19 da decembre 1986⁴ davart la con-currencen illoiala, sche la valur en disputa importa passa 30 000 francs u sche la Confederaziun fa diever da ses dretg da purtar plant;
- e. disputas tenor la Lescha federala dals 18 da mars 1983⁵ davart la responsa-bludad civila per l'energia nucleara;
- f. plants cunter la Confederaziun;
- g. la nominaziun d'in controllader spezial tenor l'artitgel 697b dal Dretg d'obligaziuns⁶ (DO);
- h.⁷ disputas tenor la Lescha dals 23 da zercladur 2006⁸ davart las investiziuns collectivas, tenor la Lescha da bursas dals 24 da mars 1995⁹ e tenor la Lescha da las infrastructuras da finanzas dals 19 da zercladur 2015¹⁰;
- i.¹¹ disputas tenor la Lescha dals 21 da zercladur 2013¹² davart la protecziun da las vopnas, tenor la Lescha federala dals 25 da mars 1954¹³ davart la pro-

⁴ SR 241

⁵ SR 732.44

⁶ SR 220

⁷ Versiun tenor la cifra 3 da l'agiunta da la Lescha da las infrastructuras da finanzas dals 19 da zer. 2015, en vigur dapi il 1. da schan. 2016 (AS 2015 5339; BBI 2014 7483).

⁸ SR 951.31

⁹ SR 954.1

¹⁰ SR 958.1

¹¹ Integrà tras la cifra II 3 da l'agiunta 3 da la Lescha da las vopnas dals 21 da zer. 2013 davart la protecziun, en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2015 3679; BBI 2009 8533).

¹² SR 232.21

¹³ SR 232.22

tecziu da l'emblem e dal num da la Crusch Cotschna e tenor la Lescha federala dals 15 da december 1961¹⁴ davart la protecziun dals numis e dals emblems da l'Organisazion da las Naciuns Unidas e d'autras organisaziuns interguvernamentalas.

² Questa instanza è er cumpetenta per ordinar mesiras preventivas avant l'entrada da la litispendenza d'in plant.

Art. 6 Dretgira kommerziala

¹ Ils chantuns pon designar ina dretgira spezialisada ch'è cumpetenta sco suelta instanza chantunala per disputas dal dretg kommerzial (dretgira kommerziala).

² I sa tracta d'ina disputa dal dretg kommerzial, sche:

- a. l'activitat kommerziala d'almain ina partida è pertutgada;
- b. ins po far recurs en chaussas civilas tar il Tribunal federal cunter la decisio;
- c. las partidas èn inscrittas en il register svizzer da kommerzi u en in register ester cumparegliabel.

³ Sche mo la partida accusada è inscritta en il register svizzer da kommerzi u en in register ester cumparegliabel, ma sche las ulteriuras premissas èn ademplidas, po la partida accusanta tscherner tranter la dretgira kommerziala e la dretgira ordinaria.

⁴ Ultra da quai pon ils chantuns attribuir a la dretgira kommerziala:

- a. las disputas tenor l'artitgel 5 alinea 1;
- b. las disputas che concernan il dretg da societads kommerzialas e d'associazions.

⁵ La dretgira kommerziala è er cumpetenta per ordinar mesiras preventivas avant l'entrada da la litispendenza d'in plant.

Art. 7 Dretgira per disputas che resultan tras assicuranzas supplementaras a l'assicuranza da malsauns sociala

Ils chantuns pon designar ina dretgira ch'è cumpetenta sco suelta instanza chantunala per disputas che resultan tras assicuranzas supplementaras a l'assicuranza da malsauns sociala tenor la Lescha federala dals 18 da mars 1994¹⁵ davart l'assicuranza da malsauns.

Art. 8 Plant direct davant la dretgira superiura

¹ Sche la valur en disputa d'ina disputa dal dretg patrimonial importa almain 100 000 francs, po la partida accusanta sa drizzar directamain a la dretgira superiura, sche la partida accusada è d'accord.

² Questa dretgira decida sco suelta instanza chantunala.

¹⁴ SR 232.23

¹⁵ SR 832.10

2. chapitel Cumpetenza locala

1. secziun Disposiziuns generalas

Art. 9 Cumpetenza stringenta

¹ Ina dretgira cumpetenta è mo stringenta, sche quai vegn prescrit explicitamain da la lescha.

² D'ina dretgira cumpetenta stringenta na pon las partidas betg divergiar.

Art. 10 Domicil e sedia

¹ Uschenavant che questa lescha na dispona nagut auter, è cumpetenta:

- a. la dretgira a ses domicil per plants cunter ina persuna natirala;
- b. la dretgira a sia sedia per plants cunter ina persuna giuridica, cunter instituziuns e cunter corporaziuns dal dretg public sco er cunter societads collectivas e commanditaras;
- c. la dretgira superiura dal chantun Berna u la dretgira superiura da quel chantun, en il qual la partida accusanta ha ses domicil, sia sedia u sia dimora usitada, per plants cunter la Confederaziun;
- d. ina dretgira a la chapitala dal chantun per plants cunter in chantun.

² Il domicil sa determinescha tenor il Cudesch civil svizzer¹⁶ (CCS). L'artitgel 24 CCS n'è betg applitgabel.

Art. 11 Lieu da dimora

¹ Sche la partida accusada n'ha betg in domicil, è cumpetenta la dretgira en ses lieu da dimora usità.

² Il lieu da dimora usità è là, nua che la persuna viva durant in temp pli lung, er sche la durada da la dimora è limitada gia d'emprim ennà.

³ Sche la partida accusada n'ha betg in lieu da dimora usità, è cumpetenta la dretgira en ses ultim lieu da dimora enconuschten.

Art. 12 Fatschenta e filiala

Per plants che resultan tras la gestiun d'ina fatschenta commerziala u professiunala u d'ina filiala è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada u la dretgira al lieu da la filiala.

Art. 13 Mesiras preventivas

Uschenavant che questa lescha na dispona nagut auter, è stringentamain cumpetenta per ordinar mesiras preventivas:

¹⁶ SR 210

- a. la dretgira ch'è cumpetenta per la chaussa principal; u
- b. la dretgira dal lieu, nua che la mesira duai vegnir exequida.

Art. 14 Cuntraplant

- 1 A la dretgira che ha la cumpetenza locala per il plant principal pon ins inoltrar in cuntraplant, sche quel stat en in connex material cun il plant principal.
- 2 Questa dretgira resta cumpetenta, er sch'il plant principal scroda per in motiv u l'auter.

Art. 15 Litisconsorzi ed accumulaziun da plants

- 1 Sch'il plant sa drizza cunter plirs litisconsorts, è la dretgira ch'è cumpetenta per ina partida accusada, cumpetenta per tut las partidas accusadas, uschenavant che questa cumpetenza na sa basa betg mo sin ina cunvegna davart la dretgira cumpetenta.
- 2 Sche pliras pretensiuns cunter ina partida accusada stattan en in connex material, è mintga dretgira ch'è cumpetenta per ina da las pretensiuns, cumpetenta per tut las autres pretensiuns.

Art. 16 Plant sin denunzia da la disputa

Per il plant sin denunzia da la disputa è cumpetenta la dretgira dal process principal.

Art. 17 Cunvegna davart la dretgira cumpetenta

- 1 Las partidas pon fixar ina dretgira cumpetenta per ina disputa giuridica existenta u futura davart pretensiuns che resultan tras ina tscherta relaziun giuridica, nun che questa lescha disponia insatge auter. Sche la cunvegna na dispona nagut auter, po il plant vegnir inoltrà sulettamain a la dretgira cumpetenta fixada.
- 2 La cunvegna sto vegnir fatga en writ u en in'autra furma che permetta da la cumprovar a maun d'in text.

Art. 18 Acceptaziju taciturna

Uschenavant che questa lescha na dispona nagut auter, daventa la dretgira appellada cumpetenta, cur che la partida accusada s'exprima en chaussa senza far resalvas davart la cumpetenza.

Art. 19 Giurisdicziun voluntara

En chaussas da la giurisdicziun voluntara è stringentamain cumpetenta la dretgira u l'autoritat al domicil u a la sedia da la partida petenta, nun che questa lescha disponia insatge auter.

2. secziun Dretg da persunas

Art. 20 Protecziun da la persunalitat e protecziun da datas

La dretgira al domicil u a la sedia d'ina da las partidas è cumpetenta per:

- a. plants che resultan tras la violaziun da la persunalitat;
- b. dumondas concernent il dretg da replica;
- c. plants sin protecziun dal num e sin contestaziun d'ina midada dal num;
- d. plants e dumondas tenor l'artitgel 15 da la Lescha federala dals 19 da zercladur 1992¹⁷ davart la protecziun da datas.

Art. 21 Decleranza da mort e da spariziu

Per dumondas che concernan ina decleranza da mort u da spariziu (art. 34 fin 38 CCS¹⁸) è stringentamain cumpetenta la dretgira a l'ultim domicil enconuschent da la persona sparida.

Art. 22 Rectificaziun dal register da stadi civil

Per plants che concernan ina rectificaziun dal register da stadi civil è stringentamain cumpetenta la dretgira da quel circul d'uffizi, en il qual la documentaziu è vegnida rectifitgada u avess stuì vegnir rectifitgada.

3. secziun Dretg da famiglia

Art. 23 Inoltraziuns e plants dal dretg matrimonial

¹ Per dumondas e per plants dal dretg matrimonial sco er per dumondas d'ordinar mesiras preventivas è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil d'ina partida.

² Per dumondas da l'autoritat da surveglianza en fatgs da scussiun d'ordinar la separaziun dals bains è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil dal debitur.

Art. 24 Inoltraziuns e plants concernent il partenadi registrà

Per dumondas e per plants concernent il partenadi registrà sco er per dumondas d'ordinar mesiras preventivas è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil d'ina partida.

Art. 25 Constataziun e contestaziun da la relaziun da figlialanza

Per plants sin constataziun e sin contestaziun da la relaziun da figlialanza è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil d'ina da las partidas.

¹⁷ SR 235.1

¹⁸ SR 210

Art. 26 Plants sin mantegniment e sin sustegn

Per plants independents dals uffants sin mantegniment e sin sustegn cunter lur geniturs e per plants sin obligaziun da sustegn cunter parents è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil d'ina da las partidas.

Art. 27 Pretensiuns da mammas betg maridadas

Per pretensiuns da mammas betg maridadas è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil d'ina da las partidas.

4. secziun Dretg d'ierta**Art. 28**

¹ Per plants dal dretg d'ierta sco er per plants sin liquidazjun dals bains matrimonials en cas da mort d'in conjugal u d'in partenari registrà è cumpetenta la dretgira a l'ultim domicil dal testader.

² Per mesiras en connex cun la successiun d'ierta è stringentamain cumpetenta l'autoritat a l'ultim domicil dal testader. Sch'il testader n'è betg mort a ses domicil, infurmescha l'autoritat dal lieu da la mort l'autoritat dal domicil e prenda las mesiras necessarias per segirar las valurs da facultad al lieu da la mort.

³ Plants independents sin attribuziun d'in manaschi u d'in bain immobigliar agricul tenor il dretg d'ierta pon er vegnir inoltrads al lieu, nua che l'object sa chatta.

5. secziun Dretgs reals**Art. 29 Bains immobigliars**

¹ La dretgira al lieu, nua ch'il bain immobigliar è vegni inscrit u stuess vegnir inscrit en il register funsil, è cumpetenta per:

- a. plants reals;
- b. plants cunter la cuminanza dals proprietaris en condomini;
- c. plants sin constituziun da dretgs da pegrn legals.

² Auters plants che sa refereschan a dretgs vi da bains immobigliars pon er vegnir inoltrads a la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada.

³ Sch'in plant sa referescha a plirs bains immobigliars u sch'il bain immobigliar è vegni inscrit en il register funsil en plirs circuls, è cumpetenta la dretgira en quel lieu, nua ch'il bain immobigliar cun la surfatscha la pli gronda u nua che la surfatscha la pli gronda dal bain immobigliar sa chatta.

⁴ En chaussas da la giurisdiezione voluntara che sa refereschan a dretgs vi da bains immobigliars è stringentamain cumpetenta la dretgira en quel lieu, nua ch'il bain immobigliar è vegni inscrit u stuess vegnir inscrit en il register funsil.

Art. 30 Chaussas moviblas

¹ Per plants che concernan dretgs reals, il possess da chaussas moviblas e pretensiuns garantidas tras in pegrn movibel è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada u la dretgira al lieu, nua che la chaussa sa chatta.

² En chaussas da la giurisdicziun voluntara è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida petenta u la dretgira al lieu, nua che la chaussa sa chatta.

6. secziun Plants che resultan tras contracts**Art. 31 Princip**

Per plants che resultan tras contracts è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada u la dretgira al lieu, nua che la prestaziun caracteristica sto vegnir furnida.

Art. 32 Contracts cun consumts

¹ Per dispitas che resultan tras contracts cun consumts è cumpetenta:

- a. la dretgira al domicil u a la sedia d'ina da las partidas per plants dal consumt;
- b. la dretgira al domicil da la partida accusada per plants da l'offerent.

² Sco contracts cun consumts valan contracts davart prestaziuns dal consum usitá ch'èn destinadas als basegns personals u famigliars dal consumt e che vegnan purschidas da l'autra partida en il rom da sia activitat professiunala u commerziala.

Art. 33 Locaziun e fittanza da chaussas immoviblas

Per plants che resultan tras la locaziun e tras la fittanza da chaussas immoviblas è cumpetenta la dretgira al lieu, nua che la chaussa sa chatta.

Art. 34 Dretg da lavur

¹ Per plants dal dretg da lavur è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada u la dretgira al lieu, nua ch'il lavurant exequescha per ordinari sia lavur.

² Per plants che vegnan inoltrads d'ina persuna che tschertga ina plazza e d'in lavurant sin basa da la Lescha federala dals 6 d'octobre 1989¹⁹ davart l'intermediaziun da lavur e l'emprest da persunal è ultra da quai cumpetenta la dretgira al lieu da la sedia da la fatschenta da l'intermediatur u da l'emprestader.

¹⁹ SR 823.11

Art. 35 Renunzia a las dretgiras cumpetentas tenor la lescha

¹ Betg renunziar gia ordavant u tras acceptaziun taciturna a las dretgiras cumpetentas tenor ils artitgels 32 fin 34 na pon:

- a. il consument;
- b. il locatari u il fittadin da locals d'abitar u da fatschenta;
- c. il fittadin agricul;
- d. la persuna che tschertga ina plazza u il lavurant.

² Resalvada resta la conclusiun d'ina cunvegna davart la dretgira cumpetenta suenter l'entrada da la dispita.

7. secziun Plants che resultan d'acziuns scumandadas**Art. 36 Princip**

Per plants che resultan d'acziuns scumandadas è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la persuna donnegiada u da la partida accusada ubain la dretgira al lieu da l'acziun u da l'eveniment.

Art. 37 Indemnisaziun dal donn en cas da mesiras preventivas nungiustifitgadas

Per plants sin indemnisiun dal donn che resultan tras mesiras preventivas nun-
giustifitgadas è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada u la dretgira al lieu, nua che la mesira preventiva era vegnida ordinada.

Art. 38 Accidents da vehichels a motor e da velos

¹ Per plants che resultan tras accidents da vehichels a motor e da velos è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada u la dretgira al lieu da l'accident.

² Per plants cunter il biro naziunal d'assicuranza (art. 74 da la Lescha federala dals 19 da december 1958²⁰ davart il traffic sin via; LTV) u cunter il fond naziunal da garanzia (art. 76 LTV) è ultra da quai cumpetenta la dretgira al lieu d'ina filiala da questas instituziuns.

Art. 39 Plant d'adesiun

Per giuditgar plants civils che vegnan fatgs valair sin via d'adesiun resta resalvada la cumpetenza da la dretgira penala.

8. secziun Dretg da commerzi

Art. 40 Dretg da societads

Per plants da responsabladad che resultan tras il dretg da societads è cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia da la partida accusada u la dretgira a la sedia da la societad.

Art. 41²¹

Art. 42 Fusiuns, partiziuns, transfurmaziuns e transferiments da facultad

Per plants che sa basan sin la Lescha da fusiun dals 3 d'october 2003²² è cumpetenta la dretgira a la sedia d'in dals subjects giuridics participads.

Art. 43 Annullazion da vaglias e da polissas d'assicuranza; scumond da pajament

¹ Per annullar titels da participaziun è stringentamain cumpetenta la dretgira a la sedia da la societad.

² Per annullar titels da pegr immobigliar è stringentamain cumpetenta la dretgira al lieu, nua ch'il bain immobigliar è vegnì inscrit en il register funsil.

³ Per annullar las ulteriuras vaglias e las polissas d'assicuranza è stringentamain cumpetenta la dretgira al domicil u a la sedia dal debitur.

⁴ Per pronunziar e per annullar scumonds da pajament che resultan tras cambialas e tras schechs è stringentamain cumpetenta la dretgira al lieu dal pajament.

Art. 44 Obligaziuns d'emprest

La cumpetenza locala per l'autorisazion da convocar la radunanza dals crediturs sa drizza tenor l'artitgel 1165 DO²³.

Art. 45 Investiziuns collectivas

Per plants dals investiders sco er dal represchentant da la cuminanza dals investiders è stringentamain cumpetenta la dretgira a la sedia dal titular da la permissiun pertutgà.

²¹ Aboli tras la cifra II 1 da la LF dals 28 da sett. 2012, cun effect dapi il 1. da matg 2013 (AS 2013 1103; BBI 2011 6875).

²² SR 221.301

²³ SR 220

9. sezioni Dretg da scussiun e da concurs

Art. 46

Per plants tenor la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889²⁴ davart la scussiun ed il concurs (LSC) vegn la cumpetenza locala determinada tenor quest chapitel, nun che la LSC prevesia ina dretgira cumpetenta.

3. chapitel Recusaziun

Art. 47 Motivs da recusaziun

¹ Ina persuna giudiziala prenda recusaziun, sch'ella:

- a. ha in interess personal vi da la chaussa;
- b. è stada participada a la medema chaussa en in'autra posiziun, en spezial sco commembra d'ina autoritat, sco assistenta giuridica, sco experta, sco perditga u sco mediatura extrajudiziala;
- c. è u era maridada, viva u ha vivì en partenadi registrà u maina facticamain ina communitad da vita cun ina partida, cun ses represchentant u cun ina persuna ch'è stada participada a la medema chaussa sco commembra da l'instanza precedenta;
- d. è parenta u quinada cun ina partida en lingia directa u fin e cun il terz grad da la lingia laterala;
- e. è parenta u quinada en lingia directa u en il segund grad da la lingia laterala cun il represchentant d'ina partida u cun ina persuna ch'è stada participada a la medema chaussa sco commembra da l'instanza precedenta;
- f. pudess esser implitgada per auters motivs, en spezial pervia d'amicizia u d'inimicizia cun ina partida u cun ses represchentant.

² Nagin motiv da recusaziun per sasez n'è en spezial la cooperaziun:

- a. a la decisiun davart la giurisdicziun gratuita;
- b. a la procedura da mediaziun;
- c. a l'avertura da dretg tenor ils artitgels 80 fin 84 LSC²⁵;
- d. a l'ordinaziun da mesiras preventivas;
- e. a la procedura per la protecziun da la lètg.

Art. 48 Obligazjuni d'annunzia

La persuna giudiziala pertutgada annunzia a temp in eventual motiv da recusaziun e prenda recusaziun da sai anor, sch'ella è da l'avis ch'il motiv saja avant maun.

²⁴ SR 281.1

²⁵ SR 281.1

Art. 49 Dumonda da recusaziun

¹ Ina partida che vul refusar ina persuna giudiziala sto far immediatamain ina dumonda correspundenta a la dretgira, e quai uschespert ch'ella ha survegnì enconuschiantscha dal motiv da recusaziun. Ils fatgs che motiveschan la recusaziun ston vegnir fatgs valair vardaivlamain.

² La persuna giudiziala pertutgada prenda posizion davart la dumonda.

Art. 50 Decisiun

¹ Sch'i vegn contestà in motiv da recusaziun ch'ina partida fa valair, decida la dretgira.

² Cunter la decisiun pon ins far recurs.

Art. 51 Consequenzas da la violaziun da las prescrippziuns da recusaziun

¹ Acts uffizials, als quals ina persuna che sto prender recusaziun è stada participada, ston vegnir abolids e repetids, sch'ina partida pretenda quai entaifer 10 dis dapi ch'ella ha survegni enconuschiantscha dal motiv da recusaziun.

² Mesiras da cumprova che na pon betg vegnir repetidas dastgan vegnir resguardadas da la dretgira.

³ Sch'il motiv da recusaziun vegn scuvri pir suenter la finiziun da la procedura, valan las disposiziuns davart la revisiun.

3. titel **Princips da procedura e premissas per in process****1. chapitel** **Princips da procedura****Art. 52** Agir en buna fai

Tut las persunas participadas a la procedura ston agir en buna fai.

Art. 53 Attenziun giuridica

¹ Las partidas han il dretg d'attenziun giuridica.

² En spezial pon ellas prender invista da las actas e laschar far copias, nun che interess publics u privats predominants s'opponian a quai.

Art. 54 Publicidad da la procedura

¹ Las tractativas ed in'eventuala communicaziun da la sentenzia a bucca èn publicas. Las decisiuns vegnan rendidas accessiblas a la publicidad.

² Il dretg chantunal determinescha, sche la tractativa da la sentenzia è publica.

³ La publicidad po vegnir exclusa per part u dal tuttafatg, sche l'interess public u sche l'interess degn da vegnir protegi d'ina persuna pertutgada pretenda quai.

⁴ Las proceduras dal dretg da famiglia n'èn betg publicas.

Art. 55 Princip da tractativa e d'inquisizion

¹ Las partidas ston preschentar a la dretgira ils fatgs ch'en la basa da lur dumondas ed inditgar ils meds da cumprova.

² Resalvadas restan disposiziuns legalas davart la constatazjuni dals fatgs e davart la regiszraziun uffiziala da las cumprovas.

Art. 56 Interrogaziun tras la dretgira

Sch'ils arguments d'ina partida èn obscuris, cuntradictories, intscherts u evidentamain incumplets, dat la dretgira a questa partida la pussaivladad da sclerir e da cumplettar ses arguments a maun da dumondas correspundentas.

Art. 57 Dretg applitgà d'uffizi

La dretgira appligescha d'uffizi il dretg.

Art. 58 Princip da disposiziun e maxima uffiziala

¹ La dretgira na dastga betg attribuir ad ina partida dapli u insatge auter che quai ch'ella pretenda e betg pli pauc che quai che la cuntrapartida ha renconuschi.

² Resalvadas restan disposiziuns legalas, tenor las qualas la dretgira n'è betg liada vi da las propostas da las partidas.

2. chapitel Premissas per in process

Art. 59 Princip

¹ La dretgira entra en in plant u en ina dumonda, sche las premissas per in process èn ademplidas.

² Questas premissas èn en spezial las suandantas:

- a. la partida accusanta u petenta ha in interess degn da vegnir protegi;
- b. la dretgira ha la cumpetenza materiala e locala;
- c. las partidas èn capablas dad esser partida e da processar;
- d. la chaussa n'è betg pendenta davant in'autra autoritat;
- e. la chaussa n'è betg anc vegnida decidida cun vigur legala;
- f. il pajament anticipà e la segirezza per ils custs da process èn vegnids prestads.

Art. 60 Examinaziun da las premissas per in process

La dretgira examinescha d'uffizi, sche las premissas per in process èn ademplidas.

Art. 61 Cunvegna da cumpromiss

Sche las partidas han fatg ina cunvegna da cumpromiss davart ina chaussa dispiativa che po vegnir suttamessa ad in cumpromiss, refusescha la dretgira statala appellada sia cumpetenza, nun che:

- a. la partida accusada haja acceptà la procedura senza resalvas;
- b. la dretgira constateschia che la cunvegna da cumpromiss saja evidentamain nunvalaivla u betg ademplibla; u
- c. la dretgira da cumpromiss na possia betg vegnir nominada per motivs che ston evidentamain vegnir attribuids a la partida accusada en la procedura da cumpromiss.

4. titel **Litispendenza e consequenzas da la retratga dal plant****Art. 62** Cumenzament da la litispendedenza

¹ Tras l'inoltraziun d'ina dumonda da mediaziun, d'in plant, d'ina dumonda u d'ina dumonda cuminaivla da divorzi cumenza la litispendedenza.

² A las partidas vegn confermada l'entrada d'in plant u d'ina dumonda.

Art. 63 Litispendedenza en cas che la cumpetenza manca ed en cas ch'il tip da procedura è fauss

¹ Sch'in plant, ch'è vegni retratg u refusà per mancanza da cumpetenza, vegn purtà da nov davant l'autoritat da mediaziun u davant la dretgira cumpetenta entaifer 1 mais dapi la retratga u dapi la decisiu da betg entrar en chaussa, vala la data da l'emprima inoltraziun sco mument da l'entrada da la litispendedenza.

² Il medem vala, sch'in plant n'è betg vegni inoltrà cun la dretga procedura.

³ Resalvads restan ils termins legals spezials per purtar plant tenor la LSC²⁶.

Art. 64 Effects da la litispendedenza

¹ La litispendedenza ha en spezial ils sustants effects:

- a. tranter las medemas partidas na po l'object da disputa betg vegnir fatg pendent davant in'autra autoritat;
- b. la cumpetenza locala vegn mantegnida.

² Per observar in termin legal dal dretg privat che sa basa sin il mument ch'il plant è vegni deponì u inoltrà u che sa basa sin in auter act che iniziescha la procedura, è decisiva la litispendedenza tenor questa lescha.

Art. 65 Consequenzas da la retratga dal plant

Tgi che retira in plant tar la dretgira cumpetenta, na po betg pli manar in segund process cunter la medema partida davart il medem object da dispita, sche la dretgira ha gia tramess il plant a la partida accusada e sche quella n'accepta betg la retratga.

5. titel Partidas e participaziun da terzas persunas**1. chapitel Capacitad d'esser partida e da processar****Art. 66 Capacitad d'esser partida**

Capabel d'esser partida è tgi ch'è capabel da giudair dretgs u tgi che dastga sa preschentatar sco partida tenor il dretg federal.

Art. 67 Capacitad da processar

¹ Capabel da processar è, tgi ch'è abel d'agir.

² Per tgi che n'è betg abel d'agir agescha sia represchentanza legala.

³ Uschenavant ch'ina persuna inabla d'agir è abla da giuditgar, po ella:

- far diever independentamain da ses dretgs che sa basan sin sia personalitat;
- prender sezza las mesiras provisorias necessarias, sch'i resulta in privel dal retard.

2. chapitel Represchentanza da las partidas**Art. 68 Represchentanza contractuala**

¹ Mintga partida ch'è capabla da processar po sa laschar represchentar en il process.

² Da represchentatar professiunalmain las partidas èn autorisads:

- en tut las proceduras: advocats ch'èn autorisads da represchentar partidas davant dretgiras svizras tenor la Lescha dals 23 da zercladur 2000²⁷ davart las advocatas ed ils advocats;
- davant l'autoritatda mediaziun, en disputas dal dretg patrimonial en la procedura simplifitgada sco er en chaussas da la procedura summarica: curaturs patentads sco er agents da dretg, uschenavant ch'il dretg chantunal prevesa quai;
- en chaussas da la procedura summarica tenor l'artitgel 251 da questa lescha: represchentants professiunals tenor l'artitgel 27 LSC²⁸;

²⁷ SR 935.61

²⁸ SR 281.1

- d. devant dretgiras da locaziun e da laver: represchentants cun las qualificazioni professiunalas, uschenavant ch'il dretg chantunal prevesa quai.

³ Il represchentant sto sa legitimar tras in plainpudair.

⁴ La dretgira po ordinar ch'ina partida represchentada stoppia sa preschentar persunalmain devant dretgira.

Art. 69 Incapacitad d'ina partida

¹ Sch'ina partida è evidentamain incapabla da processar sezza, la po la dretgira intimar d'incumbensar in represchentant. Sche la partida na dat betg suatientscha a questa intimaziun, nominescha la dretgira in represchentant per ella.

² La dretgira infurmescha l'autoritat da protecziun da creschids e d'uffants, sch'ella è da l'avis che mesiras da protecziun sajan inditgadas.²⁹

3. chapitel Litisconsorzi

Art. 70 Litisconsorzi necessari

¹ Sche pliras persunas èn participadas ad ina relaziun giuridica e sch'i po vegnir decidi davart questa relaziun mo cun effect per tuttas, ston ellas accusar u vegnir accusadas cuminaivlamain.

² Ils acts processuals ch'in dals litisconsorts exequescha a temp han in effect er sin ils litisconsorts negligents; exceptà da quai è l'inoltraziun da medis legals.

Art. 71 Litisconsorzi simpel

¹ Sch'i duain vegnir giuditgads dretgs ed obligaziuns che sa basan sin fatgs u sin motivs giuridics sumegliants, pon pliras persunas accusar u vegnir accusadas cuminaivlamain.

² Il litisconsorzi simpel è exclus, sch'il medem tip da procedura n'è betg applitgabel per ils singuls plants.

³ Mintga litisconsort po manar il process independentamain dals auters litisconsorts.

Art. 72 Represchentanza cuminaivla

Ils litisconsorts pon designar in represchentant cuminaivel, uschiglio vegnan ils documents consegnads a mintga singul litisconsort.

²⁹ Versiun tenor l'agiunta 2 cifra 3, en vigur dapi il 1. da schan. 2013 (AS 2010 1739; BBI 2006 7221; AS 2011 725; BBI 2006 7001).

4. chapitel Intervenziun

1. secziun Intervenziun principala

Art. 73

¹ Tgi che pretenda d'avair in meglier dretg vi da l'object da disputa, ch'excluda per part u dal tuttafatg omaduas partidas, po purtar plant cunter omaduas partidas davant la dretgira tar la quala il process è pendent en emprima instanza.

² La dretgira po ubain sistir il process, fin ch'il plant da l'intervenient principal è liquidà cun vigur legala, ubain unir las proceduras.

2. secziun Intervenziun accessorica

Art. 74 Princip

Tgi che fa valair vardaivlamain in interess giuridic ch'ina disputa pendenta vegnia decidida a favur d'ina da las partidas, po intervegnir da tut temp en il process sco partida secundara e puttamente a la dretgira ina dumonda d'intervenziun per quest intent.

Art. 75 Dumonda

¹ La dumonda d'intervenziun cuntegna il motiv da l'intervenziun e la designaziun da la partida, a favur da la quala i vegg intervegni.

² La dretgira decida davart la dumonda suenter avair tadlà las partidas. Cunter la decisiun pon ins far recurs.

Art. 76 Dretgs da l'intervenient

¹ Per sustegnair la partida principala po l'intervenient exequir tut ils acts processuals ch'en admissibels tenor il stadi da la procedura, en spezial far valair tut ils meds d'attatga e da defensiu ed er inoltrar meds legals.

² Sch'ils acts processuals da l'intervenient stattan en cuntradicziun cun ils acts processuals da la partida principala, na vegnan els betg considerads en il process.

Art. 77 Effects da l'intervenziun

Sch'il resultat dal process è disfavuraivel per la partida principala, ha quai er in effect sin l'intervenient, cun excepcziun dals sustants cas:

- a. l'intervenient è stà impedi da far valair meds d'attatga u da defensiu causa il stadi dal process al moment da sia intervenziun ubain causa acts u omisiuns da la partida principala; u
- b. la partida principala n'ha – intenziunadament u per greva negligentscha – betg fatg valair meds d'attatga u da defensiu che l'intervenient n'enconuscha betg.

5. chapitel Convocaziun en ina dispita e delegaziun d'ina dispita

1. secziun Convocaziun simpla en ina dispita

Art. 78 Princips

¹ Ina partida che vul recurrer ad ina terza persuna en cas ch'ella perda il process u che tema las pretensiuns d'ina terza persuna, po convocar questa terza persuna e delegar ad ella il process.

² La terza persuna convocada po da sia vart delegar la dispita ad outras persunas.

Art. 79 Posiziun dal convocà

¹ Il convocà po:

- a. intervegnir senza ulteriuras premissas a favur da la partida che l'ha delegà la dispita; u
- b. manar il process empè da la partida che l'ha delegà la dispita, sche quella dat ses consentiment ch'el fetschia quai.

² Sch'el refusescha l'intervenziun u na respunda betg, vegn il process cuntinuà senza prender resguard dad el.

Art. 80 Effects da la delegaziun da la dispita

L'artitgel 77 vala confurm al senn.

2. secziun Delegaziun d'ina dispita

Art. 81 Princips

¹ La partida che deleghescha la dispita po far valair ils dretgs ch'ella crai d'avair cunter il convocà en la dispita davant la dretgira ch'è fatschentada cun il plant principal.

² Il convocà na po da sia vart betg delegar la dispita ad otras persunas.

³ En la procedura simplifitgada ed en la procedura summarica n'è il plant sin denunzia da la dispita betg admissibel.

Art. 82 Procedura

¹ L'admissiun dal plant sin denunzia da la dispita sto vegnir dumandada cun la resposta al plant u cun la replica en il process principal. Las pretensiuns giuridicas che la partida denunzianta ha l'intenziun da far cunter il denunzià ston vegnir numnadas e motivadas curtamain.

² La dretgira dat la pussaivladad da prender posiziun a la cuntrapartida sco er al denunzià.

³ Sch'il plant sin denunzia da la disputa vegn admess, fixescha la dretgira il mument e la dimensiu da la correspundenza respectiva; l'artitgel 125 resta resalvà.

⁴ Cunter la decisiun davart l'admissiun dal plant pon ins far recurs.

6. chapitel Midada da partida

Art. 83

1 Sche l'object da disputa vegn alienà durant il process, po l'acquistader entrar en il process empè da l'alienader.

2 La partida entranta stat buna per tut ils custs da process. Per ils custs da process ch'en resultads fin a la midada da la partida stat buna solidaricamain la partida che sorta.

³ En cas motivads sto la partida entranta prestar – sin dumonda da la cuntrapartida – ina garanzia per l'execuziun da la decisiun.

⁴ Senza alienaziun da l'object da disputa è ina midada da partida mo permessa cun il consentiment da la cuntrapartida; resalvadas restan disposiziuns legalas spezialas davart la successiun da dretg.

6. titel Plants

Art. 84 Plant sin condemnaziun ad ina prestaziun

1 Cun il plant sin condemnaziun ad ina prestaziun pretenda la partida accusanta che la partida accusada vegnia condemnada da far, da tralaschar u da tolerar insatge.

2 Sch'i vegn pretendì ch'i vegnia pajada ina summa da daners, sto quella vegnir quantifitgada.

Art. 85 Plant sin ina pretensiun betg quantifitgada

1 Sch'i n'è betg pussaivel u betg pretendibel che la partida accusanta quantifitgeschia sia pretensiun già al cumenzament dal process, po ella inoltrar in plant sin ina pretensiun betg quantifitgada. Ella sto dentant inditgar ina valur minimala che vala sco valur en disputa provisoria.

2 Suenter la finiziu da la procedura da cumprova u suenter la furniziun da las infirmaziuns necessarias tras la partida accusada sto la partida accusanta quantifitgar sia pretensiun uschespert ch'ella è en cas da far quai. La dretgira appellada resta cumpetenta, er sche la valur en disputa surpassa la cumpetenza materiala.

Art. 86 Plant parzial

Sch'ina pretensiun è divisibla, po er vegnir inoltrà in plant mo sin ina part da la pretensiun.

Art. 87 Plant constitutiv

Cun in plant constitutiv pretenda la partida accusanta la constituziun, la midada u l'aboliziun d'in tschert dretg u d'ina tscherta relaziun giuridica.

Art. 88 Plant da constataziun

Cun in plant da constataziun pretenda la partida accusanta ch'i vegnia constatà davant dretgira, sch'in dretg u ina relaziun giuridica exista u betg.

Art. 89 Plant collectiv

¹ Las uniuns e las otras organisaziuns d'impurtanza naziunala u regiunala, ch'en autorisadas sin basa da lur statuts da defender ils interess da tschertas gruppas da persunas, pon purtar plant en agen num sin violaziun da la personalitat dals com-members da questas gruppas da persunas.

² Cun il plant collectiv pon ins pretender:

- a. da scumandar ina violaziun smanatschanta;
- b. d'eliminar ina violaziun existenta;
- c. da constatar l'illegalitat d'ina violaziun, sche quella irritescha vinavant.

³ Disposiziuns legalas spezialas davart il plant collectiv restan resalvadas.

Art. 90 Accumulaziun da plants

La partida accusanta po unir en in plant pliras pretensiuns cunter la medema partida, sche:

- a. la medema dretgira ha la cumpetenza materiala en chaussa;
- b. il medem tip da procedura è applitgabel.

7. titel **Valur en disputa****Art. 91** Princip

¹ La valur en disputa vegn determinada tras la pretensiun giuridica. Ils tschains ed ils custs da la procedura currenta u d'ina eventuala publicaziun da la decisiun sco er ulteriuras pretensiuns eventualas na vegnan betg resguardads.

² En cas che la pretensiun giuridica na cuntegna betg ina summa da daners determinada, fixescha la dretgira la valur en disputa, sche las partidas n'arrivan betg da sa cunvegnir davart quest punct u sche lur indicaziuns èn evidentamain faussas.

Art. 92 Utilisaziuns e prestaziuns periodicas

¹ Sco valur d'utilisaziuns u da prestaziuns periodicas vala la valur dal chapital.

² En cas d'ina durada intscherta u illimitada vala l'import da l'utilisaziun u da la prestaziun dad 1 onn, multiplitgà cun ventg, sco valur da chapital, en cas da rentas vitalizias la valur en daners.

Art. 93 Litisconsorzi simpel ed accumulaziun da plants

- ¹ En cas d'in litisconsorzi simpel e d'ina accumulaziun da plants vegnan adidas las pretensiuns che vegnan fatgas valair, nun ch'ellas excludian ina l'autra.
- ² En cas d'in litisconsorzi simpel vegn mantegnì il tip da procedura, er sche la valur en disputa vegn adida.

Art. 94 Cuntraplant

- ¹ Sch'in cuntraplant s'opporna al plant, vegn la valur en disputa determinada tras la pretensiun giuridica pli auta.
- ² Per determinar ils custs da process vegnan adidas las valurs en disputa, nun ch'il plant ed il cuntraplant excludian in l'auter.

8. titel Custs da process e giurisdicziun gratuita

1. chapitel Custs da process

Art. 95 Noziuns

- ¹ Custs da process èn:
 - a. ils custs da dretgira;
 - b. l'indemnisaziun da la partida.
- ² Custs da dretgira èn:
 - a. las pauschalas per la procedura da mediaziun;
 - b. las pauschalas per la decisiun (taxa da decisiun);
 - c. ils custs per la registrazion da las cumprovas;
 - d. ils custs per la translaziun;
 - e. ils custs per la represchentanza da l'uffant (art. 299 e 300).
- ³ Sco indemnisiun da la partida vala:
 - a. l'indemnisaziun da las expensas necessarias;
 - b. ils custs d'ina represchentanza professiunala;
 - c. en cas motivads: ina indemnisiun adequata per malcumadaivladads, sch'ina partida n'ha betg gi in represchentant professiunal.

Art. 96 Tariffas

Ils chantuns fixeschan las tariffas per ils custs da process.

Art. 97 Infurmazjun davart ils custs da process

Sch'ina partida n'è betg represchentada tras in advocat, l'infurmescha la dretgira davart l'autezza presumtiva dals custs da process sco er davart la giurisdicziun gratuita.

Art. 98 Pajament anticipà dals custs

La dretgira po pretender da la partida accusanta in pajament anticipà fin a l'autezza dals custs da dretgira presumtivs.

Art. 99 Garanzia per l'indemnisaziun da la partida

¹ Sin dumonda da la partida accusada sto la partida accusanta prestar ina garanzia per l'indemnisaziun da la partida accusada, sche:

- a. ses domicil u sia sedia n'è betg en Svizra;
- b. ella para dad esser insolventa, en spezial sch'il concurs è vegni declarà cunter ella, sch'igl ha lieu ina procedura d'accumodament cunter ella u sch'i èn avant maun attests da perdita;
- c. ella sto anc pajar custs da process anteriurs;
- d. auters motivs periclitescan considerablament l'indemnisaziun da la partida.

² En cas d'in litisconsorzi necessari sto la segirezza vegnir prestada mo, sch'ina da las premissas è avant maun tar tut ils litisconsorts.

³ Segirezzas na ston betg vegnir prestadas:

- a. en la procedura simplifitgada, cun excepziun da las dispitas dal dretg matrimonial tenor l'artitgel 243 alinea 1;
- b. en la procedura da divorzi;
- c. en proceduras summaricas, cun excepziun da la protecziun giuridica en cas cleris (art. 257).

Art. 100 Gener ed autezza da la garanzia

¹ La garanzia po vegnir prestada en daners ubain cun pajar in garanzia tar ina banca domiciliada en Svizra u tar ina societad d'assicuranzas ch'è admissa al commerzi en Svizra.

² La dretgira po augmentar, reducir u abolir posteriuramain la segirezza che sto vegnir prestada.

Art. 101 Prestazjun dal pajament anticipà e da la garanzia

¹ La dretgira fixescha in termin per prestar il pajament anticipà e la garanzia.

² Mesiras preventivas po ella ordinar già avant che la garanzia vegnia prestada.

³ Sch'il pajament anticipà u la garanzia na vegn er betg prestà entaifer in termin prolungà, n'entra la dretgira betg en il plant u en la dumonda.

Art. 102 Pajament anticipà per la registraziu da las cumprovas

- 1 Mintga partida sto pajar ordavant las expensas da la dretgira che resultan tras la registraziu da las cumprovas che la partida ha dumandà.
- 2 Sche las partidas dumondan il medem med da cumprova, sto mintga partida pajar ordavant la mesadat da las expensas.
- 3 Sch'ina partida na paja betg ordavant ses custs, po l'autra partida far quai; cas contrari na vegnan las cumprovas betg registradas. Resalvadas restan disputas, en las qualas la dretgira sto examinar d'uffizi ils fatgs.

Art. 103 Meds legals

Cunter las decisiuns davart la prestaziu da pajaments anticipads e da garanzia pon ins far recurs.

2. chapitel Repartiziun e liquidaziun dals custs da process**Art. 104** Decisiun davart ils custs da process

- 1 Davart ils custs da process decida la dretgira per regla en la decisiun finala.
- 2 En cas d'ina decisiun intermediara (art. 237) pon vegnir repartids ils custs da process ch'en resultads fin a quest mument.
- 3 Davart ils custs da process da mesiras preventivas po vegnir decidì ensemes cun la chaussa principala.
- 4 En ina decisiun da refusaziun po l'instanza superiura surlaschar a l'instanza precedenta da reparter ils custs da process da la procedura da meds legals.

Art. 105 Fixaziun e repartiziun dals custs da process

- 1 Ils custs da dretgira vegnan fixads e repartids d'uffizi.
- 2 L'indemnisaziun da la partida vegn concedida da la dretgira tenor las tariffas (art. 96). Las partidas pon inoltrar ina nota dals custs.

Art. 106 Princips da repartiziun

- 1 Ils custs da process vegnan adossads a la partida perdenta. Sch'i na vegn betg entrà en chaussa e sch'il plant vegn retratg, vala la partida accusanta sco partida perdenta; sch'il plant vegn renconuschi, è la partida accusada la partida perdenta.
- 2 Sche ni l'ina ni l'autra partida n'ha gudagnà cumplettamain, vegnan ils custs da process repartids tenor il resultat da la procedura.
- 3 Sche pliras persunas èn participadas al process sco partidas principales u secundaras, fixescha la dretgira la part dals custs da process che mintgina sto surpigiliar. Ella po er decider che mintgina stoppia star buna solidaricamain.

Art. 107 Repartiziun tenor agen giudicat

¹ La dretgira po divergiar dals princips da repartiziun e reparter ils custs da process tenor agen giudicat:

- a. sch'il plant è vegnì approvà da princip, dentant betg en l'autezza da la pretensiun, e sche questa autezza è stada dependenta dal giudicat da la dretgira u sch'igl è stà diffícil da quantifitgar la pretensiun;
- b. sch'ina partida ha gi motivs da buna fai da manar il process;
- c. en proceduras dal dretg da famiglia;
- d. en proceduras concernent il partenadi registrà;
- e. sche la procedura è vegnida strigtgada pervia da mancanza d'object e sche questa lescha na dispona nagut auter;
- f. sch'i dat autres circumstanzas spezialas che laschan parair inadequata ina repartiziun tenor il resultat da la procedura.

² Per motivs d'adeguatezza po la dretgira adossar al chantun ils custs da dretgira che ni ina partida ni terzas persunas n'hant chaschunà.

Art. 108 Custs da process nunneccesaris

Ils custs da process nunneccesaris ston vegnir pajads da quel ch'als chaschuna.

Art. 109 Repartiziun en cas d'accord

¹ En cas d'in accord giudizial surpiglia mintga partida ils custs da process confurm a l'accord.

² Ils custs vegnan repartids tenor ils artitgels 106 fin 108, sche:

- a. l'accord na cuntegna nagina regulaziun; u
- b. la regulaziun prendida disfavourischa unilateralmain la partida, a la quala è vegnida concedida la giurisdicziun gratuita.

Art. 110 Meds legals

La decisiuon da custs è contestabla en moda independenta mo cun in recurs.

Art. 111 Liquidaziun dals custs da process

¹ Ils custs da dretgira vegnan cumpensads cun ils pajaments anticipads che las partidas han prestà. La summa restanta va a quint da la partida ch'è sentenziada da pajar ils custs.

² La partida ch'è sentenziada da pajar ils custs sto restituir a l'autra partida ils pajaments anticipads prestads e pajar l'indemnisaziun che la dretgira ha concedì a la partida.

³ Resalvadas restan las disposiziuns davart la giurisdicziun gratuita.

Art. 112 Prorogaziun, relasch, scadenza e tschains dals custs da dretgira

¹ Per paajar ils custs da dretgira po vegnir concedi in termin da prorogaziun ed en cas da basegnusadad permanenta pon ils custs da dretgira vegnir relaschads.

² Las pretensiuns scadan 10 onns suenter la finiziu da la procedura.

³ Il tschains da retard importa 5 pertschient.

3. chapitel Regulaziuns spezialas areguard ils custs**Art. 113** Procedura da mediaziun

¹ En la procedura da mediaziun na vegnan concedidas naginas indemnisiations da las partidas. Resalvada resta l'indemnisiatiun d'in assistent giuridic gratuit tras il chantun.

² Nagins custs da dretgira na vegnan concedids en disputas:

- a. tenor la Lescha d'egalidad dals 24 da mars 1995³⁰;
- b. tenor la Lescha dals 13 da december 2002³¹ davart l'egalidad da persunas cun impediments;
- c. che resultan tras la locaziun e tras la fittanza da locals d'abitar e da ftschenta sco er tras la fittanza agricula;
- d. che resultan tras la relaziun da lavour sco er tenor la Lescha dals 6 d'october 1989³² davart l'intermediaziun da lavour fin ad ina valur en disputa da 30 000 francs;
- e. tenor la Lescha da participaziun dals 17 da december 1993³³;
- f. che resultan tras assicuranzas supplementaras a l'assicuranza da malsauns sociala tenor la Lescha federala dals 18 da mars 1994³⁴ davart l'assicuranza da malsauns.

Art. 114 Procedura da decisiun

En la procedura da decisiun na vegnan concedids nagins custs da dretgira en disputas:

- a. tenor la Lescha d'egalidad dals 24 da mars 1995³⁵;
- b. tenor la Lescha dals 13 da december 2002³⁶ davart l'egalidad da persunas cun impediments;

³⁰ SR **151.1**

³¹ SR **151.3**

³² SR **823.11**

³³ SR **822.14**

³⁴ SR **832.10**

³⁵ SR **151.1**

³⁶ SR **151.3**

- c. che resultan tras la relaziun da lavour sco er tenor la Lescha dals 6 d'october 1989³⁷ davart l'intermediaziun da lavour fin ad ina valur en disputa da 30 000 francs;
- d. tenor la Lescha da participazion dals 17 da december 1993³⁸;
- e. che resultan tras assicuranzas supplementaras a l'assicuranza da malsauns sociala tenor la Lescha federala dals 18 da mars 1994³⁹ davart l'assicuranza da malsauns.

Art. 115 Obligaziun da surpigliar ils custs

En cas da process che vegnan manads da mala fai u da levsenn pon ils custs da dretgira vegnir adossads ad ina partida er en proceduras gratuitas.

Art. 116 Liberaziun dals custs tenor il dretg chantunal

¹ Ils chantuns pon conceder ulteriuras liberaziuns dals custs da process.

² Liberaziuns ch'in chantun conceda a sasez, a sias vischnancas ed ad outras corporaziuns da dretg chantunal valan er per la Confederaziun.

4. chapitel Giurisdicziun gratuita

Art. 117 Dretg

Ina persuna ha il dretg sin la giurisdicziun gratuita, sche:

- a. ella n'ha betg ils medis finanzials necessaris; e
- b. sia pretensiun giuridica na para betg dad esser invana.

Art. 118 Dimensiun

¹ La giurisdicziun gratuita cumpiglia:

- a. la liberaziun da la prestaziun da pajaments anticipads e da garanzias;
- b. la liberaziun dals custs da dretgira;
- c. la nominaziun giudiziala d'in assistent giuridic, sche quai è necessari per defendier ils dretgs, en spezial sche la cuntrapartida è represchentada tras in advocat; l'assistent giuridic po vegnir nominà gia per la preparaziun dal process.

² La giurisdicziun gratuita po vegnir concedida per part u cumplainamain.

³ Ella na liberescha betg da pajar ina indemnisiaziun a la cuntrapartida.

³⁷ SR 823.11

³⁸ SR 822.14

³⁹ SR 832.10

Art. 119 Dumonda e procedura

- 1 La dumonda da giurisdicziun gratuita po vegnir fatga avant u suenter l'entrada da la litispendenza.
- 2 Il petent sto infumar davart sias entradas e facultads e s'exprimer tant davart la chaussa sco er davart sias cumprovas. En la dumonda po el designar il num da l'assistent giuridic giavischà.
- 3 La dretgira decida davart la dumonda en ina procedura summarica. La cuntrapartida po vegnir tadlada. Ella sto adina vegnir tadlada, sche la giurisdicziun gratuita duai cumpigliar la prestaziun da la segirezza per l'indemnisaziun da la partida.
- 4 Excepziunalmain po la giurisdicziun gratuita vegnir concedida retroactivamain.
- 5 En la procedura da medis legals sto la giurisdicziun gratuita vegnir dumandada da nov.
- 6 Cun excepziun da mala fai e da levsenn na vegnan incassads nagins custs da dretgira en la procedura da giurisdicziun gratuita.

Art. 120 Retratga da la giurisdicziun gratuita

La dretgira retira la giurisdicziun gratuita, sche las premissas per tala n'existan betg pli u n'han mai existi.

Art. 121 Meds legals

Cunter la decisiun che refusescha u che retira per part u cumplainamain la giurisdicziun gratuita pon ins far recurs.

Art. 122 Liquidaziun dals custs da process

- 1 Sche la partida, a la quala la giurisdicziun gratuita è vegnida concedida, perda, vegnan ils custs da process liquidads sco suonda:
 - a. l'assistent giuridic gratuit vegn indemnità adequatamain tras il chantun;
 - b. ils custs da dretgira van a quint dal chantun;
 - c. a la cuntrapartida vegnan restituïds ils pajaments anticipads prestads;
 - d. la partida, a la quala la giurisdicziun gratuita è vegnida concedida, sto pajar l'indemnisaziun a la cuntrapartida.
- 2 Sche la partida, a la quala la giurisdicziun gratuita è vegnida concedida, gudogna e sche l'indemnisaziun da la partida n'è betg u probablamain betg incassable, vegn l'assistent giuridic gratuit indemnità adequatamain tras il chantun. Cun il pajament va la pretensiun al chantun.

Art. 123 Restituziun

- 1 Ina partida, a la quala la giurisdicziun gratuita è vegnida concedida, sto pajar enavos quella, uschespert ch'ella è en cas da far quai.

² Il dretg dal chantun scada 10 onns suenter la fin da la procedura.

9. titel Direcziun dal process, agir processual e termins

1. chapitel Direcziun dal process

Art. 124 Princips

¹ La dretgira maina il process. Ella decretescha las disposiziuns processualas necessarias per preparar e per realisar la procedura en moda speditiva.

² La direcziun dal process po vegnir delegada ad in commember da la dretgira.

³ La dretgira po empruvar da tut temp da chattar ina cunvegna tranter las partidas.

Art. 125 Simplificaziun dal process

Per simplifitar il process po la dretgira en spezial:

- a. restrenschier la procedura a singulas dumondas u pretensiuns giuridicas;
- b. separar plants ch'èn vegnids inoltrads cumainvlamain;
- c. unir plants ch'èn vegnids inoltrads independentamain;
- d. separar in cuntraplant da la procedura principala.

Art. 126 Sistida da la procedura

¹ La dretgira po sistir la procedura, sche l'opportunitad pretenda quai. La procedura po vegnir sistida en spezial, sche la decisum dependa dal resultat d'ina autra procedura.

² Cunter la sistida pon ins far recurs.

Art. 127 Surdada en cas da proceduras connexas

¹ En cas che plants, chestattan en in connex material in cun l'auter, èn pendents tar differentas dretgiras, po la dretgira ch'è vegnida appellada pli tard surdar il plant ch'è pendent tar ella a la dretgira ch'è vegnida appellada sco emprima, sche quella è d'accord cun quai.

² Cunter la surdada pon ins far recurs.

Art. 128 Disciplina en la procedura e process da levsenn

¹ Tgi che violescha las reglas da maniera u disturba l'andament da la procedura davant dretgira, vegn chastià cun ina reprimanda u cun ina multa disciplinara fin a 1000 francs. Ultra da quai po la dretgira ordinar che questa persuna vegnia exclusa da la tractativa.

² Per exequir sias ordinaziuns po la dretgira clamar la polizia.

³ En cas da process che vegnan manads da mala fai u da levsenn pon las partidas e lur representants vegnir chastiads cun ina multa disciplinara fin a 2000 francs ed en cas da repetiziun fin a 5000 francs.

⁴ Cunter la multa disciplinara pon ins far recurs.

2. chapitel Furmas da l'agir processual

1. secziun Lingua da procedura

Art. 129

La procedura vegn manada en la lingua uffiziala dal chantun cumpetent. En cas da pliras linguis uffizialas reglan ils chantuns il diever da las linguas.

2. secziun Inoltraziuns da las partidas

Art. 130⁴⁰ Furma

¹ Las inoltraziuns ston vegnir consegnadas a la dretgira sin palpieri u sin via electronica. Ellas ston vegnir suttascrittas.

² En cas d'ina consegna electronica sto l'inoltraziun vegnir munida cun ina signatura electronica qualifitgada tenor la Lescha federala dals 18 da mars 2016⁴¹ davart la signatura electronica. Il Cussegl federal regla:

- a. il format da l'inoltraziun e da sias agiuntas;
- b. la moda e maniera da la transmissiun;
- c. las premissas, sut las qualas i po vegnir pretendi ch'ils documents vegnian anc tramess sin palpieri en cas da problems tecnics.

Art. 131 Dumber

En cas d'ina inoltraziun sin via electronica stoi esser avant maun in exemplar da l'inoltraziun e da las agiuntas per la partida ed in exemplar da l'inoltraziun e da las agiuntas per mintga cuntrapartida; cas contrari po la dretgira ubain fixar in termin posteriur per furnir quai ubain far las copias necessarias sin donn e cust da la partida.

Art. 132 Inoltraziuns manglusas, querulantas e giuridicamain abusivas

¹ Mancanzas, sco la mancanza da la suttascripzion u dal plainpudair, ston vegnir curregididas entaifer in termin che vegn fixà da la dretgira. Cas contrari na vegn l'inoltraziun betg considerada.

⁴⁰ Versiun tenor la cifra II 5 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2016 davart la signatura electronica, en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4651; BBI 2014 1001).

⁴¹ SR 943.03

² Il medem vala per inoltraziuns illegiblas, nuncunvegnentas, nunchapiblas u bler memia extendidas.

³ Inoltraziuns querulantas e giuridicamain abusivas vegnan tramessas enavos al speditur senza commentari.

3. secziun Citaziun giudiziala

Art. 133 Cuntegn

La citaziun cuntegna:

- a. il num e l'addressa da la persuna citada;
- b. l'object dal process e las partidas;
- c. la qualitat, en la quala la persuna vegn citada;
- d. il lieu, la data e las uras che la persuna citada sto cumparair;
- e. l'act processual, al qual la persuna vegn citada;
- f. las consequenzas da la negligentscha;
- g. la data da la citaziun e la suttascripziun da la dretgira.

Art. 134 Termin

La citaziun sto vegnir tramessa almain 10 dis avant il termin da l'audiziun, nun che questa lescha disponia insatge auter.

Art. 135 Spustament dal termin d'audiziun

La dretgira po spustar il termin d'audiziun per motivs suffizients:

- a. d'uffizi; u
- b. sche quai vegn dumandà avant il termin.

4. secziun Consegnna giudiziala

Art. 136 Documents da consegnar

A las personas pertutgadas trametta la dretgira en spezial:

- a. citaziuns;
- b. disposiziuns e decisiuns;
- c. inoltraziuns da la cuntrapartida.

Art. 137 En cas da represchentanza

Sch'ina partida vegn represchentada, vegnan ils documents tramess al represchentant.

Art. 138 Furma

¹ Citaziuns, disposiziuns e decisiuns vegnan consegnadas per posta recumandada u confirmond la recepziun en autra moda.

² La consegna vegn considerada sco succedida, sche la spediziun è vegnida recepida da l'adressat u d'ina persuna che ha almain 16 onns e ch'è emploiaida u che viva en la medema chasada. Resalvadas restan ordinaziuns da la dretgira da consegnar in document persunalmain a l'adressat.

³ Plinavant vegn la consegna considerada sco succedida:

- a. en cas d'ina spediziun postala recumandada che n'è betg vegnida retratga: il 7. di suenter ch'igl è vegni empruvà da consegnar la spediziun senza success, sche la persuna stueva far quint cun ina consegna;
- b. en cas d'ina consegna persunala, sche l'adressat refusescha da recepir la spediziun e sche quai vegn attestà dal consegnader: il di da la refusa.

⁴ Autras spediziuns po la dretgira consegnar per posta normala.

Art. 139⁴² Consegna electronica

¹ Cun il consentiment da la persuna pertutgada pon citaziuns, disposiziuns e decisiuns vegnir consegnadas sin via electronica. Ellas ston vegnir munidas cun ina signatura electronica tenor la Lescha federala dals 18 da mars 2016⁴³ davart la signatura electronica.

² Il Cussegl federal regla:

- a. la signatura che sto vegnir utilisada;
- b. il format da las citaziuns, da las disposiziuns e da las decisiuns sco er da lur agiuntas;
- c. la moda e maniera da la transmissiun;
- d. il mument, il qual la citaziun, la disposiziun u la decisiun vala sco consegnada.

Art. 140 Domicil da consegna

A partidas cun domicil u cun sedia a l'exterior po la dretgira ordinar da designar in domicil da consegna en Svizra.

⁴² Versiun tenor la cifra II 5 da l'agiunta da la LF dals 18 da mars 2016 davart la signatura electronica, en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4651; BBI 2014 1001).

⁴³ SR 943.03

Art. 141 Publicaziun uffiziala

¹ La consegna vegn fatga tras ina publicaziun en il Fegl uffizial chantunal u en il Fegl uffizial svizzer da commerzi, sche:

- a. il lieu da dimora da l'adressat n'è betg enconuschenet e na po betg vegnir erui, malgrà retschertgas pretendiblas;
- b. ina consegna n'è betg pussaivla u fiss colliada cun malcumadaivladads extraordinarias;
- c. ina partida cun domicil u cun sedia a l'exterior n'ha – contrari a l'ordinaziun da la dretgira – betg designà in domicil da consegna en Svizra.

² La consegna vegn considerada sco succedita il di da la publicaziun.

3. chapitel Periodas da scadenza, negligentscha e restituziun**1. secziun Periodas da scadenza****Art. 142 Cumenzament e calculaziun**

¹ Periodas da scadenza che dependan d'ina communicaziun u d'in eveniment, cumenzan il di suenter.

² Sche la perioda da scadenza è calculada en mais, finescha ella l'ultim mais, e quai quel di che ha la medema cifra sco il di che la perioda da scadenza ha cumenzà. Sch'il di correspondent manca, finescha il termin l'ultim di dal mais.

³ Sche l'ultim di d'ina perioda da scadenza è ina sonda, ina dumengia u in firà ren-conuschi in il lieu da dretgira tras il dretg federal u chantunal, finescha il termin il proxim lavurdi.

Art. 143 Observaziun

¹ Las inoltraziuns ston vegnir consegnadas a la dretgira il pli tard l'ultim di da la perioda da scadenza u surdadas – per mauns da la dretgira – a la Posta svizra u ad ina represchentanza svizra diplomatica u consulara.

² Per l'observaziun d'in termin en cas d'ina inoltraziun electronica è decisiv il moment, il qual vegn emessa la quittanza che conferma che la partida ha terminà tut ils pass ch'èn necessaris per la transmissiun.⁴⁴

³ La perioda da scadenza per in pajament a la dretgira è observada, sche l'import è vegni surdà a la Posta svizra u pajà sin in conto da posta u da banca en Svizra a favur da la dretgira, e quai il pli tard l'ultim di da la perioda da scadenza.

Art. 144 Prolungaziun

¹ Las periodas legalas na pon betg vegnir prolungadas.

⁴⁴ Versiun tenor la cifra II 5 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2016 davart la signatura electronica, en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4651; BBl 2014 1001).

² Per motivs suffizients pon las periodas giudizialas da scadenza veginr prolungadas, sche la dretgira vegin dumandada da far quai avant la fin da la perioda da scadenza.

Art. 145 Interrupziun da las periodas da scadenza

¹ Las periodas da scadenza legalas e giudizialas veginan interruttas:

- a. dal 7. di avant Pasca fin e cun il 7. di suenter Pasca;
- b. dals 15 da fanadur fin e cun ils 15 d'avust;
- c. dals 18 da december fin e cun ils 2 da schaner.

² Questa interrupziun da las periodas da scadenza na vala betg per:

- a. la procedura da mediaziun;
- b. la procedura summarica.

³ Las partidas ston veginr rendidas attentas a las excepziuns tenor l'alinea 2.

⁴ Resalvadas restan las disposiziuns da la LSC⁴⁵ davart las vacanzas da scussiun e davart il moratori.

Art. 146 Effects da l'interrupziun

¹ Sche la consegna ha lieu durant ina interrupziun, cumenza la perioda da scadenza il 1. di suenter la fin da l'interrupziun.

² Durant l'interrupziun da la perioda da scadenza n'han lieu naginas tractativas giudizialas, nun che las partidas sajan d'accord cun quai.

2. secziun Negligentscha e restituziun

Art. 147 Negligentscha e consequenzas

¹ Ina partida è negligenta, sch'ella n'exequescha betg in act processual entaifer il termin fixà u sch'ella na cumpara betg ad in termin.

² La procedura vegin cuntuada senza l'act negligi, nun che questa lescha disponia insatge auter.

³ La dretgira renda attentas las partidas a las consequenzas da la negligentscha.

Art. 148 Restituziun

¹ Sin dumonda d'ina partida negligenta po la dretgira conceder in termin posteriur u citar la partida ad in nov termin, sch'ella fa valair vardaivlamain ch'ella n'haja nagina culpa u mo ina pitschna culpa da la negligentscha.

² La dumonda sto veginr inoltrada entaifer 10 dis suenter ch'il motiv da negligentscha è scrudà.

⁴⁵ SR 281.1

³ Sch'ina decisiun è vegnida communitgada, po la restituziun vegnir pretendida mo entaifer 6 mais dapi che la decisiun è entrada en vigur.

Art. 149 Procedura da restituziun

La dretgira dat a la cuntrapartida la pussaivladad da prender posiziun e decida alura definitivamain.

10. titel Cumprova

1. chapitel Disposiziuns generalas

Art. 150 Object da la cumprova

¹ L'object da la cumprova èn fatgs dispitaivels, giuridicamain relevanti.

² L'object da la cumprova pon er esser l'isanza, l'isanza locala, ed – en disputas dal dretg patrimonial – il dretg ester.

Art. 151 Fatgs enconuschents

Fatgs notorics ed enconuschents a la dretgira sco er experientschas generalmain renconuschidas na dovran nagina cumprova.

Art. 152 Dretg d'inoltrar cumprovas

¹ Mintga partida ha il dretg che la dretgira acceptia las cumprovas adattadas ch'ella inoltrescha en moda formalmain correcta ed entaifer il termin fixà.

² Cumprovas acquistadas en moda illegala vegnan resguardads mo, sche l'interess da chattar la vardad predominescha.

Art. 153 Cumprovas registradas d'uffizi

¹ La dretgira registrescha d'uffizi las cumprovas, sch'ils fatgs ston vegnir cumprovads d'uffizi.

² Ella po registrar d'uffizi las cumprovas, sch'i dat dubis considerabels ch'in fatg betg dispitaivel saja correct.

Art. 154 Decrets areguard las cumprovas

Avant che las cumprovas vegnan acceptadas, ston vegnir formulads ils decrets necessaris areguard las cumprovas. En quels vegnan surtut numnadas las cumprovas admissas ed i vegni fixà, per tge fatgs che mintga partida sto furnir cumprovas e contraprovas. Il decret areguard las cumprovas po adina vegnir midà u cumplettà.

Art. 155 Examinaziun da las cumprovas

1 L'examinaziun da las cumprovas po vegnir delegada ad in u a plirs commembers da la dretgira.

2 Per motifs impurtants po ina partida pretender che la dretgira sentenzianta examineschia las cumprovas.

3 Las partidas han il dretg da sa participar a l'examinaziun da las cumprovas.

Art. 156 Protecziun d'interess degns da vegnir protegids

Sche l'examinaziun da las cumprovas periclitescia ils interess degns da vegnir protegids d'ina partida u da terzas personas, sco en spezial ses secrets da fatschenta, prenda la dretgira las mesiras necessarias.

Art. 157 Liber giudicat a basa da las cumprovas

La dretgira fa sias conclusiuns giuditgond libramain las cumprovas.

Art. 158 Cumprovas preventivas

1 La dretgira examinescha da tut temp las cumprovas, sche:

- a. la lescha conceda in dretg correspondent;
- b. la partida petenta fa valair vardaivlamain che las cumprovas èn periclitadas u ch'i dat in interess degn da vegnir protegi.

2 I vegnan applitgadas las disposiziuns davart las mesiras preventivas.

Art. 159 Organs d'ina persuna giuridica

Sch'ina persuna giuridica è partida, vegnan ses organs tractads en la procedura da cumprova sco ina partida.

2. chapitel Obligaziun da cooperar e dretg da refusar la cooperaziun**1. secziun Disposiziuns generalas****Art. 160 Obligaziun da cooperar**

1 Las partidas e terzas personas èn obligadas da cooperar a la registraziun da las cumprovas. En spezial ston ellas:

- a. dir la vardad sco partidas u sco perditgas;

b.⁴⁶ consegnar documents; exceptads da quai èn documents or dal contact d'ina partida u d'ina terza persuna cun in advocat ch'è autorisà da represchentar professiunalmain la partida u la persuna u cun in advocat da patenta en il senn da l'artitgel 2 da la Lescha federala dals 20 da mars 2009⁴⁷ davart las advocatas ed ils advocats da patenta;

c. tolerar ch'experts fan ina inspecziun da lur persuna u da lur proprietad.

² Davart l'obligaziun da cooperar d'ina persuna minorenna decida la dretgira tenor ses agen bainparair.⁴⁸ Ella resguarda il bainstar da l'uffant.

³ Terzas personas ch'èn obligadas da cooperar han il dretg da vegnir indemnisasadas adequatamain.

Art. 161 Infurmazиun

¹ La dretgira infurmescha las partidas e terzas personas davart l'obligaziun da cooperar, davart il dretg da refusar la cooperaziun e davart las consequenzas da la negligentscha.

² Sch'ella tralascha l'infurmaziun davart il dretg da refusar la cooperaziun, dastga ella mo resguardar las cumprovas registradas, sche la persuna pertutgada dat ses consentiment u sche la refusa fiss stada nungiustifitgada.

Art. 162 Cooperaziun refusada giustifitgadamain

Sch'ina partida u ina terza persuna refusescha giustifitgadamain la cooperaziun, na dastga la dretgira traer naganas conclusiuns areguard il fatg che sto vegnir cumprovà.

2. secziun Dretg da las partidas da refusar la cooperaziun

Art. 163 Dretg da refusa

¹ Ina partida po refusar la cooperaziun, sch'ella:

- a. exponiss in da ses proxims en il senn da l'artitgel 165 ad ina persecuziun penal u a la responsabladad civila;
- b. sa faschess chastiabla pervia da la violaziun d'in secret tenor l'artitgel 321 dal Cudesch penal⁴⁹ (CP); exceptads èn ils revisurs; l'artitgel 166 alinea 1 litera b, terza part, vala tenor il senn.

⁴⁶ Versiun tenor la cifra I 4 da la LF dals 28 da sett. 2012 davart l'adattaziun da disposiziuns da procedura concernent il secret professiunal dals advocats, en vigur dapi il 1. da matg 2013 (AS 2013 847; BBI 2011 8181).

⁴⁷ SR 935.62

⁴⁸ Versiun tenor l'aggiunta 2 cifra 3, en vigur dapi il 1. da schan. 2013 (AS 2010 1739; BBI 2006 7221; AS 2011 725; BBI 2006 7001).

⁴⁹ SR 311.0

² Persunas che portan auters secrets ch'èn protegids tras la lescha pon refusar la cooperaziun, sch'ellas fan valair vardaiylamain che l'interess da tegnair secret predominescha l'interess da chattar la vardad.

Art. 164 Refusa nungiustifitgada

Sch'ina partida refusescha nungiustifitgadaman la cooperaziun, vegn quai resguardà da la dretgira cun giuditgar las cumprovas.

3. secziun Dretg da terzas persunas da refusar la cooperaziun

Art. 165 Dretg cumplessiv da refusar la cooperaziun

¹ Refusar mintga cooperaziun po:

- a. tgi ch'è u era maridà cun ina partida u maina facticamain ina communidad da vita cun ina partida;
 - b. tgi che ha uffants cuminaivels cun ina partida;
 - c. tgi ch'è parent u quinà cun ina partida en lingia directa u fin e cun il terz grad da la lingia lateralà;
 - d. ils geniturs da tgira, ils uffants confidads ed ils uffants tratgs si sco fragliuns d'ina partida;
- e.⁵⁰ la persuna nominada per l'avugadia u per la curatella d'ina partida.

² Il partenadi registrà ha il medem status sco la lètg.

³ Ils mezs fragliuns han il medem status sco ils fragliuns.

Art. 166 Dretg limità da refusar la cooperaziun

¹ Ina terza persuna po refusar la cooperaziun:

- a. sch'i sa tracta da constatar fatgs ch'exponissan ella sezza u in da ses proxims en il senn da l'artitgel 165 ad ina persecuziun penalà u a la responsabludad civila;
- b. sch'ella sa faschess chastiabla pervia da la violaziun d'in secret tenor l'artitgel 321 CP⁵¹; exceptads èn ils revisurs; cun excepcziun dals advocats e dals spirituals ston terzas persunas dentant cooperar, sch'ellas èn suttames-sas ad in'obligaziun d'annunzia u sch'ellas èn vegnidás liberadas da l'obligaziun da tegnair secret, nun ch'ellas fetschian valair vardaiylamain che l'interess da tegnair secret predomineschia l'interess da chattar la vardad.

⁵⁰ Versiun tenor l'agiunta 2 cifra 3, en vigur dapi il 1. da schan. 2013 (AS 2010 1739; BBI 2006 7221; AS 2011 725; BBI 2006 7001).

⁵¹ SR 311.0

- c. sch'i sa tracta da constatar fatgs ch'en vegnids confidads ad ella sco funcziunaria en il senn da l'artitgel 110 alinea 3⁵² CP u sco commembra d'ina autoritat en sia funcziun uffiziala ubain fatgs ch'ella è vegnida a savair exequind ses uffizi; ella sto dar pled e fatg, sch'ella è suttamessa ad in'obligaziun d'annunzia u sch'ella è vegnida autorisada da sia autoritat superiura da dar pled e fatg;
- d.⁵³ sch'ella stuess dar pled e fatg sco mediatura publica, sco cussegliadra da lètg u da famiglia u sco mediatura extragiudiziala davart fatgs ch'ella è vegnida a savair en il rom da l'activitat respectiva;
- e. sch'i sa tracta da constatar l'identidad da l'autur u il cuntegn e las funtaunas da sias infurmaziuns, en cas ch'ella s'occupa en moda professiunal u sco persuna auxiliara cun la publicaziun d'infurmaziuns en la part redacziunal d'in medium che cumpara periodicamain.

² Persunas che portan auters secrets ch'en protegidts tras la lescha pon refusar la cooperaziun, sch'ellas fan valair vardaivlamain che l'interess da tegnair secret predominescha l'interess da chattar la vardad.

³ Resalvadas restan las disposiziuns spezialas dal dretg d'assicuranza sociala davart la communicaziun da datas.

Art. 167 Refusa nungiustifitgada

¹ Sche la terza persuna refusescha nungiustifitgadамain la cooperaziun, po la dretgira:

- a. ordinar ina multa disciplinara fin a 1000 francs;
- b. pronunziar la smanatscha da chasti tenor l'artitgel 292 CP⁵⁴;
- c. ordinar la realisaziun per forza;
- d. adosser ils custs da process ch'en resultads tras la refusa.

² La negligentscha da la terza persuna ha las medemas consequenzas sco sch'ella refusass nungiustifitgadамain la cooperaziun.

³ Cunter l'ordinaziun giudiziala po la terza persuna far recurs.

3. chapitel Cumprovas

1. secziun Cumprovas admissiblas

Art. 168

¹ Sco cumprovas admissiblas valan:

⁵² Rectifitgà da la cumissiun da redacziun da l'Assamblea federala (art. 58 al. 1 LParl; SR **171.10**).

⁵³ Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

⁵⁴ SR **311.0**.

- a. la perditga;
- b. documents;
- c. l'inspecziun;
- d. expertisas;
- e. infurmaziuns en scrit;
- f. l'interrogaziun da las partidas e la deposiziun da cumprova.

² Resalvadas restan las disposiziuns davart ils interess dals uffants en chaussas dal dretg da famiglia.

2. sezioni Dar perditga

Art. 169 Object

Tgi che n'è betg ina partida dal process, po dar perditga davart fatgs percepids directamain.

Art. 170 Citaziun

¹ Las perditgas vegnan citadas da la dretgira.

² La dretgira po permetter a las partidas da sa preschentar cun perditgas betg citadas.

³ Las perditgas pon vegnir interrogadas al lieu da lur dimora. Las partidas ston vegnir infurmadas a temp en chaussa.

Art. 171 Furma da l'interrogaziun

¹ Avant l'interrogaziun vegn la perditga admonida da dir la vardad; sch'ella ha cumplenì il 14. onn da vegliadetgna, vegn ella plinavant infurmada davart las consequenzas penales d'ina faussa perditga (art. 307 CP⁵⁵).

² La dretgira interroguescha mintga perditga individualmain ed en absenza da las otras perditgas; resalvada resta la confruntaziun.

³ La perditga sto s'exprimer libramain; la dretgira la po permetter da duvrar notizias en scrit.

⁴ La dretgira excluda perditgas da l'ulteriura tractativa, uschè ditg ch'ellas n'èn betg relaschadas dal banc da perditga.

Art. 172 Cuntegn da l'interrogaziun

La dretgira interroguescha las perditgas davart:

- a. lur personalias;

⁵⁵ SR 311.0

- b. lur relaziuns persunalas cun las partidas dal process sco er autras circumstanzas che pon esser impurtantas per la credibladad da lur deposiziun;
- c. las observaziuns ch'ellas han fatg en connex cun la chaussa.

Art. 173 Dumondas cumplementaras

Las partidas dal process pon pretender che la dretgira tschentia dumondas cumplementaras u pon tschentiar sezzas talas dumondas cun la permissiun da la dretgira.

Art. 174 Confruntaziun

Las perditgas pon vegnir confruntadas cun otras perditgas e cun las partidas dal process.

Art. 175 Perditga tras in expert

Ad ina perditga cun enconuschienschas spezialas po la dretgira er tschentiar dumondas davart ses giudicament dals fatgs.

Art. 176 Protocol

¹ Il cuntegn essenzial da las deposiziuns vegn protocollà, prelegì a la perditga u laschè leger da la perditga ed alura suttascrit da la perditga. Sch'ina partida pretendia quai, vegnan er protocolladas dumondas cumplementaras da las partidas ch'en vegnidias refusadas.⁵⁶

² Supplementarmain pon las deposiziuns vegnir registradas sin bindel magnetic, sin video u cun auters medis tecnicas adattads.

³ Sche las deposiziuns vegnan registradas durant ina tractativa cun medis auxiliars tecnicos tenor l'alinea 2, po la dretgira u il commember interrogant da la dretgira desister da preleger il protocol a la persuna interrogada u da laschar leger la persuna interrogada il protocol e da laschar suttascriver quel. Las registrazioni vegnan agiuntadas a las actas e conservadas ensemen cun il protocol.⁵⁷

3. secziun Documents

Art. 177 Noziun

Sco documents valan per exemplu scrittiras, dissegns, plans, fotografias, films, registrazioni sonoras, datotecas electronicas ed ulteriur material adattà per cumprovar fatgs giuridicament relevantes.

⁵⁶ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 28 da sett. 2012 (prescripziuns da protocollazion), en vigur dapi il 1. da matg 2013 (AS 2013 851; BBl 2012 5707 5719).

⁵⁷ Integrà tras la cifra I 1 da la LF dals 28 da sett. 2012 (prescripziuns da protocollazion), en vigur dapi il 1. da matg 2013 (AS 2013 851; BBl 2012 5707 5719).

Art. 178 Autenticitat

Ina partida che sa referescha ad in document sto cumprovar l'autenticitat da quest document, sche l'autenticitat vegg contestada da l'altra partida; la contestaziun sto vegnir motivada suffizientamain.

Art. 179 Forza da cumprova da registers e da documents publics

Ils registers ed ils documents publics cumprovan cumplainamain ils fatgs ch'els attestan, uschè ditg che l'incorrectedad da lur cuntegn n'è betg cumprovada.

Art. 180 Inoltraziun

1 Il document po vegnir inoltrà sco copia. La dretgira u ina partida po pretender ch'i vegnia inoltrà l'original u ina copia legalisada uffizialmain, sch'igl existan dubis motivads davart l'autenticitat.

2 En cas da documents voluminus sto vegnir inditgada la part relevanta per la registraziun da las cumprovas.

4. secziun Inspecziun**Art. 181 Realisaziun**

1 Sin dumonda d'ina partida u d'uffizi po la dretgira far ina inspecziun per constatar directamain ils fatgs u per survegnir ina meglra survista da la chaussa.

2 La dretgira po envidar perditgas ed experts a l'inspecziun.

3 L'object da l'inspecziun sto vegnir purtà davant dretgira, sche quai è pussaivel senza dischavantatgs.

Art. 182 Protocol

L'inspecziun sto vegnir protocollada. Eventualmain vegg il protocol cumplettà cun plans, cun dissegns, cun fotografias u cun auters medis tecnicos.

5. secziun Expertisa**Art. 183 Princips**

1 Sin dumonda d'ina partida u d'uffizi po la dretgira incumbensar in u plirs experts da far in'expertisa. L'emprim taidla ella las partidas dal process.

2 Per ils experts valan ils medems motivs da recusaziun sco per las personas giudizialas.

3 La dretgira sto infurmar las partidas dal process davart sia atgna savida spezializada, per che quellas possian prender posiziun en chaussa.

Art. 184 Dretgs ed obligaziuns da l'expert

- ¹ L'expert è obligà da dir la vardad e sto furnir sia expertisa entaifer il termin fixà.
- ² La dretgira renda attent l'expert a la chastiabladad d'ina faussa expertisa tenor l'artitgel 307 CP⁵⁸ e da la violazion dal secret d'uffizi tenor l'artitgel 320 CP sco er a las consequenzas da la negligentscha e d'in adempliment manglus da l'incumbensa.
- ³ L'expert ha il dretg da vegnir indemnisià. Cunter la decisiun giudiziala davart l'indemnisaziun pon ins far recurs.

Art. 185 Incumbensa

- ¹ La dretgira instruescha l'expert ed al tschenta – en scrit u a bucca en la tractativa – las dumondas ch'el ha da sclerir.
- ² A las partidas dal process dat la dretgira la chaschun da s'exprimer davart las dumondas e da proponer midadas u cumplettaziuns.
- ³ La dretgira metta a disposiziun a l'expert las actas necessarias e fixescha in termin per furnir l'expertisa.

Art. 186 Scleriments da l'expert

- ¹ Cun il consentiment da la dretgira po l'expert fa agens scleriments. Quels ston vegnir preschentads en l'expertisa.
- ² Sin dumonda d'ina partida u d'uffizi po la dretgira anc far ina giada ils scleriments tenor las reglas da la procedura da cumprova.

Art. 187 Furniziun da l'expertisa

- ¹ La dretgira po ordinar che l'expertisa vegnia furnida a bucca u en scrit. Ultra da quai po ella ordinar che l'expert explitgeschia en la tractativa sia expertisa redigida en scrit.
- ² In'expertisa a bucca sto vegnir protocollada analogamain a l'artitgel 176.
- ³ Sche plirs experts èn vegnids incumbensads, furnescha mintgin dad els in'expertisa, nun che la dretgira disponia insatge auter.
- ⁴ La dretgira dat la chaschun a las partidas da laschar explitgar l'expertisa u da tschentiar dumondas cumplementaras.

Art. 188 Negligentscha e mancanzas

- ¹ Sche l'expert na furnescha betg l'expertisa entaifer il termin fixà, po la dretgira revocar l'incumbensa ed incumbensar in auter expert.

² Sin dumonda d'ina partida u d'uffizi po la dretgira cumplettar u laschar explitgar in'expertisa incumpletta, nunclera u motivada nunsufficientamain ubain consultar in auter expert.

Art. 189 Expertisa da cumpromiss

¹ Las partidas pon fixar da procurar in'expertisa da cumpromiss davart fatgs disponiblens.

² Per la furma da la cunvegna vala l'artitgel 17 alinea 2.

³ La dretgira è liada tras ils fatgs che vegnan constatads en l'expertisa da cumpromiss, sche:

- a. las partidas pon disponer libramain davart la relaziun giuridica;
- b. i n'eran avant maun nagins motivs da recusaziun cunter la persona incumbensa;
- c. l'expertisa da cumpromiss è vegnida redigida senza favurisar ina partida e n'è evidentamain betg faussa.

6. secziun Infurmaziun en scrit

Art. 190

¹ La dretgira po dumandar infurmaziuns en scrit dals uffizis.

² Ella po dumandar infurmaziuns en scrit da personas privatas, sch'i na para betg dad esser necessari d'interrogar perditgas.

7. secziun Interrogaziun da las partidas e deposiziun da cumprova

Art. 191 Interrogaziun da las partidas

¹ La dretgira po interrogar ina u tuttas duas partidas davart ils fatgs giuridicamain relevants.

² Avant l'interrogaziun vegnan las partidas admonidas da dir la vardad e rendidas attentas ch'ellas pon vegnir chastiadas cun ina multa disciplinara fin a 2000 francs ed en cas da repetiziun fin a 5000 francs, sch'ellas din aposte manzegnas.

Art. 192 Deposiziun da cumprova

¹ Smanatschond sancziuns penalas po la dretgira obligar d'uffizi ina u tuttas duas partidas da dar pled e fatg.

² Avant che dar pled e fatg vegnan las partidas admonidas da dir la vardad e rendidas attentas a las consequenzas penalas d'ina faussa deposiziun (art. 306 CP⁵⁹).

Art. 193 Protocol

Per protocollar l'interrogaziun da las partidas e la deposiziun da cumprova vala l'artitgel 176 confurm al senn.

11. titel Assistenza giudiziala tranter dretgiras svizras**Art. 194 Princip**

¹ Las dretgiras èn obligadas da prestar assistenza giudiziala ina a l'autra.

² Ellas communitgeschan directamain ina cun l'autra⁶⁰.

Art. 195 Acts processuals exequids directamain en in auter chantun

Mintga dretgira po exequir directamain e sezza ils acts processuals necessaris er en in auter chantun; en spezial po ella tegnair sesidas e registrar cumprovas.

Art. 196 Assistenza giudiziala

¹ La dretgira po dumandar assistenza giudiziala. La dumonda d'assistenza giudiziala po vegnir redigida en la lingua uffiziala dal chantun petent u dal chantun dumandà.

² La dretgira dumandada infurmescha la dretgira petenta e las partidas davart il lieu e davart las uras da l'act processual.

³ La dretgira dumandada po pretender ina indemnisiun per sias expensas.

2. part Disposiziuns spezialas**1. titel Emprova da mediaziun****1. chapitel Champ d'applicaziun ed autoritat da mediaziun****Art. 197 Princip**

La procedura da decisiu vegn precedida d'ina emprova da mediaziun davant in'autoritat da mediaziun.

Art. 198 Excepziuns

La procedura da mediaziun scroda:

- a. en la procedura summarica;
- b. en cas da plants davart il stadi civil d'ina persuna;

⁶⁰ L'autoritat giudiziala svizra cumpetenta tut tenor il lieu per dumondas d'assistenza giudiziala pon ins eruir sin la pagina d'internet www.elorge.admin.ch.

- b^{bis}⁶¹ en cas da plants davart il mantegniment da l'uffant e davart ulteriuras du mondas concernent ils uffants, sch'in genitur ha appellà a l'autoritat per la protecziun d'uffants avant il plant (art. 298b e 298d CCS⁶²);
- c. en la procedura da divorzi;
 - d.⁶³ en la procedura concernent la schliaziun e concernent la declaranza da nunvalaivladad dal partenadi registrà;
 - e. en cas da plants concernent la LSC⁶⁴:
 1. plant sin abgiudicaziun dal debit (art. 83 al. 2 LSC),
 2. plant da constataziun (art. 85a LSC),
 3. plant d'opposiziun (art. 106 fin 109 LSC),
 4. plant da participaziun (art. 111 LSC),
 5. plant sin revendicaziun da terzas personas e sin revendicaziun da la massa (art. 242 LSC),
 6. plant da collocaziun (art. 148 e 250 LSC),
 7. plant sin constataziun d'ina nova facultad (art. 265a LSC),
 8. plant sin restituzion d'objects da retenzion (art. 284 LEF);
 - f. en cas da dispitas, per las qualas è cumpetenta – tenor ils artitgels 5 e 6 da questa lescha – in'unica instance chantunala;
 - g. en cas da l'intervenziun principala, dal cuntraplant e dal plant sin denunzia da la disputa;
 - h. sche la dretgira ha fixà in termin per in plant.

Art. 199 Renunzia a la procedura da mediaziun

¹ En cas da dispitas dal dretg patrimonial cun ina valur en disputa d'almain 100 000 francs pon las partidas renunziar cuminaivlamain da far la procedura da mediaziun.

² La partida che porta plant po renunziar da sia vart a la procedura da mediaziun:

- a. sche la partida accusada ha sia sedia u ses domicil a l'exterior;
- b. sch'il lieu da dimora da la partida accusada n'è betg enconuschen;
- c. en disputas tenor la Lescha d'equalitat dals 24 da mars 1995⁶⁵.

⁶¹ Integrà tras la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2015 4299; BBI 2014 529).

⁶² SR 210

⁶³ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunala en la procedura d'execuziun sfurzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2016 3643; BBI 2014 8669).

⁶⁴ SR 281.1

⁶⁵ SR 151.1

Art. 200 Autoritads da mediaziun pariteticas

¹ En cas da dispitas che resultan tras la locaziun e tras la fittanza da localitads d'abitar e da fatschenta sa cumpona l'autoritat da mediaziun d'in parsura e d'ina representanzza paritetica.

² En cas da dispitas tenor la Lescha d'egalitat dals 24 mars 1995⁶⁶ consista l'autoritat da mediaziun d'in parsura e d'ina representanzza paritetica da la vart dal patrun e da la vart da la persuna emploida sco er dal sectur public e dal sectur privat; las schlattainas ston esser representandas en moda paritetica.

Art. 201 Incumbensas da l'autoritat da mediaziun

¹ L'autoritat da mediaziun emprova da conciliar las partidas en ina tractativa senza formalitads. Sche quai serva a terminar la disputa, pon vegnir integradas en in accord er dumondas dispitaiyas tranter las partidas cuntraversas che n'hant da far nagut cun la procedura.

² En las fatschentas tenor l'artitgel 200 è l'autoritat da mediaziun er il post da cusegiazion per dumondas da dretg.

2. chapitel Procedura da mediaziun**Art. 202** Iniziaziun

¹ La procedura vegn iniziada da la dumonda da mediaziun. Quella po vegnir inoltrada en las furmas tenor l'artitgel 130 u dada a protocol a bucca a l'autoritat da mediaziun.

² En la dumonda da mediaziun ston vegnir designads la cuntrapartida, la pretensiun giuridica e l'object da disputa.

³ L'autoritat da mediaziun trametta immediatamain la dumonda da mediaziun a la cuntrapartida e citescha il medem mument las partidas a la mediaziun.

⁴ En las fatschentas tenor l'artitgel 200 po ella disponer, uschenavant ch'ina proposta da sentenzia tenor l'artitgel 210 u ina decisioen tenor l'artitgel 212 vegn en dumonda, ch'i vegnia procedi excepcionalmain per correspundenza.

Art. 203 Tractativa

¹ La tractativa sto vegnir fatga entaifer 2 mais suenter che la dumonda è entrada u lura suenter che la correspundenza è terminada.

² L'autoritat da mediaziun prenda invista d'eventuals documents e po far ina inspezione. Uschenavant ch'ina proposta da sentenzia tenor l'artitgel 210 u ina decisioen tenor l'artitgel 212 vegn en dumonda, po ella er examinar las ulteriuras cumprovas, sche quai na retardeschha betg essenzialmain la procedura.

³ La tractativa n'è betg publica. En las fatschentas tenor l'artitgel 200 po l'autoritat da mediaziun admetter la publicitat per part u dal tuttafatg, sch'igl exista in interess public.

⁴ Cun il consentiment da las partidas po l'autoritat da mediaziun far ulteriuras tractativas. La procedura sto vegnir terminada il pli tard suenter 12 mais.

Art. 204 Preschientscha persunala

¹ Las partidas ston esser preschentas persunalmain a la tractativa da mediaziun.

² Ellas pon sa laschar accumpagnar d'ina assistenza giuridica u d'ina persuna da confidenza.

³ Betg esser preschent persunalmain, respectivamain sa laschar represchentar dastga, tgi che:

- a. ha ses domicil en in auter chantun u a l'exterior;
- b. è impedi pervia da malsogna, pervia da vegliadetgna u pervia d'auters motivs impurtants;
- c. deleghescha – en dispitas tenor l'artitgel 243 – sco patrun respectivamain sco assicurader ina persuna emploiaida u sco locatur l'administraziun d'immobiglias cun ina autorisaziun en scrit da far in accord.

⁴ La cuntrapartida sto vegnir orientada ordavant davart la represchentanza.

Art. 205 Confidencialitat da la procedura

¹ Deposiziuns da las partidas na dastgan ni vegnir protocolladas ni vegnir duvradas pli tard en la procedura da decisiu.

² Resalvada resta l'utilisaziun da las deposiziuns en cas che l'autoritat da mediaziun propona ina sentenzia u prenda ina decisiu.

Art. 206 Negligentscha

¹ En cas d'ina negligentscha da la partida accusanta vala la dumonda da mediaziun sco retratga; la procedura vegn strigtada pervia da mancanza d'object.

² En cas d'ina negligentscha da la partida accusada proceda l'autoritat da mediaziun sco sch'i n'avess dà nagina convegna (art. 209 fin 212).

³ En cas d'ina negligentscha da tuttas duas partidas vegn la procedura strigtada pervia da mancanza d'object.

Art. 207 Custs da la procedura da mediaziun

¹ Ils custs da la procedura da mediaziun vegnan adossads a la partida accusanta:

- a. sch'ella retira la dumonda da mediaziun;
- b. sche la procedura vegn strigtada pervia da negligentscha;
- c. sche la permissiun da purtar plant vegn concedida.

² Sch'il plant vegn inoltrà, vegnan ils custs adossads a la chaussa principala.

3. chapitel Cunvegna e permissiun da purtar plant

Art. 208 Consens da las partidas

¹ Sch'i dat in consens, fa l'autoritat da mediaziun in protocol da l'accord, da l'acceptanza dal plant u da la retratga senza resalvas e lascha suittascriven quel da las partidas. Mintga partida survegn in exemplar dal protocol.

² In accord, l'acceptanza dal plant u ina retratga senza resalvas correspundan ad ina decisiun legalmain valaivla.

Art. 209 Permissiun da purtar plant

¹ Sch'i na dat betg in consens, constatescha l'autoritat da mediaziun quai en il protocol e conceda la permissiun da purtar plant:

- a. en cas d'ina contestaziun d'augments dal tschains da locaziun e dal tschains da fittanza: al locatur u a l'affittader;
- b. en ils ulteriurs cas: a la partida accusanta.

² La permissiun da purtar plant cuntegna:

- a. ils numis e las addressas da las partidas e d'eventualas represchentanzas;
- b. la pretensiun giuridica da la partida accusanta cun l'object da disputa e cun in eventual cuntraplant;
- c. la data da l'iniziazion da la procedura da mediaziun;
- d. la disposiziun davart ils custs da la procedura da mediaziun;
- e. la data da la permissiun da purtar plant;
- f. la suittascripziun da l'autoritat da mediaziun.

³ Sche la permissiun da purtar plant è vegnida averta, permetta ella durant 3 mais d'inoltrar il plant a la dretgira.

⁴ En cas da disputas che resultan tras la locaziun e tras la fittanza da localitads d'abituar e da fatschenta sco er tras la fittanza agricula importa il termin da purtar plant 30 dis. Resalvads restan ulteriurs termins legals spezials e giuridics per purtar plant.

4. chapitel Proposta da sentenzia e decisiun

Art. 210 Proposta da sentenzia

¹ L'autoritat da mediaziun po proponer ina sentenzia a las partidas en:

- a. disputas tenor la Lescha d'egalitat dals 24 da mars 1995⁶⁷.
- b. disputas che resultan tras la locaziun e tras la fittanza da locals d'abitar e da fatschenta sco er tras la fittanza agricula, uschenavant ch'i èn pertutgads il deposit da tschains da locazion e da fittanza, la protecziun cunter tschains da locaziun e da fittanza abusivs, la protecziun cunter la desditga u la prolunga-ziun da la relaziun da locaziun e da fittanza;
- c. las ulteriuras disputas dal dretg patrimonial fin ad ina valur en disputa da 5000 francs.

² La proposta da sentenzia po cuntegnair ina curta motivaziun; dal rest vala l'artitgel 238 confurm al senn.

Art. 211 Effects

¹ La proposta da sentenzia vala sco acceptada ed ha l'effect d'ina decisiu legalmain valaivla, sche nagina partida na la refusescha entaifer 20 dis dapi la communicaziun en scrit. La refusa na sto betg vegin motivada.

² Suenter che la refusa è entrada, consegna l'autoritat da mediaziun la permissiun da purtar plant:

- a. en las fatschentas tenor l'artitgel 210 alinea 1 litera b: a la partida refusanta;
- b. en ils ulteriurs cas: a la partida accusanta.

³ Sch'il plant en las fatschentas tenor l'artitgel 210 alinea 1 litera b na vegin betg inoltrà a temp, vala la proposta da sentenzia sco renconuschida ed ella ha l'effect d'ina decisiu legalmain valaivla.

⁴ En la proposta da sentenzia ston las partidas vegin rendidas attendas als effects tenor ils alineas 1 fin 3.

Art. 212 Decisiun

¹ Disputas dal dretg patrimonial fin ad ina valur en disputa da 2000 francs po decider l'autoritat da mediaziun, sche la partida accusanta fa ina proposta correspondenta.

² La procedura vegin fatga a bucca.

2. titel Mediaziun extragiudiziala

Art. 213 Mediaziun extragiudiziala empè d'ina procedura da mediaziun

¹ Sin proposta da tut las partidas vegin fatga ina mediaziun extragiudiziala empè d'ina procedura da mediaziun.

² La proposta sto vegin fatga en la dumonda da mediaziun u a la tractativa da mediaziun.

⁶⁷ SR 151.1

³ Sch'ina partida communitgescha a l'autoritat da mediaziun che la mediaziun extragiudiziala haja fatg naufragi, vegn emessa la permissiun da purtar plant.

Art. 214 Mediaziun extragiudiziala en la procedura da decisiun

¹ La dretgira po adina recumandar a las partidas da far ina mediaziun extragiudiziala.

² Las partidas pon adina proponer cuminaivlamain a la dretgira da conceder ad ellas ina mediaziun extragiudiziala.

³ La procedura giudiziala resta sistida fin ch'ina partida revochescha la proposta u fin ch'i vegn communitgà che la mediaziun extragiudiziala saja terminada.

Art. 215 Organisaziun e realisaziun da la mediaziun extragiudiziala

L'organisaziun e la realisaziun da la mediaziun extragiudiziala è chaussa da las partidas.

Art. 216 Relaziun envers la procedura giudiziala

¹ La mediaziun extragiudiziala è independenta da l'autoritat da mediaziun e da la dretgira ed è confidenciala.

² Las deposiziuns da las partidas na dastgan betg vegnir duvradas en la procedura giudiziala.

Art. 217 Approvaziun d'in accord

Las partidas pon pretender cuminaivlamain che l'accord cuntanschì en la mediaziun extragiudiziala, vegnia approvà. L'accord approvà correspunda ad ina decisiun legalmain valaivla.

Art. 218 Custs da la mediaziun extragiudiziala

¹ Las partidas portan ils custs da la mediaziun extragiudiziala.

² En fatschentas dal dretg dals uffants han las partidas il dretg sin ina mediaziun extragiudiziala gratuita, sche:⁶⁸

- a. ils meds finanzials necessaris las mancan;
- b. la dretgira recumonda da far ina mediaziun extragiudiziala.

³ Il dretg chantunal po prevair ulteriuras reducziuns dals custs.

⁶⁸ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2015 4299; BBI 2014 529).

3. titel Procedura ordinaria**1. chapitel Champ d'applicaziun****Art. 219**

Las disposiziuns da quest titel valan per la procedura ordinaria sco er – confurm al senn – per tut las autres proceduras, nun che questa lescha disponia insatge auter.

2. chapitel Correspundenza e preparaziun da la tractativa principal**Art. 220 Cumenzament**

La procedura ordinaria cumenza cun inoltrar il plant.

Art. 221 Plant

¹ Il plant cuntegna:

- a. la denominaziun da las partidas dal process e d'eventualas represchentanzas;
- b. la pretensiun giuridica;
- c. l'indicaziun da la valur en disputa;
- d. las pretensiuns davart il fatg;
- e. la denominaziun da las cumprovas tar ils fatgs pretendids;
- f. la data e la su ttascrizziun.

² Cun il plant ston vegnir inoltradas las suandantas aggiuntas:

- a. in plainpudair en cas d'ina represchentanza;
- b. eventualmain la permissiun da purtar plant u la declaranza ch'i vegnia renunzià a la procedura da mediaziun;
- c. ils documents disponibels che duain servir sco cumprovas;
- d. ina glista da las cumprovas.

³ Il plant po cuntegnair ina motivaziun giuridica.

Art. 222 Resposta al plant

¹ La dretgira trametta il plant a la partida accusada e fixescha il medem mument in termin per responder en scrit il plant.

² Per responder il plant vala l'artitgel 221 confurm al senn. La partida accusada sto explitgar tgeninas da las pretensiuns davart il fatg da la partida accusanta che vegnan renconuschidas u refusadas.

³ La dretgira po ordinar a la partida accusada da restrenscher la resposta al plant a singulas dumondas u a singulas pretensiuns giuridicas (art. 125).

⁴ Ella trametta la resposta al plant a la partida accusanta.

Art. 223 Resposta al plant negligida

¹ Sche la partida accusada negligescha da dar la resposta al plant, la conceda la dretgira ina curta prolungaziun dal termin.

² Sche quest termin scada senza ch'el saja vegni duvrà, prenda la dretgira ina decisiun finala, premess che la fatschenta saja madira per la sentenzia. Cas cuntrari cite-scha ella las partidas a la tractativa principal.

Art. 224 Cuntraplant

¹ En la resposta al plant po la partida accusada purtar cuntraplant, sche la pretensiun che vegn fatga valair sto vegnir giuditgada tenor il medem tip da procedura sco il plant principal.

² Sche la valur en dispita dal cuntraplant surpassa la cumpetenza materiala da la dretgira, sto quella transferir tuts dus plants a la dretgira che ha ina cumpetenza materiala pli auta.

³ Sch'i vegn fatg in cuntraplant, fixescha la dretgira in termin per la partida accusanta per dar resposta en scrit. I n'è betg admess da far in cuntraplant cunter in cuntraplant.

Art. 225 Segunda correspundenza

Sche las relaziuns pretendan quai, po la dretgira ordinar ina seconda correspundenza.

Art. 226 Audienzas d'instrucziun

¹ La dretgira po da tut temp far audienzas d'instrucziun.

² Las audienzas d'instrucziun servan a discutar libramain l'object da dispita, a cumplettar ils fatgs, ad empruvar da chattar in accord ed a preparar la tractativa principala.

³ La dretgira po examinar cumprovas.

Art. 227 Midada dal plant

¹ Igl è admissibel da midar in plant, sche la pretensiun midada u nova sto vegnir giuditgada tenor il medem tip da procedura e:

- a. sch'ella stat en in connex material cun la pretensiun vertenta;
- b. sche la cuntrapartida va d'accord cun quai.

² Sche la valur en dispita dal plant midà surpassa la cumpetenza materiala da la dretgira, sto quella transferir il process a la dretgira che ha ina cumpetenza materiala pli auta.

³ Igl è adina pussaivel da limitar il plant; la dretgira appellada resta cumpetenta.

3. chapitel Tractativa principala

Art. 228 Emprims pleds da las partidas

- 1 Suenter l'avertura da la tractativa principala fan las partidas lur propostas e las motiveschan.
- 2 La dretgira dat la pussaivladad da far ina replica e da far ina duplica.

Art. 229 Novs fatgs e novas cumprovas

- 1 En la tractativa principala vegnan resguardads novs fatgs e novas cumprovas mo pli, sch'els vegnan preschentads senza retard e:
 - a.⁶⁹ sch'els èn resultads pir suenter che la correspundenza è stada terminada u suenter l'ultima audienza d'instrucziun (novums autenticis); u
 - b. sch'els èn stads avant maun gia avant che la correspundenza è stada terminada u avant l'ultima audienza d'instrucziun, ma n'han betg pudi vegnir preschentads pli baud malgrà la premura che po vegnir pretendida (novums nunaautenticis).
- 2 Sch'i n'ha gi lieu ni ina segunda correspundenza ni in'audienza d'instrucziun, pon vegnir preschentads illimitadament novs fatgs e novs meds da cumprova al cumentament da la tractativa principala.
- 3 Sche la dretgira sto sclerir d'uffizi ils fatgs, resguarda ella novs fatgs e novs meds da cumprova fin a la tractativa da la sentenzia.

Art. 230 Midada dal plant

- 1 En la tractativa principala èsi admess da midar il plant mo, sche:
 - a. las premissas tenor l'artitgel 227 alinea 1 èn dadas;
 - b.⁷⁰ la midada dal plant sa basa sin novs fatgs u sin novas cumprovas.
- 2 L'artitgel 227 alineas 2 e 3 è applitgabel.

Art. 231 Examinaziun da las cumprovas

Suenter ils pleds da las partidas examinescha la dretgira las cumprovas.

⁶⁹ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunala en la procedura d'execuziun sfürzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2016 3643; BBI 2014 8669).

⁷⁰ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunala en la procedura d'execuziun sfürzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2016 3643; BBI 2014 8669).

Art. 232 Pleds finals

¹ Suenter che l'examinaziun da las cumprovas è terminada pon las partidas prender posiziun davart il resultat da las cumprovas e davart la chaussa. La partida accusanta pleda sco emprima. La dretgira dat la pussaivladad a las partidas da far in segund pled.

² Las partidas pon renunziar cuminaivlamain als pleads finals orals e pretender d'inoltrar en scrit ils pleads da las partidas. La dretgira fixescha in termin per quai.

Art. 233 Renunzia a la tractativa principala

Las partidas pon renunziar cuminaivlamain a la tractativa principala.

Art. 234 Negligentscha a la tractativa principala

¹ En cas d'ina negligentscha d'ina partida, resguarda la dretgira las inoltraziuns ch'èn vegnidas fatgas a norma da questa lescha. Dal rest po ella basar sia decisiu – cun resalva da l'artitgel 153 – sin las actas sco er sin ils motivs e sin ils arguments da la partida preschenta.

² En cas d'ina negligentscha da tuttas duas partidas vegn la procedura annullada pervia da mancanza d'object. Ils custs da dretgira vegnan adossads a las partidas mintgamai per la mesadad.

4. chapitel Protocol**Art. 235**

¹ La dretgira fa in protocol da mintga tractativa. Quel cuntegna en spezial:

- a. il lieu ed il temp da la tractativa;
- b. la cumposizion da la dretgira;
- c. la preschientscha da las partidas e da lur represchentanzas;
- d. las pretensiuns giuridicas, las propostas e las declaranzas da process da las partidas;
- e. las disposiziuns da la dretgira;
- f. la suttascriziun da la persuna che fa il protocol.

² Las explicaziuns che concernan ils fatgs ston vegnir protocolladas tenor lur cuntegn essenzial, nun ch'ellas sajan gia cuntegnidas en ils documents da las partidas. Supplementarmain pon ellas vegnir registradas sin bindel magnetic, sin video u cun auters medis tecnicos adattads.

³ Davart las dumondas per curreger il protocol decida la dretgira.

5. chapitel Decisiun

Art. 236 Decisiun finala

- 1 Sche la procedura è madira per la sentenzia, vegn ella terminada tras ina decisiun u tras ina decisiun da betg entrar en chaussa.
- 2 La dretgira giuditgescha sin basa d'ina decisiun da maioritad.
- 3 Sin proposta da la partida gudagnanta decretescha ella mesiras d'execuziun.

Art. 237 Decisiun intermediara

- 1 La dretgira po prender ina decisiun intermediara, sch'i po vegnir cuntanschida uschia immediatamain ina decisiun finala pervia d'in giudicament divergent tras l'instanza superiura e sch'i po vegnir realisà uschia in respagn considerabel da temp u da custs.
- 2 La decisiun intermediara sto vegnir contestada en moda independenta; ina contestaziun posteriura ensemen cun la decisiun finala è exclusa.

Art. 238 Cuntegn

La decisiun cuntegn:

- a. la denominaziun e la cumposiziun da la dretgira;
- b. il lieu e la data da la decisiun;
- c. la denominaziun da las partidas e da lur represchentanza;
- d. il dispositif da la sentenzia;
- e. las indicaziuns da las personas e da las autoritads, a las qualas la decisiun sto vegnir communigada;
- f. ina indicaziun dals meds legals, nun che las partidas hajan renunzià als meds legals;
- g. eventualmain ils motivs, sin ils quals la decisiun sa basa;
- h. la suittascripziun da la dretgira.

Art. 239 Communicaziun e motivaziun

- 1 La dretgira po communigar sia decisiun senza ina motivaziun en scrit:
 - a. en la tractativa principala cun surdar il dispositif en scrit a las partidas cun ina curta motivaziun a bucca;
 - b. cun consegnar il dispositif a las partidas.
- 2 Ina motivaziun en scrit sto vegnir furnida posteriuramain, sch'ina partida pretenda quai entaifer 10 dis suenter la communicaziun da la decisiun. Sch'i na vegn betg pretendì ina motivaziun, vala quai sco renunzia da contestar la decisiun tras appellaziun u tras recurs.

³ Resalvadas restan las disposiziuns da la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005⁷¹ davart il Tribunal federal concernent la communicaziun da decisiuns, cunter las qualas i po vegnir recurrì tar il Tribunal federal.

Art. 240 Communicaziun e publicaziun da la sentenzia

Sche la lescha prevesa quai u sche quai serva a l'execuziun, vegn la decisiun comunicaada ad autoritads u a terzas persunas pertutgadas ubain publitgada.

6. chapitel Terminaziun da la procedura senza decisiun

Art. 241 Accord, acceptanza dal plant, retratga dal plant

¹ Sch'i vegn dà a protocol davant dretgira in accord, in'acceptanza dal plant u ina retratga dal plant, ston las partidas suttascriver il protocol.

² In accord, in'acceptanza dal plant u ina retratga dal plant correspundan ad ina decisiun legalmain valaivla.

³ La dretgira annullescha la procedura.

Art. 242 Ina procedura che ha pers ses object per auters motivs

Sche la procedura vegn terminada per auters motivs senza ina decisiun, vegn ella annullada.

4. titel Procedura simplifitgada

Art. 243 Champ d'applicaziun

¹ La procedura simplifitgada vala per dispitas dal dretg patrimonial fin ad ina valur en disputa da 30 000 francs.

² Ella vala senza resguardar la valur en disputa per dispitas:

- a. tenor la Lescha d'egalitat dals 24 da mars 1995⁷²;
- b. pervia da violenza, pervia da smanatschas u pervia da persecuziuns tenor l'artitgel 28b CCS⁷³;
- c. che resultan tras la locazion e tras la fittanza da locals d'abitar e da ftschenta sco er tras la fittanza agricula, uschenavant ch'i èn pertutgads il deposit da tschains da locazion e da fittanza, la protecziun cunter tschains da locazion e da fittanza abusivs, la protecziun cunter la desditga u la prolunga-
ziun da la relaziun da locazion u da fittanza;

⁷¹ SR 173.110

⁷² SR 151.1

⁷³ SR 210

- d. per far valair il dretg d'infurmazion tenor la Lescha federala dals 19 da zer-cladur 1992⁷⁴ davart la protecziun da datas;
- e. tenor la Lescha da participaziun dals 17 da december 1993⁷⁵;
- f. che resultan tras assicuranzas supplementaras a l'assicuranza da malsauns sociala tenor la Lescha federala dals 18 da mars 1994⁷⁶ davart l'assicuranza da malsauns.

³ Ella na vegn betg applitgada per disputas devant l'unica instanza chantunala tenor ils artitgels 5 ed 8 e devant la dretgira kommerziala tenor l'artitgel 6.

Art. 244 Plant simplifitgà

¹ Il plant po vegnir inoltrà en las furmazion tenor l'artitgel 130 u dà a protocol a bucca a la dretgira. El cuntegna:

- a. la denominaziun da las partidas;
- b. la pretensiun giuridica;
- c. la denominaziun da l'object da disputa;
- d. sche necessari l'indicaziun da la valur en disputa;
- e. la data e la suttascripcziun.

² Ina motivaziun dal plant n'è betg necessaria.

³ Sco agiuntas ston vegnir inoltrads:

- a. in plainpudair en cas d'ina represchentanza;
- b. la permissiun da purtar plant u la declaranza ch'i vegnia renunzià a la procedure da mediaziun;
- c. ils documents disponibels che duain servir sco medis da cumprova.

Art. 245 Citaziun a la tractativa e prender posizion

¹ Sch'il plant na cuntegna betg ina motivaziun, al trametta la dretgira a la partida accusada e citescha il medem mument las partidas a la tractativa.

² Sch'il plant cuntegna ina motivaziun, fixescha la dretgira l'emprim in termin per la partida accusada per ch'ella possia prender posizion en scrit.

Art. 246 Disposiziuns processualas

¹ La dretgira prenda las disposiziuns ch'èn necessarias per che la chaussa en disputa possia vegnir liquida da sche pussaivel a l'emprim termin.

² Sche las relaziuns pretendan quai, po la dretgira ordinara ina correspundenza e far audienzas d'instrucziun.

⁷⁴ SR 235.1

⁷⁵ SR 822.14

⁷⁶ SR 832.10

Art. 247 Constatazjün dals fatgs

¹ Cun dumondas correspondentes cuntascha la dretgira che las partidas cumpletteschian indicaziuns nunsuffizientas concernent ils fatgs e designeschian las cumprovas.

² La dretgira constatescha d'uffizi ils fatgs:

- a. en las fatscentas tenor l'artitgel 243 alinea 2;
- b. fin ad ina valur en disputa da 30 000 francs:
 - 1. en las ulteriuras disputas che resultan tras la locaziun e tras la fittanza da locals d'abitar e da fatschenta sco er tras la fittanza agricula,
 - 2. en las ulteriuras disputas dal dretg da lavur.

5. titel **Procedura summarica****1. chapitel** **Champ d'applicaziun****Art. 248** Princip

La procedura summarica è appligtabla:

- a. en ils cas ch'èn fixads da la lescha;
- b. per la protecziun giuridica en cas evidents;
- c. per il scumond giudizial;
- d. per las mesiras preventivas;
- e. per las fatscentas da la giurisdicziun voluntara.

Art. 249 Cudesch civil svizzer

La procedura summarica vala en spezial per las suandantas fatscentas:

a.⁷⁷ dretg da persunas:

1. la fixaziun d'in termin per approvar fatscentas giuridicas d'ina persuna minorenna u d'ina persuna che stat sut curatella cumplessiva (art. 19a CCS⁷⁸),
2. il dretg da far ina replica (art. 28/ CCS),
3. la declaranza da spariziun (art. 35 fin 38 CCS),
4. la correctura d'ina inscripziun en il register da stadi civil (art. 42 CCS);

b.⁷⁹ ...

⁷⁷ Versiun tenor l'agiunta 2 cifra 3, en vigur dapi il 1. da schan. 2013 (AS 2010 1739; BBI 2006 7221; AS 2011 725; BBI 2006 7001).

⁷⁸ SR 210

⁷⁹ Aboli tras l'agiunta 2 cifra 3, cun effect dapi il 1. da schan. 2013 (AS 2010 1739; BBI 2006 7221; AS 2011 725; BBI 2006 7001).

- c. dretg d'ierta:
 - 1. prender en consegna in testament a bucca (art. 507 CCS),
 - 2. la garanzia en cas da l'ertar d'ina persuna sparida (art. 546 CCS),
 - 3. il spustament da la partizun d'ierta e la segirezza dals dretgs dals cunertavels envers ertavels insolvents (art. 604 al. 2 e 3 CCS);
- d. dretgs reals:
 - 1. las mesiras per mantegnair la valur e l'utilitad da la chaussa en cas da cumproprietad (art. 647 al. 2 cifra 1 CCS),
 - 2. l'inscripziun da dretgs reals vi da bains immobigliars en cas d'in acquist tras giudida extraordinari (art. 662 CCS),
 - 3. l'aboliziun dal dretg da far protesta cunter las disposiziuns davart in plau (art. 712c al. 3 CCS),
 - 4. la nominaziun e la revocaziun da l'administratur en cas d'ina proprietad en condomini (art. 712q e 712r CCS),
 - 5. l'inscripziun provisoria da dretgs da pegg legals (art. 712i, 779d, 779k ed 837 fin 839 CCS),
 - 6. la fixaziun d'in termin per la garanzia en cas da la giudida ed en cas da la retratga dal possess (art. 760 e 762 CCS),
 - 7. l'ordinaziun da la liquidaziun dals debits da la facultad da giudida (art. 766 CCS),
 - 8. las mesiras a favor dal creditur da pegg per garantir il pegg immobiliar (art. 808 al. 1 e 2 sco er art. 809 fin 811 CCS),
 - 9.⁸⁰ l'ordinaziun davart la represchentanza en cas d'ina brev ipotecara (art. 850 al. 3 CCS),
 - 10.⁸¹ l'annullaziun d'ina brev ipotecara (art. 856 e 865 CCS),
 - 11. la prenotaziun da restricziuns dal dretg da disponer ed inscripziuns provisioncas en il register funsil en cas da disputa (art. 960 al. 1 cifra 1, 961 al. 1 cifra 1 e 966 al. 2 CCS).

Art. 250 Dretg d'obligaziuns

La procedura summarica vala en spezial per las suandantas fatschentas:

- a. part generala:
 - 1. il deposit tar la dretgira d'in plainpudair extingui (art. 36 al. 1 DO⁸²),
 - 2. la fixaziun d'in termin adequat per la garanzia (art. 83 al. 2 DO),
 - 3. il deposit e la vendita da la chaussa debitada en cas d'in retard dal creditur (art. 92 al. 2 e 93 al. 2 DO),

⁸⁰ Versiun tenor la cifra II 3 da la LF dals 11 da dec. 2009 (brev ipotecara registrada ed ulteriuras midadas en ils dretgs reals), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4637; BBI 2007 5283).

⁸¹ Versiun tenor la cifra II 3 da la LF dals 11 da dec. 2009 (brev ipotecara registrada ed ulteriuras midadas en ils dretgs reals), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4637; BBI 2007 5283).

⁸² SR 220

- 4. l'autorisaziun da far la prestaziun (art. 98 DO),
- 5. la fixaziun d'in termin per ademplir il contract (art. 107 al. 1⁸³ DO),
- 6. il deposit d'ina summa disputaivla (art. 168 al. 1 DO);
- b. singulas relaziuns contractualas:
 - 1. la designaziun d'in expert per la controlla posteriura dal resultat da la fatschenta u dal rendaquit da provisiun (art. 322a al. 2 e 322c al. 2 DO),
 - 2. la fixaziun d'in termin per prestar ina garanzia, sch'il salari è periclità (art. 337a DO),
 - 3. la fixaziun d'in termin en cas d'ina execuziun da la lavur cuntraria al contract (art. 366 al. 2 DO),
 - 4. la designaziun d'in expert per examinar l'ovra (art. 367 DO),
 - 5. la fixaziun d'in termin per ina nova ediziu d'ina ovra litterara u artistica (art. 383 al. 3 DO),
 - 6. la restituiziun da la chaussa depositada a chaschun d'in sequester (art. 480 DO),
 - 7. il giudicament da la garanzia dal pegg immobiliar en cas d'ina garanzia solidarica (art. 496 al. 2 DO),
 - 8. la suspensiun da la scussiun cunter il garant en cas da prestaziuns da garanzias realas (art. 501 al. 2 DO),
 - 9. la segirezza dal debitur principal e la liberaziun da la garanzia (art. 506 DO);
- c. dretg da societads:
 - 1. la retratga provisoria da l'autorisaziun da represchentanza (art. 565 al. 2, 603 e 767 al. 1 DO),
 - 2. la designaziun da la represchentanza cuminaivla (art. 690 al. 1, 764 al. 2, 792 cifra 1 ed 847 al. 4 DO),
 - 3. la nominaziun, la revocaziun ed il remplazzament da liquidaturs (art. 583 al. 2, 619, 740, 741, 770, 826 al. 2 e 913 DO),
 - 4. la vendita per in pretsch da cumpra global ed il gener da l'alienaziun da bains immobiliars (art. 585 al. 3 e 619 DO),
 - 5. la designaziun da l'expert per controllar il quint da gudogn e da perdita sco er la bilantscha da la societat commanditara (art. 600 al. 3 DO),
 - 6.⁸⁴ la fixaziun d'in termin en cas d'in dumber nunsuffizient da commembars u en cas ch'ils organs necessaris mancan (art. 731b, 819, 908 e 941a DO),

⁸³ Rectifitgà da la cumissiun da redacziun da l'Assamblea federala (art. 58 al. 1 LParl; SR **171.10**).

⁸⁴ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunal en la procedura d'execuziun sfurzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS **2016** 3643; BBI **2014** 8669).

- 7.⁸⁵ l'ordinaziun da dar infurmaziuns als acziunaris ed als crediturs d'ina societad anonima, als commembers d'ina societad cun responsabladad limitada ed als associads (art. 697 al. 4, 802 al. 4, 857 al. 3 e 958e DO),
8. la controlla speziala tar la societad anonima (art. 697a fin 697g DO),
 9. la convocaziun da la radunanza generala d'ina societad anonima u d'ina associazion, la tractandaziun d'in object da la tractativa e la convocaziun da la radunanza dals associads d'ina societad cun responsabladad limitada (art. 699 al. 4, 805 al. 5 cifra 2 ed 881 al. 3 DO),
 10. la designaziun d'ina represchentanza da la societad u da l'associazion, sche conclus da la radunanza generala veggan contestads da l'administraziun (art. 706a al. 2, 808c ed 891 al. 1 DO),
 11. la nominaziun e la revocaziun dal post da revisiun (art. 731b DO),
 12. il deposit d'imports pretendids en cas d'ina liquidaziun (art. 744, 770, 826 al. 2 e 913 DO),
 - 13.⁸⁶la revocaziun da l'administraziun e dal post da revisiun da l'associazion (art. 890 al. 2 DO);
- d. dretg da vaglias:
1. l'annullaziun da vaglias (art. 981 DO),
 2. il scumond da pajar ina cambiala ed il deposit da la summa da la cambiala (art. 1072 DO),
 3. l'extincziun dal plainpudair che la radunanza dals crediturs ha dà ad in represchentant en cas d'obligaziuns d'emprest (art. 1162 al. 4 DO),
 4. la convocaziun d'ina radunanza dals crediturs che vegg pretendida dals crediturs d'emprest (art. 1165 al. 3 e 4 DO).

Art. 251 Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889 davart la scussiun ed il concurs

La procedura summarica vala en spezial per las suandantas fatschentas:

- a. las decisiuns che veggan prendidas da la dretgira da l'avertura da dretg, da la dretgira da concurs, da la dretgira d'arrest e da la dretgira da moratori;
- b. la permissiun da l'opposiziun posteriura (art. 77 al. 3 LSC⁸⁷) e da l'opposiziun en la scussiun da cambialas (art. 181 LSC);
- c. l'aboliziun u la sistida da la scussiun (art. 85 LSC);
- d. la decisiun che nova facultad è avant maun (art. 265a al. 1 fin 3 LSC);
- e. l'ordinaziun da la separaziun dals bains (art. 68b LSC).

⁸⁵ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunala en la procedura d'execuziun sfurzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2016 3643; BBI 2014 8669).

⁸⁶ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunala en la procedura d'execuziun sfurzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2016 3643; BBI 2014 8669).

⁸⁷ SR 281.1

2. chapitel Procedura e decisiun

Art. 252 Dumonda

¹ La procedura vegn iniciada d'ina dumonda.

² La dumonda sto vegnir fatga en las furmaz tenor l'artitgel 130; en cas simpels u en cas urgents po ella vegnir dada a protocol a bucca davant dretgira.

Art. 253 Posiziun

Sche la dumonda na para betg dad esser evidentamain inadmissibla u evidentamain nunmotivada, dat la dretgira a la cuntrapartida la pussaivladad da prender posiziun a bucca u en scrit.

Art. 254 Cumprovas

¹ Las cumprovas ston vegnir fatgas tras documents.

² Autras cumprovas èn mo admissiblas:

- a. sch'ellas na retardeschán betg considerablament la procedura;
- b. sche l'intent da la procedura pretenda quai;
- c. sche la dretgira sto constatar d'uffizi ils fatgs.

Art. 255 Princip d'inquisiziun

La dretgira constatescha d'uffizi ils fatgs:

- a. sch'ella ha da decider sco dretgira da concurs u sco dretgira da moratori;
- b. en cas d'ordinaziuns da la giurisdicziun voluntara.

Art. 256 Decisiun

¹ La dretgira po renunziar ad ina tractativa e decider sin basa da las actas, nun che questa lescha disponia insatge auter.

² Sch'i sa mussa posteriuramain ch'ina ordinaziun da la giurisdicziun voluntara n'è betg stada correcta, po ella vegnir abolida u midada d'uffizi u sin proposta, nun che questa lescha u la segirezza giuridica s'opponian a quai.

3. chapitel Protecziun giuridica en cas clers

Art. 257

¹ La dretgira conceda ina protecziun giuridica en la procedura summarica, sche:

- a. ils fatgs èn incontestads u cumprovabels immediatamain;
- b. la situaziun giuridica è clera.

² Questa protecziun giuridica è exclusa, sche la fatschenta suttastat a la maxima uffiziala.

³ Sche questa protecziun giuridica na po betg vegnir concedida, n'entra la dretgira betg en la dumonda.

4. chapitel Scumond giudizial

Art. 258 Princip

¹ Tgi che ha in dretg real vi d'in bain immobigliar po pretender devant dretgira ch'ella scumondia mintga disturbi dal possess e ch'ina cuntravenzion vegnia cha-stiada, sin denunzia, cun ina multa da fin 2000 francs. Quest scumond po esser fixà per in temp limità u per in temp illimità.

² Il petent sto cumprovar ses dretg real cun documents e sto far valair vardaivlamain ch'in disturbi exista u smanatscha.

Art. 259 Publicazion

Il scumond sto vegnir communitgà publicamain e sto vegnir plazzà sin il bain immobigliar en in lieu bain visibel.

Art. 260 Protesta

¹ Tgi che na vul betg renconuscher il scumond sto far protesta tar la dretgira entaifer 30 dis dapi sia publicazion e dapi ses plazzament sin il bain immobigliar. La protesta na sto betg vegnir motivada.

² La protesta fa ch'il scumond na vala betg per la persuna che ha fatg la protesta. Per far valair il scumond stoi vegnir purtà plant devant dretgira.

5. chapitel Mesiras preventivas e document da protecziun

1. secziun Mesiras preventivas

Art. 261 Princip

¹ La dretgira prenda las mesiras preventivas necessarias, sche la partida petenta fa valair vardaivlamain, che:

- a. in dretg ch'ella ha è violà u ch'igl è da temair ina violaziun;
- b. da questa violaziun la smanatscha in dischavantatg ch'è difficil da puspè vegnir fatg bun.

² Sche la cuntrapartida dat ina garanzia adequata, po la dretgira desister da prender mesiras preventivas.

Art. 262 Cuntegn

Ina mesira preventiva po esser mintga ordinazion giudiziala ch'è adattada da gidar ad evitare il dischavantatg smanatschant, en spezial:

- a. in scumond;
- b. in'ordinazion per eliminar in stadi illegal;
- c. ina instrucziun ad in uffizi da registrazion u ad ina terza persuna;
- d. ina prestaziun materiala;
- e. il pajament d'in import da daners en ils cas fixads da la lescha.

Art. 263 Mesiras avant la litispendenza

Sch'il plant en la chaussa principala n'è betg anc pendent, fixescha la dretgira in termin per la partida petenta per inoltrar il plant, smanatschond che la mesira ordinada scodia senz'auter, sch'il termin scadia senza ch'el saja vegin duvrà.

Art. 264 Garanzia ed indemnisiaciun dal donn

¹ Sch'igl è da temair ch'i dettia in donn per la cuntrapartida, po la dretgira decider che mesiras preventivas vegin ordinadas, sche la partida petenta presta ina garanzia.

² La partida petenta stat buna per il donn che resulta d'ina mesira preventiva nun giustifitgada. Ma sch'ella cumprova ch'ella ha fatg sia dumonda en buna fai, po la dretgira reducir l'obligazion d'indemnisiaciun u la liberar dal tuttafatg da tala.

³ Ina garanzia prestada sto vegin dada libra, cur ch'igl è cler ch'i na vegin inoltrà nadin plant sin indemnisiaciun dal donn; en cas d'intschertezza fixescha la dretgira in termin per purtar plant.

Art. 265 Mesiras superprovisoricas

¹ Sch'igl è spezialmain urgent, oravant tut en cas d'in privel d'impediment, po la dretgira ordinar la mesira preventiva immediatamain e senza tadlar la cuntrapartida.

² Ordinond la mesira preventiva citescha la dretgira las partidas ad ina audienza che sto avair lieu immediatamain u fixescha in termin per la cuntrapartida per ch'ella possia prender posizion en scrit. Suenter avair tadla la cuntrapartida decida la dretgira immediatamain davart la dumonda.

³ La dretgira po obligar d'uffizi la partida petenta da prestar ordavant ina garanzia.

Art. 266 Mesiras cunter las medias

Cunter las medias che cumparan periodicamain dastga la dretgira ordinar ina mesira preventiva mo:

- a. sche la violaziun da dretg che smanatscha la partida petenta po chaschunar in dischavantatg spezialmain grev per ella;

- b. sch'i n'è evidentamain betg avant maun in motiv che giustifitgass la violaziun; e
- c. sche la mesira na para betg dad esser sproporzionada.

Art. 267 Execuziun

La dretgira che ordinescha la mesira preventiva prenda er las mesiras d'execuziun necessarias.

Art. 268 Midada ed aboliziun

¹ Sche las circumstanzas èn sa midadas u sche las mesiras preventivas sa mussan posteriuramain dad esser nungiustifitgadas, pon ellas veginr midadas u abolidas.

² Cun l'entrada en vigur da la decisiun en la chaussa principala scrodan las mesiras tras lescha. La dretgira po ordinar che las mesiras valian vinavant, sche quai serva a l'execuziun u sche la lescha prevesa quai.

Art. 269 Resalva

Resalvadas restan las disposiziuns:

- a. da la LSC⁸⁸ concernent mesiras da segirezza tar l'execuziun da pretensiuns en daners;
- b. dal CCS⁸⁹ concernent las disposiziuns da garanzia dal dretg d'ierta;
- c. da la Lescha da patentas dals 25 da zercladur 1954⁹⁰ concernent il plant sin concessiun da la licenza.

2. secziun Document da protecziun

Art. 270

¹ Tgi che ha motiv da supponer ch'i vegnia pretendi – senza al tadlar ordavant – d'ordinar ina mesira superprovisorica, in arrest tenor ils artitgels 271 fin 281 LSC⁹¹ u in'autra mesira cunter el, po preschenttar preventivamain ses puntg da vista en in document da protecziun.⁹²

² Il document da protecziun vegn communitgà a la cuntrapartida mo, sche quella iniziescha la procedura correspudenta.

⁸⁸ SR **281.1**

⁸⁹ SR **210**

⁹⁰ SR **232.14**

⁹¹ SR **281.1**

⁹² Versiun tenor l'art. 3 cifra 1 dal COF dals 11 da dec. 2009 (approvaziun e realisaziun da la Cunvegna da Lugano), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2010** 5601; BBI **2009** 1777).

³ Il document da proteczion na sto betg pli vegnir resguardà 6 mais suenter ch'el è vegnì inoltrà.

6. titel Proceduras spezialas dal dretg matrimonial

1. chapitel Fatschentas da la procedura summarica

Art. 271 Champ d'applicaziun

La procedura summarica po vegnir applitgada – cun resalva dals artitgels 272 e 273 – per mesiras per proteger la cuminanza conjugala, en spezial per:

- a. las mesiras tenor ils artitgels 172 fin 179 CCS⁹³;
- b. l'extensiun da l'autorisaziun da represchentar in conjugal per la cuminanza conjugala (art. 166 al. 2 cifra 1 CCS);
- c. l'autorisaziun d'in conjugal da disponer da l'abitaziun da la famiglia (art. 169 al. 2 CCS);
- d. l'obligaziun dals conjugals da dar infurmaziuns davart las entradas, davart la facultad e davart ils debits (art. 170 al. 2 CCS);
- e. l'ordinaziun da la separazion dals bains ed il reprender da l'antierur urden dals bains (art. 185, 187 al. 2, 189 e 191 CCS);
- f. l'obligaziun d'in conjugal da cooperar a far in inventari (art. 195a CCS);
- g. la determinaziun da termins da pajament e da garanzias tranter conjugals ordaifer in process davart la liquidaziun dals bains matrimonials (art. 203 al. 2, 218, 235 al. 2 e 250 al. 2 CCS);
- h. il consentiment d'in conjugal da refusar u d'acceptar ina ierta (art. 230 al. 2 CCS);
- i. l'avis als debiturs e la garanzia dal mantegniment suenter il divorzi ordaifer in process davart il mantegniment suenter il divorzi (art. 132 CCS).

Art. 272 Princip d'inquisiziun

La dretgira constatescha d'uffizi ils fatgs.

Art. 273 Procedura

¹ La dretgira realisescha ina tractativa a bucca. A quella po ella renunziar mo, sch'ils fatgs èn clers u incontestads sin basa da las inoltraziuns da las partidas.

² Las partidas ston cumpairir persunalmain, nun che la dretgira las dispenseschia pervia da malsogna, pervia da vegliadetgna u per auters motivs impurtants.

³ La dretgira sa stenta da chattar in consens tranter las partidas.

2. chapitel Procedura da divorzi

1. secziun Disposiziuns generalas

Art. 274 Iniziazion

La procedura da divorzi vegn iniciada cun inoltrar ina dumonda cuminaivla da divorzi u cun in plant da divorzi.

Art. 275 Aboliziun da la chasada cuminaivla

Suenter l'entrada da la litispendenza po mintga conjugal abolir la chasada cuminaivla per la durada da la procedura da divorzi.

Art. 276 Mesiras preventivas

- 1 La dretgira prenda las mesiras preventivas necessarias. Las disposiziuns davart las mesiras per la protecziun da la cuminanza conjugala èn applitgablas tenor il senn.
- 2 Mesiras che la dretgira per la protecziun da la lètg ha ordinà valan vinavant. Per abolir u per midar quellas è cumpetenta la dretgira da divorzi.
- 3 La dretgira po ordinar mesiras preventivas er, sche la lètg è schliada e sche la procedura davart las consequenzas dal divorzi dura però anc.

Art. 277 Constatazjuni dals fatgs

- 1 Per la liquidazjuni dals bains matrimonials e per il mantegniment suenter il divorzi vala il princip da tractativa.
- 2 Sche la dretgira constatescha ch'i mancan documents ch'èn necessaris per giuditgar las consequenzas patrimonialas dal divorzi, ordinescha ella a las partidas d'inoltrar quels posteriuramain.
- 3 Dal rest constatescha la dretgira d'uffizi ils fatgs.

Art. 278 Preschientscha personala

Las partidas ston esser preschentas personalmain a las tractativas, nun che la dretgira las dispenseschia pervia da malsogna, pervia da vegliadetgna u per auters motivs impurtants.

Art. 279 Approvaziun da la cunvegna

- 1 La dretgira approvescha la cunvegna davart las consequenzas dal divorzi, sch'ella è persvadida ch'ils conjugals hajan fatg ella da libra voluntad e suenter madira reflexium e ch'ella saja clera, cumpletta e betg evidentamain inadequata; resalvadas restan las disposiziuns davart la prevenziun professiunala.
- 2 La cunvegna va pir en vigur, cur che la dretgira l'ha approvada. Ella sto vegnir integrada en il dispositiv da la decisiun.

Art. 280 Cunvegna davart la prevenziun professiunala

¹ La dretgira approvescha ina cunvegna davart la gulivaziun da las pretensiuns da la prevenziun professiunala, sche:⁹⁴

- a.⁹⁵ ils conjugals èn s'accordads davart la gulivaziun sco er davart sia realisa-
ziun;
- b.⁹⁶ ils conjugals preschentan ina conferma da las instituziuns da la prevenziun
professiunala participadas davart la realisabladad da la regulaziun fixada e
davart l'autezza dals dabuns u da las rentas; e
- c. la dretgira è sa persvadida che la cunvegna correspunda a la lescha.

² La dretgira communityescha a las instituziuns participadas ils puncts da la senten-
zia valaivla che las concernan, inclusiv las indicaziuns necessarias per assegnar
l'import fixà. La decisiun è lianta per las instituziuns.

³ Sch'ils conjugals sa cunvegnan da divergiar da la partiziun mez a mez u da desister
da la cumpensaziun da la prevenziun professiunala, controllescha la dretgira d'uffizi,
sch'ina prevenziun adequata da vegliadetgna e d'invaliditat resta garantida.⁹⁷

Art. 281 Mancanza d'ina cunvegna davart la cumpensaziun da la prevenziun
professiunala⁹⁸

¹ Sch'i na reussescha betg da far ina cunvegna, ma sch'ils dabuns e las rentas èn
clers, decida la dretgira tenor las prescripziuns dal CCS⁹⁹ e da la Lescha dals 17 da
december 1993¹⁰⁰ davart la libra circulaziun (LFLP) davart la proporziun da la parti-
ziun (art. 122–124e CCS en cumbinazion cun art. 22–22f LFLP), fixescha l'import
che sto veginr assegna e sa procura – fixond in termin – tar las instituziuns partici-
padas da la prevenziun professiunala la conferma che la regulaziun ch'è veginida
prendida en mira è realisabla.¹⁰¹

⁹⁴ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun
da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017
(AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁹⁵ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun
da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017
(AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁹⁶ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun
da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017
(AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁹⁷ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun
da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017
(AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁹⁸ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun
da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017
(AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

⁹⁹ SR 210

¹⁰⁰ SR 831.42

¹⁰¹ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun
da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017
(AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

² L'artitgel 280 alinea 2 vala tenor il senn.

³ En ils ulteriurs cas nua ch'i na reussescha betg da far ina cunvegna, assegna la dretgira, apaina che la decisiun davart la proporziun da la partizun è entrada en vigur, d'uffizi la chaussa en disputa a la dretgira ch'è cumpetenta per quai tenor la LFLP e la communityescha en spezial:¹⁰²

- a. la decisiun davart la proporziun da la partizun;
- b. la data da la maridaglia e la data dal divorzi;
- c.¹⁰³ las instituziuns da la prevenziun professiunala, nua ch'ils conjugals han previsiblament dabuns, e l'autezza da quests dabuns;
- d.¹⁰⁴ las instituziuns da la prevenziun professiunala che pajan rentas als conjugals, l'autezza da questas rentas e las parts da rentas concedidas.

Art. 282 Contribuziuns da mantegniment

¹ La cunvegna u la decisiun che fixescha contribuziuns da mantegniment sto indigar:

- a. tge entradas e tge facultad da mintga conjugal ch'èn vegnidas resguardadas per la calculaziun;
- b. tge import che vegn attribui al conjugal ed a mintga uffant;
- c. tge import che manca per cuvrir il mantegniment duì dal conjugal sustegni, sch'i vegn resalvà d'augmentar posteriurament la renta;
- d. sche ed en tge dimensiun che la renta vegn adattada a las midadas dals custs da viver.

² Sche la contribuziun da mantegniment per il conjugal vegn contestada, po l'instanza da recurs giuditgar da nov er las contribuziuns da mantegniment per ils uffants che n'èn betg vegnidas contestadas.

Art. 283 Unitad da la decisiun

¹ En la decisiun davart il divorzi decida la dretgira er davart sias consequenzas.

² Per motivs impurtants po la liquidaziun dals bains matrimonials vegnir attribuida ad ina procedura separada.

¹⁰² Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

¹⁰³ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

¹⁰⁴ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

³ La gulivaziun da pretensiuns da la prevenziun professiunala po vegnir attribuida sco unitad ad ina procedura separada, sch'i èn pertutgadas pretensiuns da prevenziun a l'exterior e sche la gulivaziun permetta d'effectuar ina decisiun en il stadi respectiv. La dretgira po suspender la procedura separada, fin che la decisiun da l'exterior è avant maun; ella po gia fixar la proporziun da la partiziun.¹⁰⁵

Art. 284 Midada da consequenzas dal divorzi decididas cun vigur legala

¹ Las premissas e la cumpetenza materiala per midar la decisiun sa drizzan tenor ils artitgels 124e alinea 2, 129 e 134 CCS¹⁰⁶.¹⁰⁷

² Midadas betg disptaivlas pon las partidas fixar en ina simpla furma scritta; resalvadas restan las disposiziuns dal CCS concernent las dumondas d'uffants (art. 134 al. 3 CCS).

³ Per proceduras davart midadas disptaivlas valan las disposiziuns davart il plant da divorzi confurm al senn.

2. secziun Divorzi sin dumonda cuminaivla

Art. 285 Inoltrazion en cas d'ina cunvegna cumplettia

L'inoltrazion cuminaivla dals conjugals cuntegna:

- a. ils numis e las addressas dals conjugals sco er la designaziun d'eventualas represchentanzas;
- b. la dumonda cuminaivla da divorzi;
- c. la cunvegna cumplettia davart las consequenzas dal divorzi;
- d. las propostas cuminaivlas areguard ils uffants;
- e. ils mussaments necessaris;
- f. la data e las su ttascripziuns.

Art. 286 Inoltrazion en cas d'ina cunvegna parziale

¹ En l'inoltrazion han ils conjugals da far la proposta che la dretgira giuditgeschia las consequenzas dal divorzi davart las qualas els n'èn betg perina.

² Mintga conjugal po far propostas motivadas davart las consequenzas dal divorzi disptaivlas.

³ Dal rest vala l'artitgel 285 tenor il senn.

¹⁰⁵ Integrà tras la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

¹⁰⁶ SR 210

¹⁰⁷ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunala en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

Art. 287¹⁰⁸ Audiziun da las partidas

Sche l'inoltrazion è cumplettia, citescha la dretgira las partidas ad in'audiziun. Quella sa drizza tenor las disposiziuns dal CCS¹⁰⁹.

Art. 288 Cuntinuaziun da la procedura e decisiu

1 Sche las premissas per in divorzi sin dumonda cuminaivla èn ademplidas, pronunzia la dretgira il divorzi ed approvescha la cunvegna.

2 Sche consequenzas dal divorzi èn restadas disputaivlas, vegn la procedura cuntuada en moda cuntradictiorica concernent questas consequenzas.¹¹⁰ La dretgira po reparter las rollas da las partidas.

3 Sche las premissas per in divorzi sin dumonda cuminaivla n'èn betg ademplidas, refusescha la dretgira la dumonda cuminaivla da divorzi e fixescha il medem moment in termin per mintga conjugal per inoltrar in plant da divorzi.¹¹¹ Durant quest termin resta la procedura pendenta ed eventualas mesiras preventivas valan vinavant.

Art. 289 Meds legals

Il divorzi da la lètg po vegnir contestà cun appellaziun mo pervia da mancanzas da voluntad.

3. secziun Plant da divorzi**Art. 290** Inoltrazion dal plant

Il plant da divorzi po vegnir inoltrà senza ina motivaziun en scrit. El cuntegna:

- a. ils nume e las addressas dals conjugals sco er la designaziun d'eventualas preschentanzas;
- b. la pretensiun giuridica che la lètg stoppia vegnir divorziada sco er la designaziun dal motiv dal divorzi (art. 114 u 115 CCS¹¹²);
- c. las pretensiuns giuridicas areguard las consequenzas patrimonialas dal divorzi;
- d. las pretensiuns giuridicas areguard ils uffants;

¹⁰⁸ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2009 (temp da reflexiun en la procedura da divorzi sin dumonda cuminaivla), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2010** 281 1861; BBI **2008** 1959 1975).

¹⁰⁹ SR **210**

¹¹⁰ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2009 (temp da reflexiun en la procedura da divorzi sin dumonda cuminaivla), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2010** 281 1861; BBI **2008** 1959 1975).

¹¹¹ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2009 (temp da reflexiun en la procedura da divorzi sin dumonda cuminaivla), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2010** 281 1861; BBI **2008** 1959 1975).

¹¹² SR **210**

- e. ils mussaments necessaris;
- f. la data e las suittascripcziuns.

Art. 291 Tractativa da cunvegna

¹ La dretgira citescha ils conjugals ad ina tractativa e sclerescha, sch'il motiv dal divorzi è avant maun.

² Sch'il motiv dal divorzi è segir, emprova la dretgira da cuntanscher tranter ils conjugals ina cunvegna davart las consequenzas dal divorzi.

³ Sch'il motiv dal divorzi n'è betg segir u sch'i na reussescha betg da cuntanscher ina cunvegna, fixescha la dretgira in termin per la partida accusanta per inoltrar posteriuramain ina motivaziun en scrit dal plant. Sch'il termin na vegen betg observà, vegn il plant stritgà pervia da mancanza d'object.

Art. 292 Midada al divorzi sin dumonda cuminaivla

¹ La procedura vegn cuntinuada tenor las prescripcziuns davart il divorzi sin dumonda cuminaivla, sch'ils conjugals:

- a. n'han betg vivì en moda separada dapi almain 2 onns, cur che la litispendenza entra;
- b. van d'accord cun il divorzi.

² Sch'il motiv che vegn fatg valair per il divorzi è segir, na datti nagina midada al divorzi sin dumonda cuminaivla.

Art. 293 Midada dal plant

Il plant da divorzi po vegnir midà en in plant da separaziun fin al mument che la tractativa da la sentenzia cumenza.

4. secziun Plant sin nunvalaivladad da la lètg e plant da separaziun

Art. 294

¹ La procedura en cas da plants sin nunvalaivladad da la lètg e da plants da separaziun sa drizza tenor il senn segund las prescripcziuns davart il plant da divorzi.

² In plant da separaziun po vegnir midà en in plant da divorzi fin al mument che la tractativa da la sentenzia cumenza.

7. titel Interess dals uffants en fatschentas dal dretg da famiglia**1. chapitel Disposiziuns generalas****Art. 295 Princip**

Per plants independents vala la procedura simplifitgada.

Art. 296 Princip d'inquisiziun e maxima uffiziala

¹ La dretgira eruescha d'uffizi ils fatgs.

² Per sclerir la derivanza han las partidas e terzas persunas da cooperar tar examinazioni ch'èn necessarias e senza privel per la sanadad. Las disposiziuns davart ils dretgs da refusa da las partidas e da terzas persunas n'èn betg applitgables.

³ La dretgira decida independentamain davart las dumondas da las partidas.

Art. 297 Audiziun dals geniturs e mediaziun extragiudiziala

¹ Avant che prender mesiras concernent in uffant, taidla la dretgira personalmain ils geniturs.

² La dretgira po intimar ils geniturs d'empruvar da far ina mediaziun extragiudiziala.

Art. 298 Audiziun da l'uffant

¹ L'uffant vegn tadlà personalmain en moda adattada da la dretgira u d'ina terza persuna incumbensada, nun che sia vegliadetgna u auters motivs impurtants pleidian cunter quai.

² En il protocol da l'audiziun vegnan menziunads mo ils resultats ch'èn essenzials per la decisiun. Ils geniturs ed il procuratur vegnan infurmads davart quests resultats.

³ L'uffant ch'è abel da giuditgar po contestar cun recurs la refusa da l'audiziun.

Art. 299 Ordinazion d'ina represchentanza da l'uffant

¹ La dretgira ordinescha sche necessari la represchentanza da l'uffant e designescha sco procuratur ina persuna che ha experientscha en dumondas dal provediment e dal dretg.

² Ella examinescha, sch'ella duai ordinar la represchentanza, en spezial sche:

a.¹¹³ ils geniturs fan differentas propostas areguard:

1. l'attribuziun da la tgira genituriala,
2. l'attribuziun da la surveglianza,
3. dumondas impurtantas da la relaziun persunala cun l'uffant,
4. la repartiziun da l'assistenza,

¹¹³ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2015 4299; BBI 2014 529).

5. la contribuziun da mantegniment;

b.¹¹⁴ l'autoritat da protecziun d'uffants u in genitur dumonda ina represchentanza;

c. ella fa valair sa basond sin l'audiziun dals geniturs u da l'uffant ubain per auters motivs;¹¹⁵

1.¹¹⁶ dubis considerabels, sche las dumondas cuminaivlas dals geniturs areguard las dumondas tenor la litera a èn adequatas, u

2. ponderaziuns da decretar mesiras per la protecziun da l'uffant.

³ Sche l'uffant ch'è abel da giuditgar fa la dumonda d'ina represchentanza, sto quella vegnir ordinada. L'uffant po contestar cun recurs, sche la represchentanza na vegn betg ordinada.

Art. 300¹¹⁷ Cumpetenzas da la represchentanza

La represchentanza da l'uffant po far dumondas e far diever da medis legals, uschenavant ch'i sa tracta da las suandardas fatschentas:

- a. l'attribuziun da la tgira genituriāla;
- b. l'attribuziun da la surveglianza;
- c. dumondas impurtantas da la relaziun persunala cun l'uffant;
- d. la repartiziun da l'assistenza;
- e. la contribuziun da mantegniment;
- f. las mesiras da protecziun da l'uffant.

Art. 301 Communicaziun da la decisiun

Ina decisiun vegn communitgada:

- a. als geniturs;
- b. a l'uffant che ha cumpleni il 14. onn da vegliadetgna;
- c.¹¹⁸ eventualmain al procuratur, uschenavant ch'i sa tracta d'ina da las suandardas dumondas:
 - 1. l'attribuziun da la tgira genituriāla.
 - 2. l'attribuziun da la surveglianza,
 - 3. dumondas impurtantas da la relaziun persunala cun l'uffant,

¹¹⁴ Versiun tenor l'agiunta 2 cifra 3, en vigur dapi il 1. da schan. 2013 (AS **2010** 1739; BBI **2006** 7221; AS **2011** 725; BBI **2006** 7001).

¹¹⁵ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹¹⁶ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹¹⁷ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹¹⁸ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

4. la repartiziun da l'assistenza,
5. la contribuziun da mantegniment,
6. las mesiras da protecziun da l'uffant.

Art. 301a¹¹⁹ Contribuziuns da mantegniment

Sch'i vegnan fixadas contribuziuns da mantegniment en il contract da mantegniment u en la decisiun, stoi veginr inditgà:

- a. tge entradas e tge facultad da mintga genitur che vegnan resguardadas per la calculaziun;
- b. tge import ch'è destinà a mintga uffant;
- c. tge import che manca per cuvrir il mantegniment duì da mintga uffant;
- d. sche ed en tge dimensiun che las contribuziuns da mantegniment vegnan adattadas a las midadas dals custs da viver.

2. chapitel Procedura summarica: Champ d'applicaziun¹²⁰

Art. 302 ...¹²¹

¹ La procedura summarica è en spezial applitgabla per:

- a. decisiuns tenor la Convenziun da Den Haag dals 25 d'octobre 1980¹²² davart ils aspects civils dal rapiment internaziunal d'uffants e tenor la Convenziun europeica dals 20 da matg 1980¹²³ davart la renconuschienschaftscha e l'execuziun da decisiuns areguard il dretg da tgira dals uffants e davart il restabiliment dal dretg da tgira;
- b. il pajament d'ina contribuziun speziala en cas da basegns spezials imprevis da l'uffant (art. 286 al. 3 CCS¹²⁴);
- c. l'avis als debiturs e la garanzia dal mantegniment dals uffants suenter il divorzi ordaifer in process davart l'obligaziun da mantegniment suenter il divorzi dals geniturs (art. 291 e 292 CCS).

² Resalvadas èn las disposiziuns da la Lescha federala dals 21 da decembre 2007¹²⁵ davart il rapiment internaziunal d'uffants e davart las Convenziuns da Den Haag concernent la protecziun d'uffants e da persunas creschidas.

¹¹⁹ Integrà tras la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹²⁰ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹²¹ Aboli tras la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), cun effëct dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹²² SR **0.211.230.02**

¹²³ SR **0.211.230.01**

¹²⁴ SR **210**

¹²⁵ SR **211.222.32**

3. chapitel Plant sin mantegniment e plant da paternitad¹²⁶

Art. 303 Mesiras preventivas

¹ Sche la relaziun da figlialanza è clera, po l'accusà vegnir obligà da depositar u da pajar provisoriamain contribuziuns adequatas al mantegniment da l'uffant.

² Sch'il plant sin mantegniment è vegni inoltrà ensemes cun il plant da paternitad, sto l'accusà sin dumonda da la partida accusanta:

- a. depositar ils custs da la pagliola e contribuziuns adequatas al mantegniment da la mamma e da l'uffant, sche la paternitad è vegnida fatga valair vardai-vlaman;
- b. pajar contribuziuns adequatas al mantegniment da l'uffant, sche la paternitad po vegnir presumada e sche questa presumziun resta valaiyla er suenter ch'ils meds da cumprova èn vegnids preschentads immediatamain.

Art. 304 Cumpetenza

¹ La dretgira ch'è cumpetenta per giuditgar il plant decida davart il deposit, davart il pajament provisorie, davart il sbursament da contribuziuns depositadas e davart la restituziun da pajaments provisories.

² En cas d'in plant sin mantegniment decida la dretgira er davart la tgira genituriāla e davart las ulteriuras dumondas concernent ils uffants.¹²⁷

8. titel Proceduras en cas d'in partenadi registrà

1. chapitel Fatschentas da la procedura summarica

Art. 305 Champ d'applicaziun

La procedura summarica è en spezial applitgabla per:¹²⁸

- a. la fixazion da contribuziuns en daners per il mantegniment ed ordinaziun a la debitura u al debitur (art. 13 al. 2 e 3 da la Lescha da partenadi dals 18 da zercladur 2004¹²⁹, LPart);
- b. l'autorisaziun d'ina partenaria u d'in partenari da disponer da l'abitaziun cuminaivla (art. 14 al. 2 LPart);

¹²⁶ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹²⁷ Integrà tras la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS **2015** 4299; BBI **2014** 529).

¹²⁸ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunala en la procedura d'execuziun sfurzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS **2016** 3643; BBI **2014** 8669).

¹²⁹ SR **211.231**

- c. l'extensiun e la retratga da l'autorisaziun da represchentanza d'ina partenaria u d'in partenari per la cuminanza (art. 15 al. 2 lit. a e 4 LPart);
- d. l'obligaziun da la partenaria u dal partenari da dar infurmaziuns davart las entradas, davart la facultad e davart ils debits (art. 16 al. 2 LPart);
- e. la fixaziun, l'adattaziun u l'aboliziun da las contribuziuns en daners e la regulaziun da l'utilisaziun da l'abitaziun e da la rauba da chasa (art. 17 al. 2 e 4 LPart);
- f. l'obligaziun d'ina partenaria u d'in partenari da cooperar tar l'inventarizaziun (art. 20 al. 1 LPart);
- g. la restricziun da l'autorisaziun d'ina partenaria u d'in partenari da disponer da tschertas valurs da facultad (art. 22 al. 1 LPart);
- h. la concessiun da termins per pajar ils debits tranter las partenarias ed ils partenari (art. 23 al. 1 LPart).

Art. 306 Procedura

Per la procedura valan ils artitgels 272 e 273 tenor il senn.

2. chapitel Schliaziun e nunvalaivladad dal partenadi registrà**Art. 307**

Per la procedura per schiliar e per declarar sco nunvalaivel il partenadi registrà valan las disposiziuns davart la procedura da divorzi tenor il senn.

3. chapitel¹³⁰**Dumondas d'uffants en proceduras concernent il partenadi registrà****Art. 307a**

Sch'ina persuna ha adoptà l'uffant minoren da ses partenari registrà, valan ils artitgels 295–302 tenor il senn.

¹³⁰ Integrà tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2016 (adopziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2017 3699; BBI 2015 877).

9. titel Meds legals**1. chapitel Appellaziun****1. secziun Decisiuns contestablas e motivs d'appellaziun****Art. 308 Decisiuns contestablas**

¹ Cun appellaziun pon vegnir contestads:

- a. decisiuns finalas e decisiuns intermediaras d'emprima instanza;
- b. decisiuns d'emprima instanza davart mesiras preventivas.

² En fatschentas dal dretg patrimonial è l'appellaziun mo admissibla, sche la valur en dispita da las pretensiuns giuridicas mantegnidias sco ultimas importa almain 10 000 francs.

Art. 309 Excepziuns

L'appellaziun è inadmissibla:

- a. cunter decisiuns da la dretgira d'execuziun;
- b. en las suandatas fatschentas da la LSC¹³¹:
 1. abolizion dal moratori (art. 57d LSC),
 2. permissiun d'ina opposiziun posteriura (art. 77 LSC),
 3. avertura da dretg (art. 80 fin 84 LSC),
 4. abolizion u sistida da la scussiun (art. 85 LSC),
 5. permissiun da l'opposiziun en la scussiun da cambialas (art. 185 LSC),
 - 6.¹³² arrest (art. 272 e 278 LSC),
 - 7.¹³³ decisiuns che tutgan tenor LSC en la cumpetenza da la dretgira da concurs u da la dretgira da moratori.

Art. 310 Motivs d'appellaziun

Cun appellaziun pon ins far valair:

- a. in'applicaziun fallada dal dretg;
- b. constataziun fallada dals fatgs.

¹³¹ SR 281.1

¹³² Versiun tenor l'art. 3 cifra 1 dal COF dals 11 da dec. 2009 (approvaziun e realisaziun da la Cunvegna da Lugano), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2010 5601; BBI 2009 1777).

¹³³ Integrà tras l'art. 3 cifra 1 dal COF dals 11 da dec. 2009 (approvaziun e realisaziun da la Cunvegna da Lugano), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2010 5601; BBI 2009 1777).

2. secziun

Appellaziun, resposta a l'appellaziun ed appellaziun adesiva

Art. 311 Inoltraziun da l'appellaziun

¹ L'appellaziun sto veginir inoltrada en scrit e cun ina motivaziun a l'instanza da recurs entaifer 30 dis suenter la consegna da la decisum motivada respectivamain suenter la consegna posteriura da la motivaziun da la decisum (art. 239).

² La decisum contestada sto veginir agiuntada.

Art. 312 Resposta a l'appellaziun

¹ L'instanza da recurs tralletta l'appellaziun a la cuntrapartida per ch'ella possia prender posiziun en scrit, nun che l'appellaziun seja evidentamain inadmissibla u evidentamain nunmotivada.

² Il termin per dar resposta a l'appellaziun importa 30 dis.

Art. 313 Appellaziun adesiva

¹ En sia resposta a l'appellaziun po la cuntrapartida far in'appellaziun adesiva.

² L'appellaziun adesiva scroda, sche:

- a. l'instanza da recurs n'entra betg en l'appellaziun;
- b. l'appellaziun vegn refusada sco evidentamain nunmotivada;
- c. l'appellaziun vegn retratga avant ch'il tractament da la sentenzia ha cu-menzá.

Art. 314 Procedura summarica

¹ Cunter ina decisum ch'è veginida decretada en la procedura summarica importa il termin per inoltrar l'appellaziun e per la resposta a l'appellaziun mintgamai 10 dis.

² L'appellaziun adesiva n'è betg admissibla.

3. secziun Effects e proceduras da l'appellaziun

Art. 315 Effect suspensiv

¹ L'appellaziun blochescha la vigur legala e l'executabilitad da la decisum contestada en la dimensiun da las dumondas.

² L'instanza da recurs po permetter l'execuziun anticipada. En cas da basegn ordinescha ella che mesiras da segirezza veginian prendidas u ch'ina garanzia veginia prestada.

³ Sche l'appellaziun sa drizza cunter ina decisum da concepziun, na po l'effect suspensiv betg veginir retratg.

⁴ Nagin effect suspensiv n'ha l'appellaziun cunter decisiuns davart:

- a. il dretg da far ina replica;
- b. mesiras preventivas.

⁵ L'execuziun da mesiras preventivas po vegnir suspendida excepcionalmain, sche la partida pertutgada vegg smanatschada d'in dischavantatg quasi irreparabel.

Art. 316 Proceduras davant l'instanza da recurs

¹ L'instanza da recurs po realisar ina tractativa u decider sin basa da las actas.

² Ella po ordinar ina seconda correspundenza.

³ Ella po examinar cumprovas.

Art. 317 Novs fatgs, novs meds da cumprova e midada dal plant

¹ Novs fatgs e novs meds da cumprova vegnan resguardads mo pli, sch'els:

- a. vegnan preschentads senza retard;
- b. n'han betg già pudi vegnir preschentads davant l'emprima instanza malgrà la premura pretendibla.

² Igl è mo pli admess da midar il plant, sche:

- a. las premissas tenor l'artitgel 227 alinea 1 èn dadas;
- b.¹³⁴ la midada dal plant sa basa sin novs fatgs u sin novas cumprovas.

Art. 318 Decisiun

¹ L'instanza da recurs po:

- a. confermar la decisiun contestada;
- b. decider da nov;
- c. refusar la chaussa per mauns da l'emprima instanza, sche:
 1. ina part essenziala dal plant n'è betg vegnida giuditgada, u sche
 2. ils fatgs ston vegnir cumplettads en parts essenzialas.

² L'instanza da recurs communitegescha sia decisiun cun ina motivazion en scrit.

³ Sche l'instanza da recurs prenda ina nova decisiun, decida ella er davart ils custs da la procedura d'emprima instanza.

¹³⁴ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 25 da sett. 2015 (represchentanza professiunala en la procedura d'execuziun sfurzada), en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2016 3643; BBI 2014 8669).

2. chapitel Recurs

Art. 319 Object contestà

Cun recurs pon vegnir contestads:

- a. decisiuns finalas d'emprima instanza, decisiuns intermediaras e decisiuns davart mesiras preventivas cunter las qualas i na po betg vegnir fatga in'appellaziun;
- b. autres decisiuns d'emprima instanza e disposiziuns processualas:
 1. en ils cas ch'èn fixads da la lescha,
 2. sch'i smanatscha pervia dad ellas in dischavantatg quasi irreparabel;
- c. en ils cas d'ina retardada da dretg.

Art. 320 Motivs da recurs

Cun il recurs pon vegnir fatgas valair:

- a. in'applicaziun fallada dal dretg;
- b. ina constataziun evidentamain fallada dals fatgs.

Art. 321 Inoltrazion dal recurs

¹ Il recurs sto vegnir inoltrà en scrit e cun ina motivaziun a l'instanza da recurs entaifer 30 dis suenter la consegna da la decisiun motivada ubain suenter la consegna posteriura da la motivaziun da la decisiun (art. 239).

² Sch'i vegn recurrì cunter ina decisiun ch'è vegnida decretada en la procedura summarica u cunter ina disposiziun processuala, importa il termin da recurs 10 dis, nun che questa lescha disponia insatge auter.

³ La decisiun contestada u la disposiziun processuala contestada sto vegnir agiuntada, uschenavant che la partida la ha en mauns.

⁴ Cunter la retardada dal dretg pon ins far recurs da tut temp.

Art. 322 Resposta al recurs

¹ L'instanza da recurs tramentta il recurs a la cuntrapartida per ch'ella possia prender posiziun en scrit, nun ch'il recurs seja evidentamain inadmissibel u evidentamain nunmotivà.

² Per la resposta al recurs vala il medem termin sco per il recurs.

Art. 323 Recurs successiv

In recurs successiv è exclus.

Art. 324 Posiziun da l'instanza precedenta

L'instanza da recurs po supplitgar l'instanza precedenta da prender posiziun.

Art. 325 Effect suspensiv

¹ Il recurs na blochescha betg la vigur legala e l'executabilitat da la decisiun contestada.

² L'instance da recurs po suspender l'execuziun. En cas da basegn ordinescha ella che mesiras da segirezza vegnian prendidas u ch'ina garanzia vegnia prestada.

Art. 326 Novas dumondas, novs fatgs e novs meds da cumprova

¹ Novas dumondas, novas pretensiuns davart ils fatgs e novs meds da cumprova èn exclus.

² Disposiziuns spezialas da la lescha restan resalvadas.

Art. 327 Procedura e decisiun

¹ L'instance da recurs dumonda las actas da l'instance precedenta.

² Ella po decider sin basa da las actas.

³ Uschenavant ch'ella approvescha il recurs:

- a. abolescha ella la decisiun u la disposiziun processuala e retorna la chaussa a l'instance precedenta;
- b. decida ella da nov, sche la chaussa è madira per la sentenzia.

⁴ Sch'il recurs pervia da retardada dal dretg vegn approvà, po l'instance da recurs fixar a l'instance precedenta in termin per tractar la chaussa.

⁵ L'instance da recurs communitgescha sia decisiun cun ina motivaziun en scrit.

Art. 327a¹³⁵ Decleranza d'executabilitad tenor la Cunvegna da Lugano

¹ Sch'il recurs sa drizza cunter ina decisiun da la dretgira d'execuziun tenor ils artitgels 38 fin 52 da la Cunvegna dals 30 d'octobre 2007¹³⁶ davart la cumpetenza giudiziala e la renconuschienscha e l'execuziun da decisiuns en chaussas civilas e commerzialas (Cunvegna da Lugano), examinescha l'instance da recurs ils motivs da refusa ch'en previs en la Cunvegna da Lugano cun tutta cognizion.

² Il recurs ha in effect suspensiv. Mesiras da segirezza, en spezial l'arrest tenor l'artitgel 271 alinea 1 cifra 6 LSC¹³⁷ èn resalvadas.

³ Il termin dal recurs cunter la declaranza d'executabilitad sa drizza tenor l'artitgel 43 alinea 5 da la Cunvegna da Lugano.

¹³⁵ Integrà tras l'art. 3 cifra 1 dal COF dals 11 da dec. 2009 (approvaziun e realisaziun da la Cunvegna da Lugano), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2010 5601; BBI 2009 1777).

¹³⁶ SR 0.275.12

¹³⁷ SR 281.1

3. chapitel Revisiun

Art. 328 Motivs da revisiun

¹ Ina partida po pretendier ina revisiun da la decisiun legalmain valaivla davant la dretgira che ha decidi sco ultima instance en chaussa, sche:

- a. ella scuvra posteriuramain fatgs relevants u chatta meds da cumprova decisivs ch'ella n'ha betg pudi preschentiar en la procedura precedenta; exclus èn fatgs e meds da cumprova ch'èn resultads pir suenter la decisiun;
- b. ina procedura penala ha mussà che la decisiun era vegnida influenzada tras in crim u tras in delict a disfavur da la partida respectiva; ina condemnaziun tras la dretgira penala n'è betg necessaria; sche la procedura penala na po betg vegnir realisada, po la cumprova vegnir procurada en autra moda;
- c. i vegn fatg valair che la renconuschientscha dal plant, la retratga dal plant u l'accord giudizial n'hajan betg effect.

² La revisiun pervia d'ina violaziun da la Convenziun europeica dals dretgs umans dals 4 da november 1950¹³⁸ (CEDU) po vegnir pretendida, sche:

- a. la Curt europeica dals dretgs umans ha constatà en ina sentenzia definitiva che la CEDU u ch'ils protocols latiers èn vegnids violads;
- b. ina indemnisiaziun n'è betg adattada per egualisar las consequenzas da la violaziun; e
- c. la revisiun è necessaria per eliminar la violaziun.

Art. 329 Dumonda da revisiun e termins da revisiun

¹ La dumonda da revisiun sto vegnir inoltrada en writ e cun motivaziun entaifer 90 dapi ch'il motiv da revisiun è vegnì scuvri.

² Suenter la scadenza da 10 onns dapi che la decisiun è entrada en vigur na po la revisiun betg pli vegnir pretendida, danor en il cas da l'artitgel 328 alinea 1 litera b.

Art. 330 Posiziun da la cuntrapartida

La dretgira trumetta la dumonda da revisiun a la cuntrapartida per prender posiziun, nun che la dumonda saja evidentamain inadmissibla u evidentamain nunmotivada.

Art. 331 Effect suspensiv

¹ La dumonda da revisiun na blochescha betg la vigur legala e l'executabilitad da la decisiun.

² La dretgira po suspender l'execuziun. En cas da basegn ordinescha ella che mesiras da segirezza vegnian prendidas u ch'ina garanzia vegnia prestada.

¹³⁸ SR 0.101

Art. 332 Decisiun davart la dumonda da revisiun

Cunter la decisiun davart la dumonda da revisiun pon ins far recurs.

Art. 333 Nova decisiun en chaussa

¹ Sche la dretgira approvescha la dumonda da revisiun, abolescha ella sia decisiun precedenta e decida da nov.

² En la nova decisiun decida ella er davart ils custs da la procedura precedenta.

³ Ella communityescha sia decisiun cun ina motivaziun en scrit.

4. chapitel Explicaziun e rectificaziun**Art. 334**

¹ Sch'il dispositiv n'è betg cler, sch'el è incoherent u incumplet u sch'el stat en cuntradicziun cun la motivaziun, explitgescha u rectifitgescha la dretgira sia decisiun sin dumonda d'ina partida u d'uffizi. En la dumonda ston vegin inditgadas las parts crititgadas e las midadas giavischadas.

² Ils artitgels 330 e 331 valan tenor il senn. En cas da la rectificaziun da sbagls redacziunals e da sbagls calculatorics po la dretgira renunziar da dumandar las partidas da prender posizion.

³ Cunter ina decisiun davart la dumonda d'explicaziun e da rectificaziun pon ins far recurs.

⁴ La decisiun explitgada u rectifitgada vegin communityada a las partidas.

10. titel Execuziun**1. chapitel Execuziun da decisiuns****Art. 335 Champ d'applicaziun**

¹ Las decisiuns veggan exequidas tenor las disposiziuns da quest chapitel.

² Sche la decisiun ordinescha in pajament en daners u la prestaziun d'ina garanzia, vegin ella exequida tenor las disposiziuns da la LSC¹³⁹.

³ La renconuschiantscha, la declaranza d'executabilitad e l'execuziun da decisiuns estras sa drizzan tenor quest chapitel, nun ch'in contract internaziunal u la LDIP¹⁴⁰ fixeschia insatge auter.

¹³⁹ SR 281.1

¹⁴⁰ SR 291

Art. 336 Executabilitad

¹ Ina decisiun è exequibla, sch'ella:

- a. è legalmain valaivla e la dretgira n'ha betg suspendi l'execuziun (art. 325 al. 2 e 331 al. 2); u
- b. n'è anc betg legalmain valaivla, l'execuziun anticipada è dentant veginida permessa.

² Sin giavisch attesta la dretgira che ha prendì la decisiun, la quala sto veginir exequida, che tala saja exequibla.

Art. 337 Execuziun directa

¹ Sche la dretgira sentenzianta ha già ordinà mesiras d'execuziun concretas (art. 236 al. 3), po la decisiun veginir exequida directamain.

² La partida che ha pers po dumandar la dretgira d'execuziun da sistir l'execuziun, l'artitgel 341 vala tenor il senn.

Art. 338 Dumonda d'execuziun

¹ Sche la decisiun na po betg veginir exequida directamain, sto veginir inoltrada ina dumonda d'execuziun a la dretgira d'execuziun.

² La partida petenta sto preschentar las premissas da l'executabilitad ed aggiuntar ils documents necessarisi.

Art. 339 Cumpetenza e procedura

¹ Stringentamain cumpetenta per ordinar mesiras d'execuziun e per sistir l'execuziun è la dretgira:

- a. al domicil u a la sedia da la partida che ha pers;
- b. al lieu, nua che las mesiras ston veginir prendidas; u
- c. al lieu, nua che la decisiun, che sto veginir exequida, è veginida prendida.

² La dretgira decida en la procedura summarica.

Art. 340¹⁴¹ Mesiras da segirezza

La dretgira d'execuziun po ordinar mesiras da segirezza, en cas da basegn senza tadlar ordavant la contrapartida.

¹⁴¹ Versiun tenor l'art. 3 cifra 1 dal COF dals 11 da dec. 2009 (approvaziun e realisaziun da la Cunvegna da Lugano), en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS 2010 5601; BBI 2009 1777).

Art. 341 Examinaziun da l'executabilitad e posiziun da la partida che ha pers

¹ La dretgira d'execuziun examinescha d'uffizi l'executabilitad.

² Ella fixescha in curt termin per la partida che ha pers per prender posiziun.

³ Materialmain po la partida che ha pers remartgar ch'i sajan entrads fatgs dapi la communicazion da la decisiun, che s'opponan a l'execuziun, sco en spezial l'amortisaziun, la prorogaziun, la surannaziun u la scadenza da la prestaziun debitada. L'amortisaziun e la prorogaziun ston vegnir cumprovadas tras documents.

Art. 342 Execuziun d'ina prestaziun cundiziunada u d'ina prestaziun che dependa d'ina cuntraprestaziun

La decisiun davart ina prestaziun cundiziunada u davart ina prestaziun che dependa d'ina cuntraprestaziun po vegnir exequida pir, cur che la dretgira d'execuziun ha constatà che la premissa è entrada u che la cuntraprestaziun è vegnida purschida, prestada u garantida en moda suffizienta.

Art. 343 Obligaziun da far, da tralaschar u da tolerar insatge

¹ Sche la decisiun pretenda in'obligaziun da far, da tralaschar u da tolerar insatge, po la dretgira d'execuziun ordinar:

- a. ina smanatscha da chasti tenor l'artitgel 292 CP¹⁴²;
- b. ina multa disciplinara fin a 5000 francs;
- c. ina multa disciplinara fin a 1000 francs per mintga di che l'obligaziun n'è betg vegnida ademplida;
- d. ina mesira repressiva sco la confiscaziun d'ina chaussa movibla u sco la ru-mida d'in bain immobigliar; u
- e. in'execuziun d'uffizi.

² La partida che ha pers e terzas personas ston dar las infurmaziuns necessarias e tolerar las perquisiziuns necessarias.

³ La persuna che sto far l'execuziun po pretendere l'agid da las autoritads cumpeten-tas.

Art. 344 Deposiziun d'ina decleranza da voluntad

¹ Sche la decisiun pretenda ch'ina decleranza da voluntad vegnia fatga, vegn la decleranza remplazzada tras la decisiun executabla.

² Sche la decleranza pertutga in register public sco il register funsil ed il register da commerzi, dat la dretgira sentenzianta las instrucziuns necessarias a la persuna che maina il register.

¹⁴² SR 311.0

Art. 345 Indemnisaziun dal donn e transformazion en daners

¹ La partida che ha gudagnà po pretender:

- a. ina indemnisiatiun dal donn, sche la partida che ha pers n'ademplescha betg las ordinaziuns giudizialas;
- b. la transformazion da la prestaziun debitada en ina prestaziun en daners.

² La dretgira d'execuzion fixescha l'import correspontent.

Art. 346 Meds legals da terzas persunas

Terzas persunas, da las qualas ils dretgs èn pertutgads d'ina decisiun d'execuzion, pon recurrer cunter questa decisiun.

2. chapitel Execuzion da documents publics**Art. 347** Executabilitat

Documents publics davart prestaziuns da tut gener pon vegnir exequids sco decisiuns, sche:

- a. la partida obligada ha declarà expressivamain en il document ch'ella renconuschia l'execuzion directa;
- b. il motiv giuridic da la prestaziun debitada è numnà en il document;
- c. la prestaziun debitada:
 1. è definida sufficientamain en il document,
 2. è renconuschida en il document da la partida obligada, e
 3. sto vegnir prestada.

Art. 348 Excepziuns

Betg directamain exequibels èn documents davart prestaziuns:

- a. tenor la Lescha d'equalitat dals 24 da mars 1995¹⁴³;
- b. che resultan tras la locaziun e tras la fittanza da locals d'abitar e da fätschenta sco er tras la fittanza agricula;
- c. tenor la Lescha da participaziun dals 17 da december 1993¹⁴⁴;
- d. che resultan tras la relaziun da lavur e tenor la Lescha davart l'intermediaziun da lavur dals 6 d'october 1989¹⁴⁵;
- e. che resultan tras contracts cun consuments (art. 32).

¹⁴³ SR 151.1

¹⁴⁴ SR 822.14

¹⁴⁵ SR 823.11

Art. 349 Document davart ina prestaziun en daners

Il document exequibel davart ina prestaziun en daners vala sco titel definitiv per iniziari la procedura da dretg tenor ils artitgels 80 ed 81 LSC¹⁴⁶.

Art. 350 Document davart in'autra prestaziun

¹ Sch'in document davart in'autra prestaziun sto vegnir exequì, consegna il funczionario da documentaziun – sin dumonda da la partida autorisada – ina copia legalisada dal document a la partida obligada e fixescha in termin da 20 dis per ch'ella possia ademplir la prestaziun. La partida autorisada survegn ina copia da la consegna.

² Sch'il termin d'adempliment è scadì senza ch'el saja vegni duvrà, po la partida autorisada far ina dumonda d'execuziun a la dretgira d'execuziun.

Art. 351 Procedura devant la dretgira d'execuziun

¹ La partida obligada po far valair objecziuns cunter l'obligaziun d'ademplir la prestaziun mo, sch'ella po cumprovar immediatamain questas objecziuns.

² Sch'ella sto depositar ina declaranza da voluntad, vegn la declaranza remplazzada tras la decisiun da la dretgira d'execuziun. La dretgira dat las ordinaziuns necessarias tenor l'artitgel 344 alinea 2.

Art. 352 Giudicament giudizial

Il giudicament giudizial da la prestaziun debitada resta resalvà en mintga cas. En spezial po la partida obligada purtar da tut temp plant sin constataziun ch'il dretg n'exista betg u betg pli ubain ch'el n'è betg u betg pli prorogà.

3. part **Giurisdicziun da cumpromiss****1. titel** **Disposiziuns generalas****Art. 353** Champ d'applicaziun

¹ Las disposiziuns da questa part valan per proceduras devant dretgiras da cumpromiss cun sedia en Svizra, sche las disposiziuns dal 12. chapitel da la LDIP¹⁴⁷ n'èn betg applitgables.

² Las partidas pon excluder la valaivladad da questa part tras ina declaranza expresa en la cunvegna da cumpromiss u en ina cunvegna posteriura e fixar l'applicaziun da las disposiziuns dal 12. chapitel da la LDIP sco lianta. La declaranza sto avair la furma tenor l'artitgel 358.

¹⁴⁶ SR 281.1

¹⁴⁷ SR 291

Art. 354 Object d'ina procedura da cumpromiss

L'object d'ina procedura da cumpromiss po esser mintga pretensiun, da la quala las partidas pon disponer libramain.

Art. 355 Sedia da la dretgira da cumpromiss

¹ La sedia da la dretgira da cumpromiss vegn fixada da las partidas u da l'organ ch'ellas han incumbensà. Sche la sedia na vegn betg fixada, designescha la dretgira da cumpromiss sezza sia sedia.

² Sche ni las partidas ni l'organ ch'ellas han incumbensà ni la dretgira da cumpromiss na designesch la sedia, è la sedia al lieu da la dretgira statala che fiss cumpetenta per giuditgar la chaussa en cas ch'ina cunvegna da cumpromiss mancass.

³ Sche pliras dretgiras statalas èn cumpetentas, ha la dretgira da cumpromiss sia sedia al lieu da quella dretgira statala che vegn appellada sco emprima applitgond l'artitgel 356.

⁴ Sche las partidas n'han betg fixà insatge auter, po la dretgira da cumpromiss far sesidas, examinar las cumprovas e deliberar er en mintga auter lieu.

Art. 356 Dretgiras statalas cumpetentas

¹ Il chantun, en il qual la sedia da la dretgira da cumpromiss sa chatta, designescha ina dretgira superiura ch'è cumpetenta per:

- a. recurs e dumondas da revisiun;
- b. prender en consegna la sentenzia da cumpromiss per archivar ella e per confermar sia executabilitad.

² In'autra dretgira u ina dretgira d'ina autra cumposiziun ch'è vegnida designada dal chantun da la sedia da la dretgira da cumpromiss è sco suletta instanza cumpetenta per:

- a. nominar, refusar, relaschar e remplazzar ils derschaders da cumpromiss;
- b. prolongar la perioda d'uffizi da la dretgira da cumpromiss;
- c. sustegnair la dretgira da cumpromiss en connex cun ils acts processuals.

2. titel Cunvegna da cumpromiss**Art. 357 Cunvegna da cumpromiss**

¹ La cunvegna da cumpromiss po sa referir tant a disputas existentes sco er a disputas futuras che resultan d'ina tscherta relaziun giuridica.

² La valaivaldad da la cunvegna da cumpromiss na po betg vegnir contestada cun il motiv ch'il contract principal saja nunvalaivel.

Art. 358 Furma

La cunvegna da cumpromiss sto vegnir fatga en scrit u en in'autra furma che permetta da la cumprovar a maun d'in text.

Art. 359 Contestaziun da la cumpetenza da la dretgira da cumpromiss

¹ Sche la valaivladad da la cunvegna da cumpromiss, ses cuntegn, sia impurtanza u la constituziun correcta da la dretgira da cumpromiss vegnan contestads davant la dretgira da cumpromiss, decida quella en chaussa cun ina decisiun intermediara u en la decisiun davart la chaussa principala.

² L'objecziun da l'incumpetenza da la dretgira da cumpromiss sto vegnir fatga avant ch'entrar en la chaussa principala.

3. titel Constituziun da la dretgira da cumpromiss**Art. 360 Dumber da commembers**

¹ Las partidas pon fixar libramain il dumber da commembers da la dretgira da cumpromiss. Sch'ina tala cunvegna manca, è il dumber da commembers 3.

² Sche las partidas han fixà in dumber pèr, vegni presumà ch'ina persuna supplementara vegnia nominada sco president.

Art. 361 Nominaziun tras las partidas

¹ Ils commembers da la dretgira da cumpromiss vegnan nominads sco ch'igl è vegni fixà tranter las partidas.

² Sch'ina tala cunvegna manca, nominescha mintga partida il medem dumber da commembers; quels elegian unanimamain in president.

³ Sch'in derschader da cumpromiss vegn designà tenor sia funcziun, vala quella persuna sco nominada che occupa questa funcziun il mument ch'ella accepta l'uffizi.

⁴ En las disputas che resultan tras la locaziun e tras la fittanza d'abitazius pon las partidas designar mo l'autoritat da mediaziun sco dretgira da cumpromiss.

Art. 362 Nominaziun tras la dretgira statala

¹ Sche la cunvegna da cumpromiss na prevesa betg in auter organ per la nominaziun u sche quest organ na nominescha betg ils commembers entaifer in termin adequat, fa la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artitgel 356 alinea 2 la nominaziun sin proposta d'ina partida, sche:

- a. las partidas na pon betg s'accordar davart la nominaziun dal derschader singul da cumpromiss u dal president;
- b. ina partida na nominescha betg ils commembers ch'ella sto designar entaifer 30 dis dapi ch'ella è vegnida intimada da far quai;

- c. ils derschaders da cumpromiss na s'accordan betg – entaifer 30 dis suenter lur nominaziun – davart l'elecziun d'in president.
- 2 En cas d'ina chaussa da cumpromiss che cumpiglia pliras partidas po la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artitgel 356 alinea 2 nominar tut ils commembers.
- 3 Sche la nominaziun vegn surdada ad ina dretgira statala, sto quella far la nominaziun, nun ch'ina examinaziun summarica mussia che las partidas n'hant nagina cunvegna da cumpromiss.

Art. 363 Obligaziu da transparenza

1 Ina persuna che vegn proponida sco derschadra da cumpromiss sto annunziar immediatamain, sch'i dat fatgs che pudessan svegliar dubis legitims davart sia independenza u davart sia imparzialidad.

2 Questa obligaziu vala durant l'entira procedura.

Art. 364 Acceptaziun da l'uffizi

1 Ils derschaders da cumpromiss conferman l'acceptaziun da l'uffizi.

2 La dretgira da cumpromiss è constituida pir, cur che tut ils commembers han acceptà l'uffizi.

Art. 365 Secretariat

1 La dretgira da cumpromiss po instituir in secretariat.

2 Ils artitgels 363 alinea 1 ed ils artitgels 367 fin 369 valan tenor il senn.

Art. 366 Perioda d'uffizi

1 En la cunvegna da cumpromiss u en ina cunvegna posteriura pon las partidas limitar la perioda d'uffizi da la dretgira da cumpromiss.

2 La perioda d'uffizi, entaifer la quala la dretgira da cumpromiss sto pronunziar la sentenzia da cumpromiss, po vegnir prolungada en ils sustants cas:

- a. tras ina cunvegna tranter las partidas;
- b. sin proposta d'ina partida u da la dretgira da cumpromiss tras ina decisiu da la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artitgel 356 alinea 2.

4. titel

Refusa, revocaziun e remplazzament dals commembers da la dretgira da cumpromiss

Art. 367 Refusa d'in commember

1 In commember da la dretgira da cumpromiss po vegnir refusà en ils sustants cas:

- a. el na correspunda betg a las pretensiuns fixadas da las partidas;

- b. igl è avant maun in motiv da refusa ch'è previs en l'urden da procedura che las partidas han fixà;
- c. i dat dubis legitims davart sia independenza u imparzialitat.

² Ina partida po refusar in commember ch'ella ha nominà u dal qual ella ha sustegni la nominaziun mo per motivs ch'ella è veginida a savair pir suenter la nominaziun. Il motiv da refusa sto veginir communitygà immediatamain a la dretgira da cumpromiss ed a l'autra partida.

Art. 368 Refusa da la dretgira da cumpromiss

¹ Ina partida po refusar la dretgira da cumpromiss, sche l'autra partida ha exercitá ina influenzia predominanta sin la nominaziun dals commembers. La refusa sto veginir communitygada immediatamain a la dretgira da cumpromiss ed a l'autra partida.

² La nova dretgira da cumpromiss vegn constituida en la procedura tenor ils artitgels 361 e 362.

³ Las partidas han il dretg da puspè nominar sco derschaders da cumpromiss commembers da la dretgira da cumpromiss ch'èn veginids refusads.

Art. 369 Procedura da refusa

¹ Las partidas pon fixar libramain la procedura da refusa.

² Sch'ellas n'hant fixà nagut auter, sto la dumonda da refusa veginir drizzada en scrit e cun motivaziun al commember refusà e veginir communitygada als ulteriurs commembers entaifer 30 dis suenter ch'il motiv da refusa è vegini enconuschten.

³ Sch'il commember refusà contesta la refusa, po la partida petenta pretender entaifer 30 dis ina decisiun da l'organ designà da las partidas u, sch'in tal organ n'è betg vegini designà, da la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artitgel 356 alinea 2.

⁴ Sche las partidas n'hant fixà nagut auter, po la dretgira da cumpromiss cuntinuar durant la procedura da refusa fin a la sentenzia da cumpromiss cun la procedura, senza excluder las persunas refusadas.

⁵ La decisiun davart la refusa po veginir contestada mo ensemes cun in recurs cunter l'emprima sentenzia da cumpromiss.

Art. 370 Revocaziun

¹ Mintga commember da la dretgira da cumpromiss po veginir revocà tras ina cunvegna en scrit da las partidas.

² Sch'in commember da la dretgira da cumpromiss n'è betg en cas d'ademplir sia incumbensa entaifer in termin adequat u cun il quità necessari, po el veginir revocà sin proposta d'ina partida tras l'organ designà da las partidas u, sch'in tal organ n'è betg vegini designà, tras la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artitgel 356 alinea 2.

³ Per la contestaziun d'ina tala decisiun vala l'artitgel 369 alinea 5.

Art. 371 Remplazzament d'in commember da la dretgira da cumpromiss

¹ Sch'in commember da la dretgira da cumpromiss sto vegnir remplazzà, vala la medema procedura sco per sia nominaziun, nun che las partidas hajan fixà u fixe-schian insatge auter.

² Sch'el na po betg vegnir remplazzà en questa moda, vegn il nov commember nominà tras la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artigel 356 alinea 2, nun che la cunvegna da cumpromiss excludia questa pussaivladad u che la dretgira da cumpromiss serodia tras l'extrada d'in commember.

³ Sche las partidas na pon betg sa cunvegnir, decida la dretgira da cumpromiss ch'è sa constituida da nov tge acts processuals, als quals il commember remplazzà ha collavurà, che ston vegnir repetids.

⁴ La procedura da remplazzament na suspenda betg il termin, entaifer il qual la dretgira da cumpromiss sto pronunziar sia sentenzia da cumpromiss.

5. titel **Procedura da cumpromiss****Art. 372** Litispendenza

¹ La procedura da cumpromiss è pendenta:

- uschespert ch'ina partida appellescha a la dretgira da cumpromiss ch'è designada en la cunvegna da cumpromiss;
- sche la cunvegna na designescha nagina dretgira da cumpromiss: uschespert ch'ina partida iniziescha la procedura per constituir la dretgira da cumpromiss u la procedura da mediaziun precedenta ch'è vegnida fixada da las partidas.

² Sche plants che pertutgan il medem object da dispita e las medemas partidas vegnan inoltrads ad ina dretgira statala ed ad ina dretgira da cumpromiss, suspenda la dretgira ch'è vegnida appellada sco ultima la procedura, fin che la dretgira appellada sco emprima ha decidi davart la cumpetenza.

Art. 373 Reglas generalas da procedura

¹ Las partidas pon:

- reglar sezzas la procedura da cumpromiss;
- reglar la procedura da cumpromiss tras in renviament ad in urden da procedura da cumpromiss;
- suttametter la procedura da cumpromiss ad in dretg da procedura da lutscherna.

² Sche las partidas n'hant betg reglò la procedura, vegn quella fixada da la dretgira da cumpromiss.

³ Il president da la dretgira da cumpromiss po decider sulet davart singulas dumondas da procedura, sche las partidas u ils auters commembres da la dretgira da cumpromiss l'han autorisà da far quai.

⁴ La dretgira da cumpromiss sto garantir il tractament equal da las partidas e lur dretg sin attenziun giuridica e realisar ina procedura cuntradictorica.

⁵ Mintga partida po sa laschar represchentar.

⁶ Cuntravenziuns cunter las reglas da la procedura ston vegrni contestadas immediatamain, uschiglio na pon ellas betg pli vegrni fatgas valair pli tard.

Art. 374 Mesiras preventivas, segirezza ed indemnisiaciun dal donn

¹ La dretgira statala ubain, sche las partidas n'hant fixà nagut auter, la dretgira da cumpromiss po ordinar sin dumonda d'ina partida mesiras preventivas inclusiv mesiras per seguir cumprovas.

² Sche la persuna pertutgada na sa suttametta betg voluntarmain ad ina mesira ch'è vegrniada ordinada da la dretgira da cumpromiss, dat la dretgira statala ils cumonds necessaris, e quai sin dumonda da la dretgira da cumpromiss u d'ina partida; sche la proposta vegrni fatga d'ina partida, sto ella dumandar il consentiment da la dretgira da cumpromiss.

³ Sch'igl è da temair ch'i resultia in donn per l'autra partida, po la dretgira da cumpromiss u la dretgira statala obligar il petent da prestar ina segirezza per ch'ella possia ordinar mesiras preventivas.

⁴ La partida petenta stat buna per il donn che resulta d'ina mesira preventiva nun giustifitgada. Ma sch'ella cumprova ch'ella ha fatg sia dumonda en buna fai, po la dretgira reducir l'obligaziun d'indemnisiaciun u la liberar dal tuttafatg da tala. La partida donnegiada po far valair il dretg en la procedura da cumpromiss pendenta.

⁵ Ina garanzia prestada sto vegrni dada libra, cur ch'igl è cler ch'i na vegrni inoltrà nadin plant sin indemnisiaciun dal donn; en cas d'intschertezza fixescha la dretgira da cumpromiss in termin per purtar plant.

Art. 375 Examinaziun da las cumprovas e cooperaziun da la dretgira statala

¹ La dretgira da cumpromiss examinescha sezza las cumprovas.

² Sch'ina assistenza giudiziala statala è necessaria per l'examinaziun da las cumprovas u per la realisaziun d'auters acts da la dretgira da cumpromiss, po la dretgira da cumpromiss – tenor l'artitgel 356 alinea 2 – dumandar la cooperaziun da la dretgira statala ch'è cumpetenta. Cun il consentiment da la dretgira da cumpromiss po far quai er ina partida.

³ Ils commembres da la dretgira da cumpromiss pon prender part als acts processuals da la dretgira statala e far dumondas.

Art. 376 Litisconsorzi, accumulaziun da plants e participaziun da terzas persunas

- 1 Ina procedura da cumpromiss po vegnir introducida da u cunter litisconsorts, sche:
 - a. tut las partidas èn colliadas tranter ellas tras ina u tras pliras cunvegnas da cumpromiss concordantas;
 - b. ils dretgs che vegnan fatgs valair èn identics u han in connex material.
- 2 Las pretensiuns che han in connex material tranter las medemas partidas pon vegnir giuditgadas en la medema procedura da cumpromiss, sch'ellas èn l'object da cunvegna da cumpromiss concordantas da questas partidas.
- 3 L'intervenziun d'ina terza persuna e la participaziun d'in denunzià premettan ina cunvegna da cumpromiss tranter la terza persuna e las partidas en disputa e basegnan il consentiment da la dretgira da cumpromiss.

Art. 377 Cumpensaziun e cuntraplant

- 1 La dretgira da cumpromiss po giuditgar l'objecziun da cumpensaziun che vegna fatga d'ina partida, schebain che la pretensiun, per la quala vegn dumandada la cumpensaziun na pertutga betg la cunvegna da cumpromiss u schebain ch'igl exista per ella in'autra cunvegna da cumpromiss u ina cunvegna davart la dretgira cumpetenta.
- 2 In cuntraplant è admissibel, sch'el pertutga ina chaussa disputaivla ch'è suttamessa ad ina cunvegna da cumpromiss concordanta da las partidas.

Art. 378 Pajament anticipà dals custs

- 1 La dretgira da cumpromiss po pretender in pajament anticipà per ils custs da procedura presumptivs e far depender la realisaziun da la procedura da quest pajament. Sche las partidas n'hant fixà nagut auter, fixescha ella l'import che mintga partida sto pajar anticipadament.
- 2 Sch'ina partida na presta betg il pajament anticipà che vegn pretendì dad ella, po l'autra partida ubain pajar anticipadament tut ils custs ubain renunziar a la procedura da cumpromiss. Sch'ella renunzia a la procedura da cumpromiss, po ella iniziari ina nova procedura da cumpromiss u purtar plant davant la dretgira statala per questa chaussa.

Art. 379 Garanzia d'indemnisaziun da la partida

Sche la partida accusanta para dad esser insolventa, po la dretgira da cumpromiss disponer – sin proposta da la partida accusada – che l'indemnisaziun presumptiva da la partida insolventa sto vegnir garantida entaifer in tschert termin. Per la partida accusada vala l'artitgel 378 alinea 2 tenor il senn.

Art. 380 Giurisdicziun gratuita

La giurisdicziun gratuita è exclusa.

6. titel Sentenzia da cumpromiss

Art. 381 Dretg applitgabel

¹ La dretgira da cumpromiss decida:

- a. tenor las reglas da dretg che las partidas han tschernì; u
- b. tenor duaivladad, sch'ella è vegnida autorisada da las partidas da far quai.

² Sch'ina tala tscherna u ina tala autorisaziun manca, decida ella tenor il dretg ch'ina dretgira statala applitgass.

Art. 382 Tractativa e votaziun

¹ A tractativas ed a votaziuns ston cooperar tut ils commembers da la dretgira da cumpromiss.

² Sch'in commember refusescha da sa participar ad ina tractativa u ad ina votaziun, pon ils ulterius commembers tractar e decider senza el, nun che las partidas hajan fixà insatge auter.

³ La dretgira da cumpromiss pronunzia la sentenzia da cumpromiss cun la maioritad da las vuschs da ses commembers, nun che las partidas hajan fixà insatge auter.

⁴ Sch'i na resulta betg ina maioritad da las vuschs, pronunzia il president la sentenzia da cumpromiss.

Art. 383 Sentenzias da cumpromiss intermediaras e parzialas

Sche las partidas n'hant betg fixà insatge auter, po la dretgira da cumpromiss limitar la procedura a singulas dumondas ed a singulas pretensiuns giuridicas.

Art. 384 Cuntegn da la sentenzia da cumpromiss

¹ La sentenzia da cumpromiss cumpiglia:

- a. la cumposiziun da la dretgira da cumpromiss;
- b. l'indicaziun da la sedia da la dretgira da cumpromiss;
- c. la designaziun da las partidas e da lur represchentanza;
- d. las pretensiuns giuridicas da las partidas u – sch'i mancan las propostas – ina circumscripziun da la dumonda disputaivla;
- e. sche las partidas n'hant betg renunzià a quai: la preschentaziun dals fatgs, ils motivs giuridics da la decisiu ed eventualmain las consideraziuns da la duaivladad;
- f. il dispositiv en chaussa sco er l'import e la repartiziu dals custs da procedura e da l'indemnisaziun da la partida;
- g. la data da la sentenzia da cumpromiss.

² La sentenzia da cumpromiss sto vegnir suffascritta; la suffascriziun dal president basta.

Art. 385 Cunvegna da las partidas

Sche las partidas liquideschan la disputa durant la procedura da cumpromiss, fixe-scha la dretgira da cumpromiss – sin proposta – la cunvegna, e quai en furma d'ina sentenzia da cumpromiss.

Art. 386 Consegnna e deposit da la sentenzia da cumpromiss

- 1 A mintga partida sto vegnir consegnà in exemplar da la sentenzia da cumpromiss.
- 2 Mintga partida po deponer, sin agens custs, in exemplar da la sentenzia da cumpromiss tar la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artitgel 356 alinea 1.
- 3 Sin proposta d'ina partida emetta questa dretgira ina declaranza d'executabilitad.

Art. 387 Effects da la sentenzia da cumpromiss

Tras la communicaziun ha la sentenzia da cumpromiss l'effect d'ina decisiun giudiziala legalmain valaivla ed executabla.

Art. 388 Rectificaziun, explicaziun e cumplettaziun da la sentenzia da cumpromiss

- 1 Mintga partida po dumandar la dretgira da cumpromiss da:
 - a. rectifitgar sbagls redacziunals e calculatorics en la sentenzia da cumpromiss;
 - b. explitgar tschertas parts da la sentenzia da cumpromiss;
 - c. pronunziar ina sentenzia da cumpromiss cumplementara davart pretensiuns ch'èn bain vegnididas fatgas valair en la procedura da cumpromiss, ma che n'èn betg vegnididas tractadas en la sentenzia da cumpromiss.
- 2 La proposta sto vegnir fatga entaifer 30 dis dapi ch'il sbagl è vegni scuvrì ubain dapi che las parts che basegnan explicaziuns e cumplettaziuns èn vegnididas pertschavidas, il pli tard dentant entaifer 1 onn dapi la consegna da la sentenzia da cumpromiss.
- 3 La proposta na suspenda betg ils termins da recurs. Sch'ina partida vegg engreviada tras il resultat da questa procedura, recumenza per ella il termin da recurs en quest punct.

7. titel Meds legals**1. chapitel Recurs****Art. 389 Recurs tar il Tribunal federal**

- 1 La sentenzia da cumpromiss è suttamessa al recurs tar il Tribunal federal.

² Per la procedura valan las disposiziuns da la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005¹⁴⁸ davart il Tribunal federal, sche quest chapitel na fixescha nagut auter.

Art. 390 Recurs tar la dretgira chantunala

¹ Tras ina declaranza explicita en la cunvegna da cumpromiss u en ina cunvegna posteriura pon las partidas fixar ch'ins po far recurs cunter la sentenzia da cumpromiss tar la dretgira chantunala ch'è cumpetenta tenor l'artitgel 356 alinea 1.

² Per la procedura valan ils artitgels 319 fin 327, sche quest chapitel na fixescha nagut auter. La dretgira chantunala decida definitivamain.

Art. 391 Subsidiaritat

Il recurs è admissibel pir suenter ch'ils meds legals da cumpromiss previs en la cunvegna da cumpromiss èn consumads.

Art. 392 Sentenzias da cumpromiss contestablas

Contestablas èn:

- a. mintga sentenzia da cumpromiss parziala u finala;
- b. ina sentenzia da cumpromiss intermediara per ils motivs menziunads en l'artitgel 393 literas a e b.

Art. 393 Motivs da recurs

Ina sentenzia da cumpromiss po vegnir contestada mo, sche:

- a. il derschader singul da cumpromiss è vegni nominà en moda irregulara u sche la dretgira da cumpromiss è vegnida cumponida en moda irregulara;
- b. la dretgira da cumpromiss è sa declarada nungiustifitgadaman per cumpetenta u per incumpetenta;
- c. la dretgira da cumpromiss ha decidi davart puncts disputaivelis che n'èn betg vegnids suttamess ad ella, u sch'ella n'ha betg giuditgà tschertas pretensiuns giuridicas;
- d. il princip dal tractament equal da las partidas u il princip da l'attenziun giuridica èn vegnids violads;
- e. il resultat è arbitrar, perquai ch'el sa basa sin constataziuns dals fatgs che cuntrafan evidentamain a las actas u perquai ch'el sa basa sin ina violaziun evidenta dal dretg u da la duaivladad;
- f. las indemnisiations e las expensas che la dretgira da cumpromiss ha fixà per ses commembers èn evidentamain excessivas.

¹⁴⁸ SR 173.110

Art. 394 Refusaziun per rectifitgar u per cumplettar la sentenzia da cumpromiss

Suenter avair tadlà las partidas po l'instance da recurs refusar la sentenzia da cumpromiss per mauns da la dretgira da cumpromiss e fixar in termin per rectifitgar e per cumplettar la sentenzia da cumpromiss.

Art. 395 Decisiun

1 Sch'ina sentenzia da cumpromiss na vegg betg refusada a la dretgira da cumpromiss u na vegg betg rectifitgada u cumplettada da tala a temp, decida l'instance da recurs davart il recurs ed abolescha la sentenzia da cumpromiss, il mument ch'ella approvescha il recurs.

2 Sche la sentenzia da cumpromiss vegg abolida, decida la dretgira da cumpromiss da nov a norma da las consideraziuns en la decisiun da refusaziun.

3 L'abolizion po vegnir restrenschida a singulas parts da la sentenzia da cumpromiss, sche las outras parts na dependan betg da quellas.

4 Sche la sentenzia da cumpromiss vegg contestada, perquai che las indemnisiations e las expensas dals derschaders da cumpromiss èn evidentamain excessivas, po l'instance recurs decider sezza davart questas summas.

2. chapitel Revisiun

Art. 396 Motivs da revisiun

1 Ina partida po pretender la revisiun da la sentenzia da cumpromiss tar la dretgira statala ch'è cumpetenta tenor l'artigel 356 alinea 1, sche:

- a. ella vegg a savair posteriuramain fatgs relevanti u chatta medis da cumprova decisiva ch'ella n'ha betg pudi preschentar en la procedura precedenta; exclusiùn fatgs e medis da cumprova ch'èn resultads pir suenter la sentenzia da cumpromiss;

- b. ina procedura penala ha mussà che la sentenzia da cumpromiss era veginida influenzada tras in crim u tras in delict a disfavur da la partida respectiva; ina condemnazion tras la dretgira penala n'è betg necessaria; sch'ina procedura penala n'è betg pussaivla, po la cumprova vegnir procurada sin in'autra via;

- c. i vegg fatg valair che la renconuschienschaft dal plant, la retratga dal plant u l'accord tras la dretgira da cumpromiss n'hajan nagin effect.

2 La revisiun pervia d'ina violaziun da la CEDU¹⁴⁹ po vegnir pretendida, sche:

- a. la curt europeica dals dretgs umans ha constatà en ina sentenzia definitiva che la CEDU u ch'ils protocols latiers èn veginids violads;

¹⁴⁹ SR 0.101

- b. ina indemnisažiun n'è betg adattada per compensar las consequenzas da la violaziun;
- c. la revisiun è necessaria per eliminar la violaziun.

Art. 397 Terms

¹ La dumonda da revisiun sto vegnir inoltrada entaifer 90 dis dapi ch'il motiv da revisiun è vegnì scuvri.

² Suenter la scadenza da 10 onns dapi che la sentenzia da cumpromiss è entrada en vigur na po la revisiun betg pli vegnir pretendida, danor en il cas da l'artigel 396 alinea 1 litera b.

Art. 398 Procedura

Per la procedura valan ils artitgels 330 e 331.

Art. 399 Refusaziun a la dretgira da cumpromiss

¹ Sche la dretgira approvescha la dumonda da revisiun, abolescha ella la sentenzia da cumpromiss e refusescha la chaussa a la dretgira da cumpromiss per laschar giudigar da nov.

² Sche la dretgira da cumpromiss n'è betg cumpletta, vegn applitgà l'artitel 371.

4. part **Disposiziuns finalas**

1. titel **Execuziun**

Art. 400 Princips

¹ Il Cussegl federal decretescha las disposiziuns executivas.

² El metta a disposiziun formulars per ils documents da dretgira e per las inoltraziuns da las partidas. Ils formulars ch'en destinads a las inoltraziuns da las partidas ston vegnir concepids uschia ch'els pon vegnir emplenids er d'ina partida che n'ha betg enconuschientschas giuridicas.

³ El po incaricar l'Uffizi federal da giustia da decretar prescripziuns administrativas e tecnicas.

Art. 401 Projects da pilot

¹ Cun l'approvaziun dal Cussegl federal pon ils chantuns realisar projects da pilot.

² Il Cussegl federal po surdar a l'uffizi federal da giustia la cumpetenza d'approvar ils projects da pilot.

2. titel Adattaziun da leschas

Art. 402 Aboliziun e midada dal dretg vertent

L'aboliziun e la midada dal dretg vertent vegnan regladas en l'agiunta 1.

Art. 403 Disposiziuns da coordinaziun

La coordinaziun da las disposiziuns d'auters decrets cun las disposiziuns da questa lescha vegna reglada en l'agiunta 2.

3. titel Disposiziuns transitoricas

1. chapitel Disposiziuns transitoricas dals 19 da decembre 2008¹⁵⁰

Art. 404 Applitgabludad dal dretg vertent

¹ Per proceduras ch'en pendentes il mument da l'entrada en vigur da questa lescha vala il dretg da procedura vertent, fin che la procedura devant l'instanza pertutgada è terminada.

² La cumpetenza locala sa drizza tenor il dretg nov. Ina cumpetenza existenta tenor il dretg vegl vegn mantegnida.

Art. 405 Meds legals

¹ Per ils meds legals vala il dretg ch'e en vigur il mument da la communicaziun da la decisiuon.

² Per la revisiun da decisius ch'en vegnidas communitygadas tenor il dretg vertent, vala il dretg nov.

Art. 406 Cunvegna davart la dretgira cumpetenta

La valaivladad d'ina cunvegna davart la dretgira cumpetenta vegn definida tenor quel dretg che valeva il mument ch'ella è vegnida fixada.

Art. 407 Giurisdicziun da cumpromiss

¹ La valaivladad da cunvegnas da cumpromiss ch'en vegnidas fixadas avant l'entrada en vigur da questa lescha vegn giuditgada tenor il dretg il pli favuraivel.

² Per proceduras da cumpromiss ch'en pendentes il mument da l'entrada en vigur da questa lescha vala il dretg vertent. Las partidas pon dentant fixar ch'il dretg nov vegnia applità.

³ Per ils meds legals vala il dretg ch'e en vigur il mument da la communicaziun da la sentenzia da cumpromiss.

¹⁵⁰ Integrà tras la cifra I 1 da la LF dals 28 da sett. 2012 (prescripziuns da protocollaziun), en vigur dapi il 1. da matg 2013 (AS 2013 851; BBI 2012 5707 5719).

⁴ Per proceduras ch'èn pendentes il mument da l'entrada en vigur da questa lescha davant las dretgiras statalas ch'èn cumpetentas tenor l'artitgel 356 vala il dretg vertent.

2. chapitel¹⁵¹

Disposiziun transitorica da la midada dals 28 da settember 2012

Art. 407a

En proceduras ch'èn pendentes il mument che la midada dals 28 da settember 2012 da questa lescha entra en vigur, vegnan ils acts processuals reglads tenor il dretg nov a partir dal mument da l'entrada en vigur.

3. chapitel¹⁵²

Disposiziun transitorica da la midada dals 20 da mars 2015

Art. 407b

¹ Per proceduras ch'èn pendentes il mument da l'entrada en vigur da la midada dals 20 da mars 2015 vala il dretg nov.

² Novas pretensiuns giuridicas che vegnan iniziadas tras la midada dal dretg appligabel èn admissiblas; las parts d'ina decisiun che na vegnan betg contestadas restan liantas, uschenavant ch'ellas n'èn betg colliadas materialmain en moda uschè stretga cun pretensiuns giuridicas che ston anc vegnir giuditgadas, ch'i sto vegnir fatg raschunaivlaman in giudicament cumplessiv.

4. chapitel¹⁵³

Disposiziun transitorica da la midada dals 19 da zercladur 2015

Art. 407c

¹ En proceduras da divorzi ch'èn pendentes il mument da l'entrada en vigur da la midada dals 19 da zercladur 2015 vala il dretg nov.

² Novas pretensiuns giuridicas che vegnan iniziadas tras la midada dal dretg appligabel èn admissiblas; las parts da la sentenzia che na vegnan betg contestadas restan liantas, uschenavant ch'ellas n'èn betg colliadas materialmain en moda uschè stretga

¹⁵¹ Integrà tras la cifra I 1 da la LF dals 28 da sett. 2012 (prescripziuns da protocollaziun), en vigur dapi il 1. da matg 2013 (AS 2013 851; BBI 2012 5707 5719).

¹⁵² Integrà tras la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 20 da mars 2015 (mantegniment dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2015 4299; BBI 2014 529).

¹⁵³ Integrà tras la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 19 da zer. 2015 (cumpensaziun da la prevenziun professiunalna en cas da divorzi), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 2313; BBI 2013 4887).

cun pretensiuns giuridicas che ston anc vegnir giuditgadas, ch'i sto vegnir fatg raschunaiylamain in giudicament cumplessiv.

4. titel Referendum ed entrada en vigur

Art. 408

- 1 Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.
- 2 Il Cussegħ federal fixescha l'entrada en vigur.

Data da l'entrada en vigur: 1. da schaner 2011¹⁵⁴

¹⁵⁴ COCF dals 31 da mars 2010

Agiunta 1
(art. 402)

Aboliziun e midada dal dretg vertent

I. Aboliziun dal dretg vertent

La Lescha federala dals 24 da mars 2000¹⁵⁵ davart la cumpetenza en chaussas civilas vegg abolida.

II. Midada dal dretg vertent

Las leschas federalas qua sutvart vegnan midadas sco suonda:

...¹⁵⁶

¹⁵⁵ [AS 2000 2355, 2004 2617 agiunta cifra 3, 2005 5685 agiunta cifra 14, 2006 5379 agiunta cifra II 2]

¹⁵⁶ Las midadas pon vegnir consultadas en la AS 2010 1739.

*Agiunta 2
(art. 403)*

Disposiziuns da coordinaziun

1. Coordinaziun dal cedesch da procedura civila svizzer cun la nova Lescha federala davart la responsabladad civila per l'energia nucleara

Independentamain dal fatg, sche la Lescha federala dals 13 da zercladur 2008¹⁵⁷ davart la responsabladad civila per l'energia nucleara (nova LRCN) u sch'il Cedesch da procedura civila svizzer dals 19 da december 2008 (CPC) entra en vigur sco emprim, vegn midà il CPC – tras la lescha che entra en vigur pli tard u en cas che las duas leschas entran en vigur a medem temp – sco suonda:

Art. 5 al. 1 lit. e

1 Il dretg chantunal designescha la dretgira ch'è cumpetenta sco suetta istanza chantunala per:

- e. dispitas tenor la Lescha federala dals 13 da zercladur 2008¹⁵⁸ davart la responsabladad civila per l'energia nucleara;

Art. 38a

Donns nuclears

1 Per plants che resultan tras accidents nuclears è stringentamain cumpetenta la dretgira da quel chantun, nua che l'accident ha gi lieu.

2 Sche quest chantun na po betg vegnir defini cun tschertezza, è stringentamain cumpetenta la dretgira da quel chantun, nua che l'implant nuclear dal possessur responsabel è situà.

3 Sch'igl existan pliras dretgiras cumpetentas tenor questas reglas, è stringentamain cumpetenta la dretgira da quel chantun che ha il liom il pli stretg cun l'accident e ch'è pertutgà il pli fitg da las consequenzas da l'accident.

2. Coordinaziun da la cifra 19 da l'agiunta 1 cun la nova LRCN

Independentamain dal fatg, sche la nova LRCN¹⁵⁹ u sch'il CPC entra en vigur sco emprim, vegn midada la cifra 19 da l'agiunta 1 dal CPC – tras la lescha che entra en vigur pli tard u en cas che las duas leschas entran en vigur a medem temp – e la nova LRCN vegn midada tenor la cifra 20 da l'agiunta 1 dal CPC.

¹⁵⁷ SR 732.44; BBI 2008 5341

¹⁵⁸ SR 732.44; BBI 2008 5341

¹⁵⁹ SR 732.44; BBI 2008 5341

3. Coordinaziun cun la midada dals 19 da december 2008 dal CCS (protecziun da creschids, dretg da persunas e dretg dals uffants)

Independentamain dal fatg, sche la midada dals 19 da december 2008¹⁶⁰ dal CCS (protecziun da creschids, dretg da persunas e dretg dals uffants) u sch'il Cudesch da procedura civila svizzer (CPC) entra en vigur sco emprim, vegn midà il CPC – tras la lescha che entra en vigur pli tard u en cas che las duas leschas entran en vigur a medem temp – sco suonda:

...161

¹⁶⁰ SR 210

¹⁶¹ Las midadas pon vegnir consultadas en la AS 2010 1739.

Cuntegn

1. part Disposiziuns generalas

1. titel Object e champ d'applicaziun

Object	Art. 1
Relaziuns internaziunalas	Art. 2
Organisazion da las dretgiras e da las autoritads da mediaziun	Art. 3

2. titel Cumpetenza da las dretgiras e recusaziun

1. chapitel Cumpetenza materiala e funcziunala

Princips	Art. 4
Suletta instanza chantunala	Art. 5
Dretgira commerziala	Art. 6
Dretgira per disputas che resultan tras assicuranzas supplementaras a l'assicuranza da malsauens sociala	Art. 7
Plant direct devant la dretgira superiura.....	Art. 8

2. chapitel Cumpetenza locala

1. seczion Disposiziuns generalas

Cumpetenza stringenta.....	Art. 9
Domicil e sedia	Art. 10
Lieu da dimora.....	Art. 11
Fatschenta e filiala	Art. 12
Mesiras preventivas	Art. 13
Cuntraplant	Art. 14
Litisconsorzi ed accumulaziun da plants.....	Art. 15
Plant sin denunzia da la dispita.....	Art. 16
Cunvegna davart la dretgira cumpetenta.....	Art. 17
Acceptazion tacitura	Art. 18
Giurisdicziun voluntara.....	Art. 19

2. seczion Dretg da persunas

Protecziun da la persunalidad e protecziun da datas	Art. 20
Declaranza da mort e da spariziun	Art. 21
Rectificaziun dal register da stadi civil	Art. 22

3. seczion Dretg da famiglia

Inoltraziuns e plants dal dretg matrimonial.....	Art. 23
Inoltraziuns e plants concernent il partenadi registrà	Art. 24
Constatazion e contestaziun da la relaziun da figlialanza	Art. 25

Plants sin mantegniment e sin sustegn.....	Art. 26
Pretensiuns da mammas betg mariadas.....	Art. 27
4. secziun Dretg d'ierta	
	Art. 28
5. secziun Dretgs reals	
Bains immobigliars.....	Art. 29
Chaussas moviblas.....	Art. 30
6. secziun Plants che resultan tras contracts	
Princip	Art. 31
Contracts cun consuments	Art. 32
Locaziun e fittanza da chaussas immoviblas	Art. 33
Dretg da lavour	Art. 34
Renunzia a las dretgiras cumpetantas tenor la lescha.....	Art. 35
7. secziun Plants che resultan d'acziuns scumandadas	
Princip	Art. 36
Indemnisaziun dal donn en cas da mesiras preventivas nungiustifitgadas.....	Art. 37
Accidents da vehichels a motor e da velos.....	Art. 38
Plant d'adesiun	Art. 39
8. secziun Dretg da commerzi	
Dretg da societads.....	Art. 40
<i>Aboli</i>	Art. 41
Fusiuns, partiziuns, transfurmaziuns e transferiments da facultad	Art. 42
Annnullaziun da vaglias e da polissas d'assicuranza; scumond da pajament	Art. 43
Obligaziuns d'emprest.....	Art. 44
Investiziuns collectivas	Art. 45
9. secziun Dretg da scussiun e da concurs	
	Art. 46
3. chapitel Recusaziun	
Motivs da recusaziun	Art. 47
Obligaziun d'annunzia.....	Art. 48
Dumonda da recusaziun.....	Art. 49
Decisiun.....	Art. 50
Consequenzas da la violaziun da las prescripziuns da recusaziun.....	Art. 51

3. titel**Princips da procedura e premissas per in process****1. chapitel Princips da procedura**

Agir en bona fai	Art. 52
Attenziun giuridica	Art. 53
Publicitat da la procedura.....	Art. 54
Princip da tractativa e d'inquisiziun.....	Art. 55
Interrogazion tras la dretgira.....	Art. 56
Dretg applitgà d'uffizi	Art. 57
Princip da disposiziun e maxima uffiziala	Art. 58

2. chapitel Premissas per in process

Princip.....	Art. 59
Examinazion da las premissas per in process.....	Art. 60
Cunvegna da cumpromiss.....	Art. 61

4. titel**Litispendenza e consequenzas da la retratga dal plant**

Cumenzament da la litispendenza.....	Art. 62
Litispendenza en cas che la competenza manca ed en cas ch'il tip da procedura è fauss	Art. 63
Effects da la litispendenza	Art. 64
Consequenzas da la retratga dal plant	Art. 65

5. titel Partidas e participaziun da terzas persunas**1. chapitel Capacitad d'esser partida e da processar**

Capacitad d'esser partida	Art. 66
Capacitad da processar.....	Art. 67

2. chapitel Represchentanza da las partidas

Represchentanza contractuala	Art. 68
Incapacitad d'ina partida.....	Art. 69

3. chapitel Litisconsorzi

Litisconsorzi necessari.....	Art. 70
Litisconsorzi simpel.....	Art. 71
Represchentanza cuminaivla.....	Art. 72

4. chapitel Intervenziun**1. secziun Intervenziun principal**

	Art. 73

2. secziun Intervenziun accessorica

Princip	Art. 74
Dumonda	Art. 75
Dretgs da l'intervenient	Art. 76
Effects da l'intervenziun	Art. 77

5. chapitel

Convocaziun en ina dispita e delegaziun d'ina dispita

1. secziun Convocaziun simpla en ina dispita

Princips	Art. 78
Posiziun dal convocà	Art. 79
Effects da la delegaziun da la dispita	Art. 80

2. secziun Delegaziun d'ina dispita

Princips	Art. 81
Procedura	Art. 82

6. chapitel Midada da partida

	Art. 83

6. titel Plants

Plant sin condemnaziun ad ina prestaziun	Art. 84
Plant sin ina pretensiun betg quantifitgada	Art. 85
Plant parzial	Art. 86
Plant constitutiv	Art. 87
Plant da constataziun	Art. 88
Plant collectiv	Art. 89
Accumulaziun da plants	Art. 90

7. titel Valur en disputa

Princip	Art. 91
Utilisaziuns e prestaziuns periodicas	Art. 92
Litisconsorzi simpel ed accumulaziun da plants	Art. 93
Cuntraplant	Art. 94

8. titel Custs da process e giurisdicziun gratuita

1. chapitel Custs da process

Noziuns	Art. 95
Tariffas	Art. 96
Infurmaziun davart ils custs da process	Art. 97
Pajament anticipà dals custs	Art. 98

Garanzia per l'indemnisaziun da la partida	Art. 99
Gener ed autezza da la garanzia.....	Art. 100
Prestaziun dal pajament anticipà e da la garanzia	Art. 101
Pajament anticipà per la registraziun da las cumprovas	Art. 102
Meds legals	Art. 103

2. chapitel

Repartiziun e liquidaziun dals custs da process

Decisiun davart ils custs da process	Art. 104
Fixaziun e repartiziun dals custs da process.....	Art. 105
Princips da repartiziun	Art. 106
Repartiziun tenor agen giudicat	Art. 107
Custs da process numnecessaris.....	Art. 108
Repartiziun en cas d'accord	Art. 109
Meds legals	Art. 110
Liquidaziun dals custs da process	Art. 111
Prorogaziun, relasch, scadenza e tschains dals custs da dretgira.....	Art. 112

3. chapitel Regulaziuns spezialas areguard ils custs

Procedura da mediaziun.....	Art. 113
Procedura da decisiun	Art. 114
Obligaziun da surpigliar ils custs	Art. 115
Liberaziun dals custs tenor il dretg chantunal	Art. 116

4. chapitel Giurisdicziun gratuita

Dretg	Art. 117
Dimensiun	Art. 118
Dumonda e procedura	Art. 119
Retractga da la giurisdicziun gratuita	Art. 120
Meds legals	Art. 121
Liquidaziun dals custs da process	Art. 122
Restituziun	Art. 123

9. titel

Direcziun dal process, agir processual e termins

1. chapitel Direcziun dal process

Princips	Art. 124
Simplificaziun dal process	Art. 125
Sistida da la procedura.....	Art. 126
Surdada en cas da proceduras connexas.....	Art. 127

Disciplina en la procedura e process da levsenn Art. 128

2. chapitel Furmas da l'agir processual

1. secziun Lingua da procedura

..... Art. 129

2. secziun Inoltraziuns da las partidas

Furma Art. 130

Dumber Art. 131

Inoltraziuns manglusas, querulantas e giuridicamain
abusivas Art. 132

3. secziun Citaziun giudiziala

Cuntegn Art. 133

Termin Art. 134

Sputament dal termin d'audiziun Art. 135

4. secziun Consegna giudiziala

Documents da consegnar Art. 136

En cas da represchentanza Art. 137

Furma Art. 138

Consegna electronica Art. 139

Domicil da consegna Art. 140

Publicaziun uffiziala Art. 141

3. chapitel

Periodas da scadenza, negligentscha e restituziun

1. secziun Periodas da scadenza

Cumenzament e calculaziun Art. 142

Observaziun Art. 143

Prolungaziun Art. 144

Interrupziun da las periodas da scadenza Art. 145

Effects da l'interrupziun Art. 146

2. secziun Negligentscha e restituziun

Negligentscha e consequenzas Art. 147

Restituziun Art. 148

Procedura da restituziun Art. 149

10. titel Cumprova

1. chapitel Disposiziuns generalas

Object da la cumprova Art. 150

Fatgs enconuschents Art. 151

Dretg d'inoltrar cumprovas.....	Art. 152
Cumprovas registradas d'uffizi.....	Art. 153
Decrets areguard las cumprovas	Art. 154
Examinaziun da las cumprovas.....	Art. 155
Protecziun d'interess degns da vegnir protegids	Art. 156
Liber giudicat a basa da las cumprovas.....	Art. 157
Cumprovas preventivas.....	Art. 158
Organs d'ina persuna giuridica	Art. 159
2. chapitel	
Obligaziun da cooperar e dretg da refusar la cooperaziun	
1. secziun Disposiziuns generalas	
Obligaziun da cooperar	Art. 160
Infurmazion	Art. 161
Cooperaziun refusada giustifitgadaman	Art. 162
2. secziun	
Dretg da las partidas da refusar la cooperaziun	
Dretg da refusa.....	Art. 163
Refusa nungiustifitgada	Art. 164
3. secziun	
Dretg da terzas persunas da refusar la cooperaziun	
Dretg cumplessiv da refusar la cooperaziun	Art. 165
Dretg limità da refusar la cooperaziun	Art. 166
Refusa nungiustifitgada	Art. 167
3. chapitel Cumprovas	
1. secziun Cumprovas admissiblas	
	Art. 168
2. secziun Dar perditga	
Object	Art. 169
Citaziun.....	Art. 170
Furma da l'interrogaziun	Art. 171
Cuntegn da l'interrogaziun	Art. 172
Dumondas cumplmentaras	Art. 173
Confruntaziun	Art. 174
Perditga tras in expert	Art. 175
Protocol.....	Art. 176

3. secziun Documents

Noziun	Art. 177
Autenticitad	Art. 178
Forza da cumprova da registers e da documents publics	Art. 179
Inoltraziun.....	Art. 180

4. secziun Inspecziun

Realisaziun	Art. 181
Protocol	Art. 182

5. secziun Expertisa

Princips.....	Art. 183
Dretgs ed obligaziuns da l'expert	Art. 184
Incumbensa.....	Art. 185
Scleriments da l'expert	Art. 186
Furniziun da l'expertisa	Art. 187
Negligentscha e mancanzas	Art. 188
Expertisa da cumpromiss.....	Art. 189

6. secziun Infurmaziun en scrit

	Art. 190

7. secziun**Interrogaziun da las partidas e deposiziun da cumprova**

Interrogaziun da las partidas	Art. 191
Deposiziun da cumprova	Art. 192
Protocol	Art. 193

11. titel**Assistenza giudiziala tranter dretgiras svizras**

Princip	Art. 194
Acts processuals exequids directamain en in auter chantun.....	Art. 195
Assistenza giudiziala	Art. 196

2. part Disposiziuns spezialas**1. titel Emprova da mediaziun****1. chapitel****Champ d'applicaziun ed autoritat da mediaziun**

Princip	Art. 197
Excepziuns.....	Art. 198
Renunzia a la procedura da mediaziun	Art. 199

Autoritads da mediaziun pariteticas	Art. 200
Incumbensas da l'autoritat da mediaziun	Art. 201

2. chapitel Procedura da mediaziun

Iniziazion	Art. 202
Tractativa	Art. 203
Preschientscha persunala	Art. 204
Confidencialidad da la procedura	Art. 205
Negligentscha	Art. 206
Custs da la procedura da mediaziun.....	Art. 207

3. chapitel Cunvegna e permissiun da purtar plant

Consens da las partidas	Art. 208
Permissiun da purtar plant	Art. 209

4. chapitel Proposta da sentenzia e decisiun

Proposta da sentenzia.....	Art. 210
Effects.....	Art. 211
Decisiun	Art. 212

2. titel Mediaziun extragiudiziala

Mediaziun extragiudiziala empè d'ina procedura da mediaziun	Art. 213
Mediaziun extragiudiziala en la procedura da decisiun	Art. 214
Organisazion e realisaziun da la mediaziun extragiudiziala.....	Art. 215
Relaziun envers la procedura giudiziala	Art. 216
Approvaziun d'in accord	Art. 217
Custs da la mediaziun extragiudiziala.....	Art. 218

3. titel Procedura ordinaria

1. chapitel Champ d'applicaziun

	Art. 219

2. chapitel

Correspondenza e preparaziun da la tractativa principala

Cumentament	Art. 220
Plant.....	Art. 221
Resposta al plant	Art. 222
Resposta al plant negligida	Art. 223
Cuntraplant	Art. 224
Segunda correspundenza.....	Art. 225
Audienzas d'instrucziun	Art. 226

Midada dal plant	Art. 227

3. chapitel Tractativa principala

Emprims pleads da las partidas	Art. 228
Novs fatgs e novas cumprovas.....	Art. 229
Midada dal plant	Art. 230
Examinazion da las cumprovas.....	Art. 231
Pleds finals.....	Art. 232
Renunzia a la tractativa principala.....	Art. 233
Negligentscha a la tractativa principala	Art. 234

4. chapitel Protocol

	Art. 235

5. chapitel Decisiun

Decisiun finala.....	Art. 236
Decisiun intermediara.....	Art. 237
Cuntegn	Art. 238
Communicaziun e motivaziun	Art. 239
Communicaziun e publicaziun da la sentenzia	Art. 240

6. chapitel Terminaziun da la procedura senza decisiun

Accord, acceptanza dal plant, retratga dal plant.....	Art. 241
Ina procedura che ha pers ses object per auters motivs.....	Art. 242

4. titel Procedura simplifitgada

Champ d'applicaziun	Art. 243
Plant simplifitgà.....	Art. 244
Citaziun a la tractativa e prender posizion	Art. 245
Disposiziuns processualas.....	Art. 246
Constataziun dals fatgs	Art. 247

5. titel Procedura summarica

1. chapitel Champ d'applicaziun

Princip	Art. 248
Cudesch civil svizzer	Art. 249
Dretg d'obligaziuns	Art. 250
Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889 davart la scussiun ed il concurs.....	Art. 251

2. chapitel Procedura e decisiun

Dumonda	Art. 252
Posiziun	Art. 253

Cumprovas.....	Art. 254
Princip d'inquisiziun.....	Art. 255
Decisiun	Art. 256
3. chapitel Protecziun giuridica en cas cleris	
	Art. 257
4. chapitel Scumond giudizial	
Princip.....	Art. 258
Publicaziun	Art. 259
Protesta	Art. 260
5. chapitel	
Mesiras preventivas e document da protecziun	
1. secziun Mesiras preventivas	
Princip.....	Art. 261
Cuntegn.....	Art. 262
Mesiras avant la litispendenza	Art. 263
Garanzia ed indemnisaziun dal donn	Art. 264
Mesiras superprovisoricas.....	Art. 265
Mesiras cunter las medias	Art. 266
Execuziun	Art. 267
Midada ed aboliziun	Art. 268
Resalva	Art. 269
2. secziun Document da protecziun	
	Art. 270
6. titel Proceduras spezialas dal dretg matrimonial	
1. chapitel Fatschentas da la procedura summarica	
Champ d'applicaziun.....	Art. 271
Princip d'inquisiziun.....	Art. 272
Procedura	Art. 273
2. chapitel Procedura da divorzi	
1. secziun Disposiziuns generalas	
Iniziaziun	Art. 274
Aboliziun da la chasada cuminaivla.....	Art. 275
Mesiras preventivas	Art. 276
Constataziun dals fatgs	Art. 277
Preschientscha persunala	Art. 278
Approvazion da la cunvegna.....	Art. 279

Cunvegna davart la prevenziun professiunala.....	Art. 280
Mancanza d'ina cunvegna davart la cumpensaziun da la prevenziun professiunala	Art. 281
Contribuziuns da mantegniment	Art. 282
Unitad da la decisiun	Art. 283
Midada da consequenzas dal divorzi decididas cun vigur legala	Art. 284
2. secziun Divorzi sin dumonda cuminaivla	
Inoltrazion en cas d'ina cunvegna cumplettta.....	Art. 285
Inoltrazion en cas d'ina cunvegna parziale.....	Art. 286
Audiziun da las partidas.....	Art. 287
Cuntinuaziun da la procedura e decisiun	Art. 288
Meds legals.....	Art. 289
3. secziun Plant da divorzi	
Inoltrazion dal plant.....	Art. 290
Tractativa da cunvegna	Art. 291
Midada al divorzi sin dumonda cuminaivla.....	Art. 292
Midada dal plant	Art. 293
4. secziun Plant sin nunvalaivladad da la lètg e plant da separaziun	
	Art. 294
7. titel	
Interess dals uffants en fatschentas dal dretg da famiglia	
1. chapitel Disposiziuns generalas	
Princip	Art. 295
Princip d'inquisiziun e maxima uffiziala	Art. 296
Audiziun dals geniturs e mediaziun extragiudiziala	Art. 297
Audiziun da l'uffant.....	Art. 298
Ordinaziun d'ina represchentanza da l'uffant	Art. 299
Cumpetenzas da la represchentanza.....	Art. 300
Communicaziun da la decisiun	Art. 301
Contribuziuns da mantegniment	Art. 301a
2. chapitel Procedura summarica: Champ d'applicaziun	
	Art. 302
3. chapitel Plant sin mantegniment e plant da paternitat	
Mesiras preventivas	Art. 303

Cumpetenza	Art. 304
8. titel Proceduras en cas d'in partenadi registrà	
1. chapitel Fatschentas da la procedura summarica	
Champ d'applicaziun	Art. 305
Procedura	Art. 306
2. chapitel	
Schliaziun e nunvalaivladad dal partenadi registrà	
	Art. 307
3. chapitel	
Dumondas d'uffants en proceduras concernent il partenadi registrà	
	Art. 307a
9. titel Meds legals	
1. chapitel Appellaziun	
1. secziun Decisiuns contestablas e motivs d'appellaziun	
Decisiuns contestablas	Art. 308
Excepziuns	Art. 309
Motivs d'appellaziun	Art. 310
2. secziun	
Appellaziun, resposta a l'appellaziun ed appellaziun adesiva	
Inoltraziun da l'appellaziun	Art. 311
Resposta a l'appellaziun	Art. 312
Appellaziun adesiva	Art. 313
Procedura summarica	Art. 314
3. secziun Effects e proceduras da l'appellaziun	
Effect suspensiv	Art. 315
Proceduras davant l'instanza da recurs	Art. 316
Novs fatgs, novs meds da cumprova e midada dal plant	Art. 317
Decisiun	Art. 318
2. chapitel Recurs	
Object contestà	Art. 319
Motivs da recurs	Art. 320
Inoltraziun dal recurs	Art. 321
Resposta al recurs	Art. 322

Recurs successiv	Art. 323
Posiziun da l'instance precedenta	Art. 324
Effect suspensiv	Art. 325
Novas dumondas, novs fatgs e novs meds da cumprova	Art. 326
Procedura e decisiun	Art. 327
Decleranza d'executabilitad tenor la Cunvegna da Lugano	Art. 327a

3. chapitel Revisiun

Motivs da revisiun	Art. 328
Dumonda da revisiun e termins da revisiun	Art. 329
Posiziun da la cuntrapartida	Art. 330
Effect suspensiv	Art. 331
Decisiun davart la dumonda da revisiun	Art. 332
Nova decisiun en chaussa	Art. 333

4. chapitel Explicaziun e rectificaziun

	Art. 334

10. titel Execuziun

1. chapitel Execuziun da decisiuns

Champ d'applicaziun	Art. 335
Executabilitad	Art. 336
Execuziun directa	Art. 337
Dumonda d'execuziun	Art. 338
Cumpetenza e procedura	Art. 339
Mesiras da segirezza	Art. 340
Examinaziun da l'executabilitad e posiziun da la partida che ha pers	Art. 341
Execuziun d'ina prestaziun cundizionada u d'ina prestaziun che dependa d'ina cuntraprestaziun	Art. 342
Obligaziun da far, da tralaschar u da tolerar insatge	Art. 343
Deposiziun d'ina decleranza da voluntad	Art. 344
Indemnisaziun dal donn e transfurmaziun en daners	Art. 345
Meds legals da terzas persunas	Art. 346

2. chapitel Execuziun da documents publics

Executabilitad	Art. 347
Excepziuns	Art. 348
Document davart ina prestaziun en daners	Art. 349
Document davart in'autra prestaziun	Art. 350
Procedura davant la dretgira d'execuziun	Art. 351

Giudicament giudizial	Art. 352

3. part Giurisdicziun da cumpromiss

1. titel Disposiziuns generalas

Champ d'applicaziun	Art. 353
Object d'ina procedura da cumpromiss.....	Art. 354
Sedia da la dretgira da cumpromiss	Art. 355
Dretgiras statalas cumpetentas.....	Art. 356

2. titel Cunvegna da cumpromiss

Cunvegna da cumpromiss	Art. 357
Furma.....	Art. 358
Contestazion da la cumpetenza da la dretgira da cumpromiss.....	Art. 359

3. titel Constituziun da la dretgira da cumpromiss

Dumber da commembres	Art. 360
Nominaziun tras las partidas	Art. 361
Nominaziun tras la dretgira statala.....	Art. 362
Obligaziun da transparenza.....	Art. 363
Acceptazion da l'uffizi.....	Art. 364
Secretariat	Art. 365
Perioda d'uffizi	Art. 366

4. titel

Refusa, revocaziun e remplazzament dals commembres da la dretgira da cumpromiss

Refusa d'in commember	Art. 367
Refusa da la dretgira da cumpromiss	Art. 368
Procedura da refusa.....	Art. 369
Revocaziun	Art. 370
Remplazzament d'in commember da la dretgira da cumpromiss.....	Art. 371

5. titel Procedura da cumpromiss

Litispendenza	Art. 372
Reglas generalas da procedura.....	Art. 373
Mesiras preventivas, segirezza ed indemnisiaziun dal donn	Art. 374
Examinaziun da las cumprovas e cooperaziun da la dretgira statala.....	Art. 375

Litisconsorzi, accumulaziun da plants e participaziun da terzas persunas	Art. 376
Cumpensaziun e cuntraplant	Art. 377
Pajament anticipà dals custs	Art. 378
Garanzia d'indemnisazion da la partida	Art. 379
Giurisdicziun gratuita	Art. 380

6. titel Sentenzia da cumpromiss

Dretg appligtabel	Art. 381
Tractativa e votaziun	Art. 382
Sentenzias da cumpromiss intermediares e parzialas	Art. 383
Cuntegn da la sentenzia da cumpromiss	Art. 384
Cunvegna da las partidas	Art. 385
Consegna e deposit da la sentenzia da cumpromiss	Art. 386
Effects da la sentenzia da cumpromiss	Art. 387
Rectificaziun, explicaziun e cumplettaziun da la sentenzia da cumpromiss	Art. 388

7. titel Meds legals

1. chapitel Recurs

Recurs tar il Tribunal federal	Art. 389
Recurs tar la dretgira chantunala	Art. 390
Subsidiaridad	Art. 391
Sentenzias da cumpromiss contestablas	Art. 392
Motivs da recurs	Art. 393
Refusaziun per rectifitgar u per cumplettar la sentenzia da cumpromiss	Art. 394
Decisiun	Art. 395

2. chapitel Revisiun

Motivs da revisiun	Art. 396
Termins	Art. 397
Procedura	Art. 398
Refusaziun a la dretgira da cumpromiss	Art. 399

4. part Disposiziuns finalas

1. titel Execuziun

Princips	Art. 400
Projects da pilot	Art. 401

2. titel Adattaziun da leschas

Abolizion e midada dal dretg vertent	Art. 402
Disposiziuns da coordinaziun	Art. 403

3. titel Disposiziuns transitoricas**1. chapitel****Disposiziuns transitoricas dals 19 da decembre 2008**

Applitgabladad dal dretg vertent	Art. 404
Meds legals	Art. 405
Cunvegna davart la dretgira cumpetenta	Art. 406
Giurisdicziun da cumpromiss	Art. 407

2. chapitel**Disposiziun transitorica da la midada
dals 28 da settember 2012**

	Art. 407a

3. chapitel**Disposiziun transitorica da la midada dals
20 da mars 2015**

	Art. 407b

4. chapitel**Disposiziun transitorica da la midada dals
19 da zercladur 2015**

	Art. 407c

4. titel Referendum ed entrada en vigur

	Art. 408